

Atlas Copco-gruppen hade en gynnsam utveckling under 1996, trots en svag Europa-marknad. Resultatet efter finansiella poster ökade med 8 procent till 3 070 MSEK. Vinst per aktie ökade med 6 procent till 10:56 SEK (9:93). Resultatet för 1997 väntas öka något.

Atlas Copco 1996	1
Atlas Copco och omvärlden	
Atlas Copco – världsledande inom sina affärsområden	2
Styrelsens ordförande	6
Styrelsens redogörelse för verksamheten 1996	7
Atlas Copco-gruppen	
Resultaträkning	14
Balansräkning	15
Kassaflödesanalys	16
Kommentar till Atlas Copco-gruppens kassaflödesanalys	17
Atlas Copco AB	
Resultaträkning	18
Balansräkning	18
Kassaflödesanalys	16
Bokslutskommentarer	
Redovisningsprinciper	19
Definitioner	21
Noter	22
Kvartalsvärden	29
Aktier och andelar	30
Goodwill	31
Finansiell exponering	32
Internationella redovisningsprinciper	34
Nukostnadsredovisning	36
Vinstdisposition	37
Revisionsberättelse	37
Fem år i sammandrag	38
Verkställande direktören	
Bättre resultat trots en svag Europa-marknad	40
Kompressorteknik	42
Högre effektivitet ökade resultatet ytterligare	
Anläggnings- och gruvteknik	48
Stark efterfrågan från gruvmarknaden	
Industriteknik	54
Strukturgrepp ska öka lönsamheten	
Atlas Copco-aktien	60
Helhetssyn på miljöfrågorna	63
Säkerställa en kontinuerlig utveckling	64
Årets säljare	64
Styrelse och revisorer	66
Koncernledning och staber	68

Kallelse till bolagsstämman

Aktieägarna i Atlas Copco Aktiebolag kallas härmed till ordinarie bolagsstämma tisdagen den 22 april 1997 kl 17.00 i **Berwaldhallen**, Strandvägen 69, Stockholm. Se särskild kallelse.

Ekonomisk information från Atlas Copco

Atlas Copco publicerar för 1997 följande ekonomiska rapporter:

Verkställande direktörens tal vid bolagsstämman	22 april 1997
Rapport över första kvartalet	28 april 1997
Rapport över första halvåret	18 augusti 1997
Rapport över de första nio månaderna	30 oktober 1997
Bokslutskommuniké för 1997	februari 1998
Årsredovisning 1997	mars 1998

Atlas Copcos årsredovisning på engelska kan beställas från Atlas Copco AB, Koncernstab Information, 105 23 Stockholm. Fax: +46-8-643 3718.

Ekonomisk information om Atlas Copco

Aros Fondkommission, Stockholm	Mikael Sens
Alfred Berg, Stockholm	Michael Grundberg
Barclays de Zoete Wedd, London	Taina Uljas
Banque Paribas, London	Christian Diebitsch
HSBC James Capel, London	Graham Phillips
Carnegie Fondkommission, Stockholm	Bo Engström
Deutsche Morgan Grenfell, Stockholm	Hans-Olov Bornemann
Enskilda Research, Stockholm	Anders Eriksson
FIBA Nordic Securities, Stockholm	Peter Karlsson
CS First Boston, Boston	John E McGinty
Fischer Partners Fondkommission, Stockholm	Henrik Moberg
Goldman Sachs, London	Klas Andersson
Handelsbanken, Stockholm	Peter Näslund
Kleinwort Benson, London	Peter Lawrence
Lehman Brothers, London	Chris Heminway
Morgan Stanley, London	Gideon Franklin
Myrberg & Wiklund, Stockholm	Tomas Öqvist
Penser Fondkommission, Stockholm	Anders Roslund
Robert Fleming, London	Gordon Maclean
Sanford Bernstein, New York	Lisa Shalett
Swedbank Fondkommission, Stockholm	Mats Larsson
SBC Warburg	Per Afrell
UBS, London	Michael Hagmann
Unibörs, Köpenhamn	Henrik Bream
Öhman Fondkommission, Stockholm	Lars Höglund

Omslagsbild

General Instrument Ireland, som tillverkar elektroniska komponenter, har investerat i Atlas Copcos VSD-kompressor. Den speciella VSD-tekniken (Variable Speed Drive) reglerar kompressorns varvtal och har inneburit att energikostnaden minskat väsentligt för det irländska företaget.

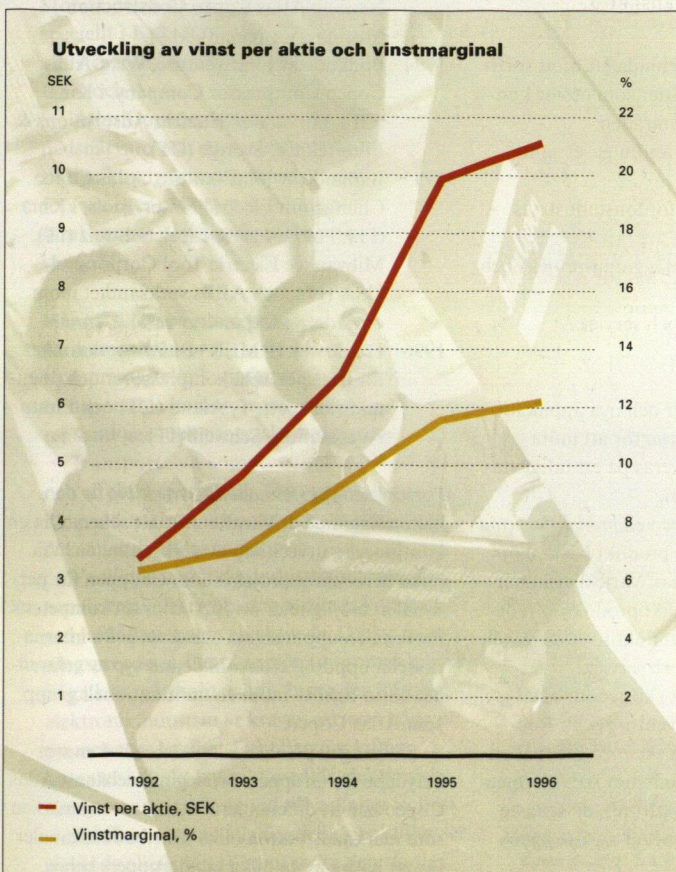
Atlas Copco 1996

Försäljning Atlas Copco-gruppens fakturerade försäljning ökade med 3 procent till 25 121 MSEK, jämfört med 24 454 MSEK under 1995.

Resultat Gruppens resultat efter finansiella poster ökade med 8 procent till 3 070 MSEK (2 840), vilket motsvarar en vinstmarginal på 12,2 procent (11,6). Nettovinsten efter skatt ökade med 6 procent till 1 938 MSEK (1 823). Vinst per aktie ökade till 10,56 SEK (9,93).

Utdelning Styrelsen föreslår en utdelning av 3,75 SEK (3,00) per aktie.

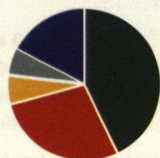
Utsikter för 1997 Efterfrågan förutses bli i stort sett oförändrad under den närmaste framtiden. Resultatet för 1997 väntas öka något jämfört med 1996 som en följd av pågående effektivitetsåtgärder.

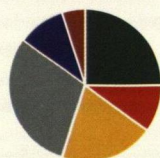
Fakturering per affärsområde 1996

- Kompressorteknik 44%
- Anläggnings- och gruvteknik 24%
- Industriteknik 32%

Geografisk fördelning av faktureringen

- Europa inkl OSS 43%
- Nordamerika 28%
- Sydamerika 6%
- Afrika/Mellanöstern 6%
- Asien/Australien 17%

Fakturering fördelad på kundkategorier

- Verkstadsindustri 25%
- Billindustri 10%
- Processindustri 20%
- Bygg- och anläggningsindustri 30%
- Gruvindustri 10%
- Övrigt 5%

Atlas Copco – världsledande inom sina affärsområden

Atlas Copco-gruppens vision är att vara det ledande företaget i världen inom sina affärsområden. Tillväxt ska uppnås med bibehållen lönsamhet och finansiell styrka. Den genomsnittliga vinstmarginalen före skatt ska överstiga 10 procent över en konjunkturcykel.

Atlas Copco är en internationell industrigrupp med huvudkontor i Stockholm. 96 procent av faktureringen om drygt 25 miljarder SEK kommer från länder utanför Sverige. Gruppen har omkring 21 000 anställda, varav 13 procent i Sverige.

Företaget, som grundades 1873, är noterat på Stockholms Fondbörs sedan 1920 och dessutom på fondbörserna i London, Frankfurt, Düsseldorf och Hamburg.

Affärsidé

Gruppens affärsidé är att erbjuda ett brett sortiment av produkter och tjänster som möter kundens behov inom följande områden:

- kompression av luft och andra gaser samt luftbehandling;
- industriproduktion och fordonsindustrins eftermarknad;
- bergbrytning, mindre anläggningsprojekt och demolering;
- installation, reparation och service.

Fem viktiga strategier

Vid utveckling av produkter och nya applikationer är *fokus alltid på kunderna* för att möta deras behov. Kunder involveras på ett tidigt stadium i utvecklingsprocessen.

Samtidigt har Atlas Copco en *produktinriktad organisation* för att ge varje produkt bästa möjliga marknadsförutsättningar. Varje division är specialiserad inom ett specifikt produktområde och har totalansvaret för produktutveckling, tillverkning samt försäljning och service.

Kontinuerlig tillväxt ska ske genom såväl egen expansion som joint ventures och företagsförvärv. Tillväxten ska ske med bibehållen lönsamhet. De verksamheter som Atlas Copco förvärvat, inklusive joint ventures, de senaste fem åren svarade för 17 procent av Gruppens försäljning 1996.

Förkortningarna inom parentes nedan motsvarar de olika affärsområdena Kompressorteknik (CT), Anläggnings- och gruvteknik (CMT) och Industriteknik (IT).

- 1992 Förvärv av Craelius, Sverige (CMT).
- 1993 Förvärv av Robbins, USA (CMT); Kango, England (IT) och Worthington-Creysensacs kompressorverksamhet i Europa (CT). Bildande av joint venture, Nanjing Atlas Copco Construction Machinery, i Kina (CMT).
- 1994 Bildande av joint venture, Wuxi-Atlas Copco Compressor Company, i Kina (CT). Förvärv av Hamrin Adsorptions & Filterteknik, Sverige (CT).
- 1995 Bildande av joint venture, Atlas Copco Changchun Electric Power Tools, i Kina (IT). Förvärv av Socapel, Schweiz (IT), Milwaukee Electric Tool Corporation, USA (IT); och ABBs verksamhet inom området gasexpanderar (CT).
- 1996 Förvärv av IRMER+ELZEs verksamhet för transportabla kompressorer och pneumatiska spett, Tyskland (CT) och Elesta Automation, Schweiz (IT).

Personalens *professionella utveckling* är den bakomliggande drivkraften för att säkerställa en kontinuerlig utveckling av verksamheten. Via olika utvecklingsprojekt inom Gruppens får personalen möjligheter att förstärka sin kompetens. Personalen uppmanas också att söka internationella uppdrag eftersom denna typ av erfarenhet alltid behövs inom en multinationell grupp som Atlas Copco.

Satsningen på *olika varumärken* har en stor betydelse för Gruppens. Strategin innebär att Atlas Copco har ett differentierat utbud av varumärken, som marknadsförs via olika distributionskanaler för att bättre möta olika kundgruppers behov.

Lönsam tillväxt

Det finansiella målet är att uppnå en genomsnittlig vinstmarginal före skatt som överstiger 10 procent över en konjunkturcykel. De senaste tre åren har Atlas Copco haft en genomsnittlig vinstmarginal på 11 procent per år. 1996 var vinstmarginalen 12,2 procent.

Den genomsnittliga volymtillväxten ska vara minst 5 procent per år. Tillväxtmålet ska uppnås med bibehållen lönsamhet och finansiell styrka. De senaste fem åren har den genomsnittliga tillväxten varit 6,5 procent per år.

Gruppen har också kvalitativa verksamhetsmål. Alla produkter och tjänster ska öka produktiviteten i kundernas tillverkningsprocess. Dessutom ska divisionerna vara ledande inom miljöområdet för att stärka konkurrenskraften.

Decentraliserad organisation

Verksamheten bedrivs inom affärsområdena Kompressorteknik, Anläggnings- och gruvteknik samt Industriteknik genom 16 divisioner.

Tillverkning sker vid 56 fabriker i 15 länder. Största delen av produktionen sker i Europa, speciellt i Belgien, Sverige och Tyskland. Ett allt större antal anläggningar finns också i USA och Asien.

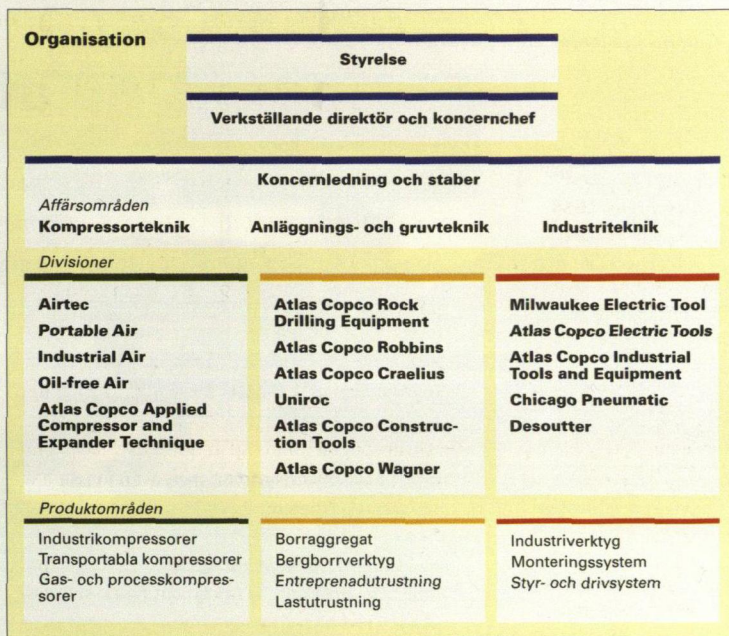
Atlas Copco-gruppen har en stark marknadsnärvaro och eftersträvar nära och långsiktiga kundrelationer. Produkterna marknadsförs via egen säljorganisation i ett 70-tal länder samt genom distributörer i ytterligare 80 länder.

Många tillämpningsområden för kompressorer

Kompressorteknik omfattar produktområdena transportabla kompressorer, industrikompressorer samt gas- och processkompressorer.

Transportabla kompressorer utgör en säker och effektiv energikälla för bygg- och anläggningsindustrins maskiner och verktyg, men också inom andra industrier.

Vanligtvis användes industrikompressorer som energikälla, men idag används komprimerad luft alltmer som en aktiv del i olika tillverkningsprocesser. Detta applikationsområde ställer höga krav på kvalitetsluft. Inom den känsliga elektronikindustrin är kraven extremt höga på ren och torr kvalitetsluft eftersom luften kommer i direkt kontakt med de elektroniska komponenterna. Även vid tillverkning av livsmedel för att framställa speciella smaktillsatser används oljefri luft. För att möta den stadigt

ökande efterfrågan på kvalitetsluft, erbjuder Atlas Copco också lufttorkare och filter.

Gas- och processkompressorer och expansions-turbiner levereras till processindustrier, bl a kemiska, petrokemiska, olje- och gasindustrier samt till företag inriktade på separering av luft och andra gaser.

Komplett leverantör av borrarutrustningar

Anläggnings- och gruvteknik erbjuder ett brett utbud av produkter och tjänster, från tryckluftdrivna spett till totallösningar för stora anläggnings- och gruvprojekt.

Borriggar används vid tunneldrivning och i gruvbrytning samt för bergbrytning ovan jord, t ex vid anläggningsarbeten och i stenbrott. Vid borring av tunnlar kan även tunnelborrningsmaskiner användas som borrar hela tunnelarean utan sprängning.

Den geotekniska borrarutrustningen används främst till brunnborring och borring i samband med anläggningsarbeten, t ex för geotekniska undersökningar eller då långa precisionshål ska borraras.

För att kunna erbjuda marknaden ett komplett utbud av borrarutrustningar tillverkar och marknadsför Atlas Copco olika bergborrverktyg, t ex borrarstål och borrar kronor för bergborring.

Lätta bergborrmaskiner och spett används av entreprenörer inom anläggningsindustrin för demolering. Lastmaskiner och truckar används

Ledande faktorer som påverkar Atlas Copco-gruppens försäljning		
	Investeringsvaror 60%	Förbrukningsvaror 40%
Tillverkande industri	Industri-investeringar	Industriproduktion
Anläggningsindustri	Infrastrukturprojekt	Bygg- och anläggningsproduktion
Gruvindustri	Gruvinvesteringar	Metall- och malmproduktion

Gruppen påverkas främst av företags och myndigheters investeringsbeslut.

främst i underjordsgruvor, men även i vissa anläggningsarbeten.

Från industriverktyg till system

Industritekniks produktsortiment består huvudsakligen av kraftverktyg, monteringsystem samt styr- och drivsystem.

Kraftverktyg, med tryckluft eller el som drivkälla, har många användningsområden inom industrin, t ex borrar, slipning, nitning, skruv- och mutterdragning. Elverktyg tillverkas främst för professionella användare inom bl a bygg- och anläggningsmarknaderna.

Monteringsystem med datoriserade kontrollsystem levereras främst till fordonsindustrin och dess underleverantörer. Utrustningarna används för mutterdragning i fasta installationer, som kräver hög precision.

Styr- och drivsystem används till avancerade industrimaskiner och fordon. Marknaden för dessa utrustningar växer snabbt. Främst beror det på ett allt större behov att automatisera produktionen inom industrin och på förbättrad processtyrning.

Jämnare fördelning av försäljningen

Gruppen har en långsiktig inriktning på att uppnå en jämnare fördelning av försäljningen mellan marknaderna i Nord/Sydamerika, Europa/Afrika och Asien/Australien.

Sedan många år har Europa varit den dominerande marknaden och svarat för närmare hälften av faktureringen. Förvärvet av Milwaukee 1995 innebär dock att den amerikanska andelen ökat till 34 procent, medan Europa/Afrika minskat till 48 procent. Asien/Australien svarar för 18 procent. Den snabba tillväxten i Asien har inneburit att Atlas Copco ökat fokus inom denna region.

Omvärldens investeringar påverkar

Gruppen påverkas av företags och myndigheters investeringar inom olika områden.

Den tillverkande industrins efterfrågan på maskinutrustning och verktyg har störst betydelse för försäljningen. Det största segmentet inom denna sektor är fordonsindustrin som efterfrågar stora volymer av industriverktyg, monteringsystem och kompressorer.

Investeringar i infrastrukturprojekt, t ex järnvägar, motorvägar och vattenkraftprojekt är oftast beroende av politiska beslut. I de flesta länder är projekten också beroende av offentlig finansiering. Infrastrukturprojekt är viktiga för Atlas Copcos försäljning av anläggningsutrustning, t ex borrar, tunnelborrningsmaskiner, spett och transportabla kompressorer.

Gruvindustrins efterfrågan på investeringsvaror, t ex borrtutrustning och lastare, följer till stor del priserna och lagernivåerna på metallmarknaden.

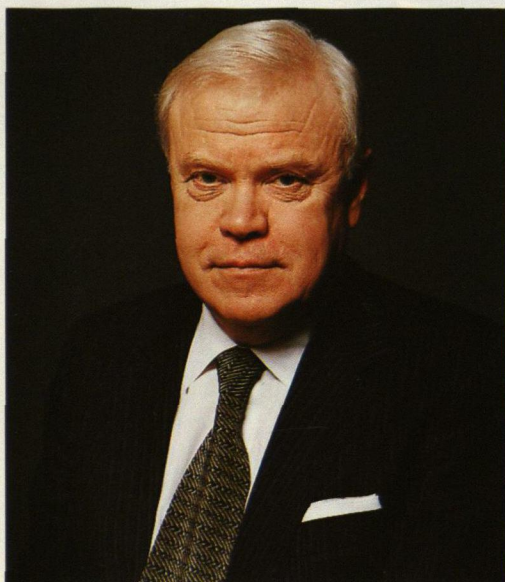
En ökad försäljning av investeringsvaror innebär också att efterfrågan på förbrukningsvaror ökar. Till exempel behöver kunderna kontinuerligt verktyg, reservdelar, borrkronor, tillbehör och service. Jämfört med de mer cykliska investeringsvarorna är efterfrågan på dessa produkter jämnare. Förbrukningsvaror svarar för cirka 40 procent av Gruppens försäljning.

Atlas Copco-gruppen introducerar nya produkter med allt kortare intervaller. Under 1996 genomförde Atlas Copco Wagner i USA en framgångsrik lansering av nya gruvlastare och en ny gruvtruck.

Ärade aktieägare

Atlas Copco befäste under 1996 sin ledande ställning på världsmarknaden genom ett flertal produktlanseringar och offensiva marknadssatsningar. Företaget visade fortsatt god lönsamhet genom bland annat ökad kostnads-effektivitet.

Den europeiska marknaden är alltså jämt Atlas Copcos största marknad, även om målsättningen är en jämnare fördelning av försäljningen över världsmarknaden. Det är svårt att bedöma den framtida utvecklingen av marknaderna i Europa, då medlemsländerna inom EU brottas med hög arbetslöshet och låg tillväxt. Dessutom dämpas den ekonomiska utvecklingen av de olika ländernas åtgärder för att uppfylla kraven för inträ-

de i EMU, den europeiska monetära unionen. Det påverkar Atlas Copco och andra internationella storföretag negativt. Dessa åtgärder är emellertid nödvändiga för att förbättra det ekonomiska klimatet i Europa i syfte att uppnå målet med varaktig låg inflation och räntenivå – en förutsättning för långsiktig tillväxt i Europa.

Atlas Copco har under ett flertal år genomfört förbättringsåtgärder och därmed uppnått en stark finansiell ställning. Tiden är nu mogen att inrikta verksamheten än mer på tillväxt. Detta ska ske genom ökade marknadsandelar i Europa och Nordamerika, men framför allt genom satsningar på tillväxtmarknaderna i Ostasien, Östeuropa och Sydamerika. Som ett stöd i dessa marknadssatsningar kommer Atlas Copco att inrikta sig på ny teknologi som har naturlig anknytning till nuvarande verksamhet samt öka resurserna för utveckling av nya produkter och applikationer.

Styrelsen föreslår som en följd av företagets resultatförbättring och starka kassaflöde att utdelningen höjs med 25 procent till 3:75 kronor per aktie. Atlas Copcos kursstillväxt och utdelning har tillsammans uppgått till ca 30 procent per år under den senaste femårsperioden.

Som aktieägare kan ni vara mycket nöjda med årets resultat, som överträffade rekordvinsten för 1995. Jag vill därför å styrelsens vägnar framföra ett varmt tack till företagsledning och medarbetare för de utomordentliga insatserna under 1996.

Då Michael Treschow nu lämnar Atlas Copco och blir verkställande direktör och koncernchef för Electrolux, vill jag å styrelsens vägnar tacka Michael och hans ledningsgrupp för en framgångsrik omstrukturering av Atlas Copco-gruppen och för en mycket god resultatutveckling. Jag hälsar Giulio Mazzalupi, för närvarande chef för affärsområdet Kompressor-teknik, välkommen som ny verkställande direktör och koncernchef för Atlas Copco. Jag är övertygad om att han med sin mångåriga och gedigna erfarenhet kommer att föra traditionen vidare och leda företaget till nya framgångar.

Anders Scharp
Styrelseordförande

Styrelsens redogörelse för verksamheten 1996

MSEK om ej annat anges

Atlas Copco-gruppens fakturerade försäljning under 1996 ökade med 3 procent till 25 121 MSEK jämfört med 24 454 MSEK under motsvarande period 1995. Av faktureringen hänför sig 96 procent till marknader utanför Sverige. Gruppens ordergång uppgick till 25 159 MSEK (24 843). För jämförbara enheter minskade den fakturerade försäljningen med 4 procent och ordergången med 6 procent. Den stärkta kronan hade en negativ omräkningseffekt om 7 procent.

Atlas Copco-gruppens resultat efter finansiella intäkter och kostnader steg under perioden med 8 procent till 3 070 MSEK (2 840). Vinstmarginalen blev 12,2 procent (11,6). I resultatet ingår en vinst på 342 MSEK från försäljningen av VOAC Hydraulics samt omstruktureringkostnader på 225 MSEK inom affärsområdet Industriteknik. Exklusive dessa engångsposter var vinstmarginalen 11,8 procent.

Utdelning Styrelsen föreslår en utdelning av 3:75 SEK (3:00) per aktie.

Utsikter för 1997 Efterfrågan förutses bli i stort sett oförändrad under den närmaste framtiden. Resultatet för 1997 väntas öka något jämfört med 1996 som en följd av pågående effektivitetsåtgärder.

	1996	1995
Fakturering	25 121	24 454
Förändring, %	+ 3	+17
Ordergång	25 159	24 843
Förändring, %	+1	+14
Resultat efter finansiella poster	3 070	2 840
Förändring, %	+8	+45
Nettovinst efter skatt	1 938	1 823
Förändring, %	+6	+53

Fakturering

Resultat efter finansiella poster

Fakturering per kvartal

	1994	1995	1996
Kvartal 1	4 829	5 628	6 034
Kvartal 2	5 182	6 059	6 340
Kvartal 3	5 167	6 084	5 943
Kvartal 4	5 736	6 683	6 804
Totalt	20 914	24 454	25 121

Resultat per kvartal

	1994	1995	1996
Kvartal 1	380	647	803
Kvartal 2	472	748	764
Kvartal 3	458	659	665
Kvartal 4	645	786	838
Totalt	1 955	2 840	3 070

Strukturella förändringar

Atlas Copco förvärvade den 1 januari 1996 det tyska företaget IRMER+ELZEs verksamhet för transportabla kompressorer och tryckluftdrivna spett. Företaget, som ingår i divisionen Portable Air inom affärsområdet Kompressor-teknik, har 81 anställda samt en försäljning på cirka 100 MSEK per år.

AVC Intressenter AB, ett företag där Atlas Copco och Volvo Aero äger 50 procent vardera, avyttrade den sista februari 1996 VOAC Hydraulics till det amerikanska företaget Parker Hannifin. VOAC Hydraulics bildades 1992 genom samgående mellan Volvo Hydraulik och Atlas Copcos dotterbolag Monsun-Tison.

Chicago Pneumatic, som är en division inom affärsområdet Industriteknik, kommer under första halvåret 1997 att flytta huvudkontor och verksamhet från Utica, New York, till Rock Hill, South Carolina. 430 personer berörs av omlokaliseringen.

Divisionen Rock Drilling Equipment inom affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik kommer att överföra sin produktutveckling och marknadsföringsorganisation från Stockholm till Örebro, där tillverkningsenheterna för ovan- och underjordsriggar är lokaliserade. Cirka 170 anställda är berörda. Överföringen väntas vara avslutad till årsskiftet 1997/98.

Tillverkningen av bergborrverktyg vid Uniurocs fabrik i São Paulo, Brasilien, överfördes per den 31 december 1996 till nuvarande tillverkningsenheter i Sverige och Sydafrika. Cirka 80 anställda är berörda.

Atlas Copco förvärvade den 17 december 1996 det schweiziska företaget Elesta Automation AG, som har en årlig försäljning på cirka 20 MSEK. Förvärvet är ett led i Atlas Copcos strategi att ytterligare stärka sin ställning inom avancerade styr- och drivsystem för industrimaskiner. Elesta ingår i divisionen Atlas Copco Industrial Tools and Equipment inom affärsområdet Industriteknik.

Marknadsöversikt

	1996	1995
Orderingång		
Kompressorteknik	11 012	11 687
Anläggnings- och gruvteknik	5 867	6 144
Industriteknik	8 280	7 012
Atlas Copco-gruppen	25 159	24 843
Orderstock	3 728	3 795

Den stärkta kronan hade en negativ omräkningseffekt om 7 procent på fakturering och orderingång.

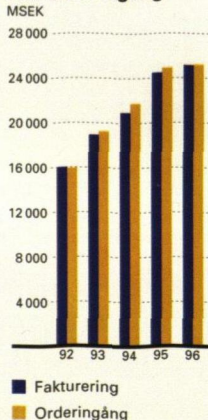
En ökad efterfrågan noterades i Nord- och Sydamerika, Sydostasien, Australien samt Öst-

europa. Den svaga konjunkturen i flertalet av de större europeiska länderna såsom Tyskland, Frankrike och Storbritannien medförde lägre efterfrågan.

Investeringar i maskiner och verktyg inom den *tillverkande industrin* – verkstads-, bil- och processindustrier – låg under året på en fortsatt gynnsam nivå. Den tillverkande industrin svarar för cirka 50 procent av Atlas Copco-gruppens försäljning.

Atlas Copcos försäljning till processindustrin vad avser större kompressorer ökade framför allt på nordamerikanska och asiatiska marknader. Under årets första hälft minskade försäljningen av mindre och medelstora industrikom-

Fakturering och orderingång
MSEK

Redovisning per affärsområde

	Fakturering		Rörelseresultat		Avkastning på sysselsatt kapital		Investeringar	
	1996	1995	1996	1995	1996	1995	1996	1995
Kompressorteknik	11 072	11 177	1 807	1 700	33	31	285	270
Anläggnings- och gruvteknik	5 921	6 194	396	394	14	14	211	162
Industriteknik	8 128	7 083	836	674	12	15	309	238
Koncerngemensamma poster			-108	-103			17	41
Totalt Gruppen	25 121	24 454	2 931	2 665	21	22	822	711

pressorer, särskilt i Europa, medan en ökning noterades under andra halvåret. Försäljningen av industriverktyg på den europeiska marknaden var oförändrad jämfört med föregående år, medan en uppgång noterades i Sydamerika. Under andra halvåret skedde en successivt förbättrad försäljning av elektriska och pneumatiska kraftverktyg på de båda huvudmarknaderna, USA och Tyskland. Efterfrågan på monterings-system från fordonsindustrin var fortsatt god.

Inom bygg- och anläggningssektorn var aktiviteten fortsatt låg i Europa beroende på statliga underskott som påverkade statsfinansiella satsningar. Efterfrågan dämpades därmed av att EU-länderna måste vidta åtgärder för att uppfylla kraven för inträde i EMU, den europeiska monetära unionen. En positiv försäljningsutveckling för större borrhigar noterades framför allt i Italien samt på vissa ostasiatiska marknader. Vad gäller entreprenadprojekt ovan jord ökade Atlas Copco sina marknadsandelar, främst som en följd av förbättrad leveranssäkerhet och hög servicenivå. Efterfrågan på transportabla kompressorer var svag inom denna sektor med undantag av sydeuropeiska marknader och Sydamerika.

Bygg- och anläggningssektorn svarade för cirka 30 procent av Gruppens försäljning.

Efterfrågan inom gruvindustrin var fortsatt god trots sjunkande priser på ett flertal metaller. Gruvornas behov av ökad mekanisering ledde

till betydande order på borrhigar i bl a Latinamerika och Östeuropa. Försäljningen av bergborrverktyg och lastutrustningar ökade i framför allt Nord- och Sydamerika samt Australien. Investeringar i utrustning för prospektering av nya gruvor ökade.

Av Gruppens försäljning hänför sig cirka 10 procent till gruvor.

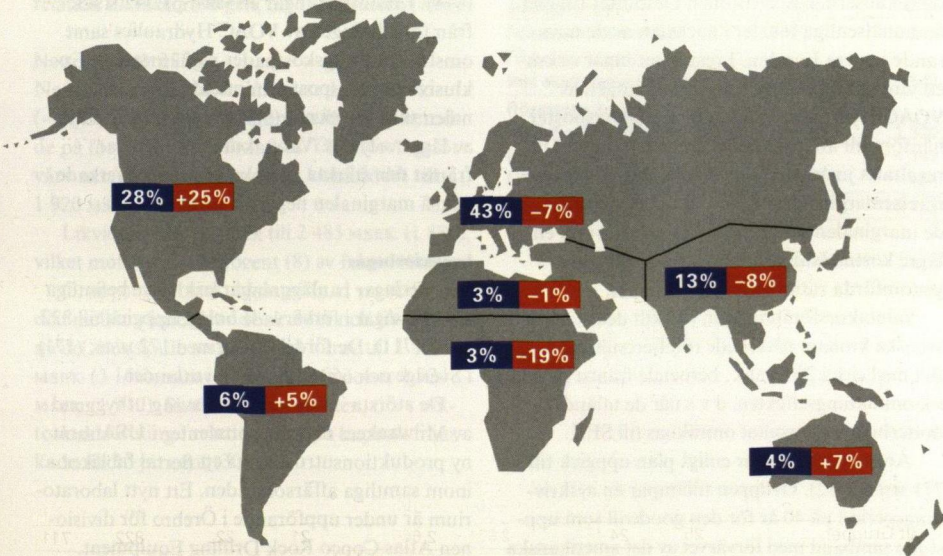
Satsning på växande marknader

För att uppnå en bättre fördelning av försäljningen mellan de olika marknaderna har Atlas Copco successivt under senare år ökat sin försäljning på den nordamerikanska marknaden. Det har skett genom såväl organisk tillväxt som företagsförvärv. Det har resulterat i att Nordamerika i dag svarar för 28 procent av Gruppens försäljning jämfört med 15 procent för fem år sedan. Under det gångna året har resurser fortsatt att koncentreras till utomeuropeiska marknader, framför allt i Sydostasien, där den ekonomiska tillväxten är och väntas fortsätta att vara stark. Säljorganisationerna på dessa marknader har byggts ut och personalen vidareutbildats samtidigt som produkter anpassats för dessa marknaders speciella behov.

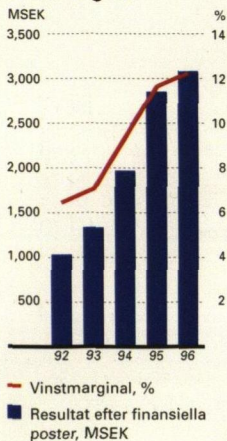
Atlas Copco förstärker successivt sina marknadsorganisationer i Central- och Östeuropa med egna säljbolag eller representationskontor.

Geografisk fördelning av ordergången för 1996

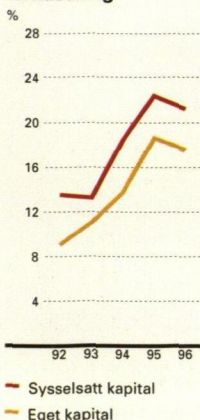
- Andel av Gruppens ordergång
- Förändring i värde, MSEK, 1996/1995

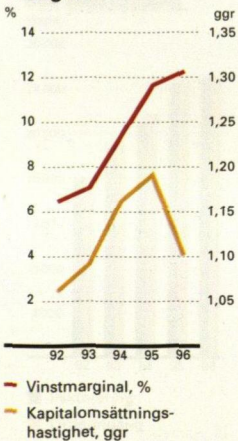
**Resultat och
vinstmarginal**

Avkastning

**Vinstmarginal och
kapitalomsättnings-
hastighet**

**Ekonomisk översikt
och analys**

Resultat

	1996	1995
Vinst per aktie, SEK	10:56	9:93
Avkastning på sysselsatt kapital, %	21,2	22,4
Avkastning på eget kapital, %	17,5	18,6
Vinstmarginal, %	12,2	11,6

Definitioner se sid 21.

Atlas Copco-gruppens resultat efter finansiella intäkter och kostnader ökade med 8 procent till 3 070 MSEK (2 840).

Vinstmarginalen ökade till 12,2 procent (11,6). Nettovinsten efter skatt blev 1 938 MSEK (1 823). Årets skattekostnad uppgick till 1 107 MSEK (990). Vinst per aktie blev 10:56 SEK (9:93), en ökning med 6 procent.

Avkastning på sysselsatt kapital uppgick till 21 procent (22) och på eget kapital till 18 procent (19).

Resultatanalys

Rörelseresultatet före avskrivningar uppgick till 3 702 MSEK (3 377), motsvarande 14,7 procent (13,8) av faktureringen. Resultatet har belastats med omstrukturingskostnader på 225 MSEK, som huvudsakligen avser omlokalisering av Chicago Pneumatics verksamhet i Utica, New York, samt rationalisering inom divisionen Atlas Copco Electric Tools i Tyskland och omlokalisering av divisionen Desoutter till mer ändamålsenliga lokaler i närheten av de nuvarande i norra London. I resultatet ingår också en vinst på 342 MSEK från försäljningen av VOAC Hydraulics. Båda dessa engångsposter hänförs till affärsområdet Industriteknik. Om resultatet justeras för dessa engångsposter var rörelsemarginalen 14,3 procent. Den förbättrade marginalen under 1996 beror främst på en lägre kostnadsnivå och effekter av tidigare genomförda rationaliseringsåtgärder.

Valutakursförändringar, särskilt den stärkta svenska kronan, påverkade rörelseresultatet negativt med cirka 200 MSEK, beroende främst på den sk omräkningseffekten, dvs när de utländska dotterbolagens resultat omräknas till SEK.

Årets avskrivningar enligt plan uppgick till 771 MSEK (712). Gruppen tillämpar en avskrivningsperiod på 40 år för den goodwill som uppstod i samband med förvärvet av det amerikanska

verkstadsföretaget Milwaukee Electric Tool under 1995. Härigenom ges den mest rättvisande bilden av detta strategiska förvärvs inverkan på Atlas Copco-gruppens resultat och finansiella ställning, se sid 31.

Rörelseresultatet efter avskrivningar ökade med 10 procent till 2 931 MSEK (2 665), motsvarande 11,7 procent (10,9) av faktureringen.

Kompressorteknik

För affärsområdet Kompressorteknik steg resultatet efter avskrivningar med 6 procent till 1 807 MSEK (1 700). Rörelsemarginalen förbättrades som en följd av ökade volymer och högre produktivitet till 16,3 procent (15,2). Valutakursförändringar hade en positiv inverkan på marginalen, främst beroende på en stärkt USD gentemot BEF och DEM.

Anläggnings- och gruvteknik

Resultatet efter avskrivningar för affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik uppgick till 396 MSEK (394), motsvarande en rörelsemarginal på 6,7 procent (6,4). Under 1996 belastades resultatet med omstrukturingskostnader i samband med överföring av verksamhet i Stockholm till Örebro samt flyttning av tillverkning från Brasilien till Sverige och Sydafrika. Valutakursförändringar hade en mycket negativ inverkan på marginalen, främst beroende på den stärkta kronan.

Industriteknik

För affärsområdet Industriteknik steg resultatet efter avskrivningar med 24 procent till 836 MSEK (674). I resultatet ingår en vinst på 342 MSEK från försäljningen av VOAC Hydraulics samt omstrukturingskostnader på 225 MSEK. Exklusive engångsposter minskade rörelsemarginalen till 8,8 procent (9,5) främst som en följd av lägre volymer. Valutakursförändringar, främst den stärkta svenska kronan, påverkade också marginalen negativt.

Investeringar

Investeringar i anläggningar, exklusive befintliga anläggningar i förvärvade bolag, uppgick till 822 MSEK (711). De fördelade sig med 172 MSEK (171) i Sverige och 650 MSEK (540) i utlandet.

De största investeringarna avsåg utbyggnad av Milwaukee's distributionscenter i USA samt ny produktionsutrustning i ett flertal fabriker inom samtliga affärsområden. Ett nytt laboratorium är under uppförande i Örebro för divisionen Atlas Copco Rock Drilling Equipment.

Geografisk fördelning av investeringar

	1996	1995
Europa	472	472
Nordamerika	237	124
Sydamerika	16	22
Nordafrika/Mellanöstern	6	2
Södra Afrika	12	18
Indien/Ostasien	70	59
Oceanien	9	14
Totalt	822	711

Årets investeringar översteg gjorda avskrivningar i maskiner, inventarier och byggnader. Avskrivningarna på dessa tillgångar uppgick till 615 MSEK (597).

Finansiell ställning

	1996	1995
Finansnetto	139	86
Skuldsättningsgrad, %	16	30
Andel eget kapital, %	52	48

Gruppens balansomslutning ökade under året till 23 248 MSEK eller med 5 procent. Den svenska kronans valutakursförändring påverkade i ringa grad ökningen av balansomslutningen. Kapitalomsättningshastigheten var 1,10 (1,19).

Varulager och kundfordringar

Gruppen har under året genomfört omfattande program för att ytterligare minska kapitalbindningen. I relation till faktureringen minskade lagervärdet exklusive hyresmaskiner till 17,7 procent (18,8).

Kundfordringarna ökade, men minskade i relation till faktureringen, till 19,4 procent (19,6).

Nettoskuldssättning

Nettokassaflödet under året var 1 322 MSEK (-3 143). Det negativa beloppet för 1995 berodde på förvärvet av Milwaukee. Före företagsförvärv och utdelningar uppgick kassaflödet till 1 920 MSEK (1 530).

Likvida medel uppgick till 2 485 MSEK (1 886), vilket motsvarar 10 procent (8) av faktureringen.

Gruppens nettoskuldssättning, d v s skillnaden mellan räntebärande skulder och likvida medel, minskade som en följd härav till 1 899 MSEK (3 166), varav avsatt till pensioner 1 924 MSEK (1 910). Skuldsättningsgraden, d v s nettoskuldssättning i relation till eget kapital, minskade till 16 procent (30).

Finansnetto

Nettot av Gruppens finansiella intäkter och kostnader uppgick till 139 MSEK (86), varav räntenettet svarade för 127 MSEK (129) och de finansiella valutakursdifferenserna för -2 MSEK (-45). Effekten av större räntebärande nettoskuld kompenenserades under året av ett förbättrat netto från valutasäkring av utländska nettotillgångar, se not 4 sid 22.

Andel i intressebolag

Atlas Copco tillämpar kapitalandelsmetoden, vilket innebär att resultatandelar i intressebolag ingår i redovisat resultat. De intressebolag som återstår efter försäljningen av VOAC är inte av den storleken att de rapporteras separat.

Eget kapital

Gruppens egna kapital inklusive minoritetsintressen uppgick per den 31 december 1996 till 12 005 MSEK (10 599). Den negativa omräknings-effekten av den förstärkta svenska kronan motverkades till stor del av gjorda valutasäkringar.

Eget kapital per aktie uppgick till 65 SEK (58).

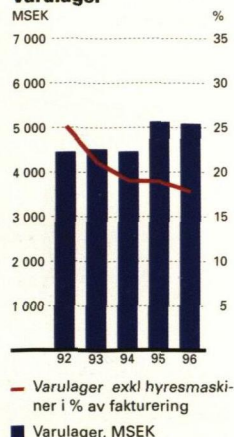
Soliditet

Andelen eget kapital av totala tillgångar utgjorde 52 procent (48).

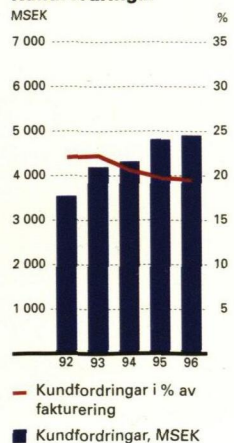
Kassaflödesanalys i sammandrag

	1996	1995
Kassamässig rörelseöverskott	3 323	3 377
Förändring av rörelsekapital	136	-592
Investeringar i anläggningar	-822	-711
Rörelsens kassaflöde	2 637	2 074
Finansiella poster		
inkl skattebetalningar	-717	-544
Rörelsens kassaflöde efter finansiella poster	1 920	1 530
Företagsförvärv	-39	-4 242
Utdelning till aktieägare	-559	-431
Nettokassaflöde	1 322	-3 143

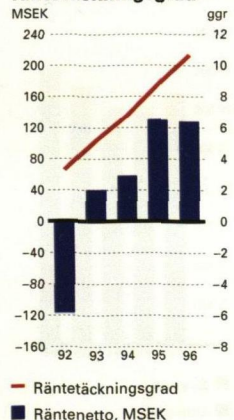
Varulager

Kundfordringar

Räntenetto och räntetäckningsgrad

Personal

	1996	1995
Medelantal		
anställda, totalt	21 085	19 751
Sverige	2 757	2 743
Utlandet	18 328	17 008
Affärsområde		
Kompressorteknik	7 698	7 661
Anläggnings- och gruvteknik	5 143	5 349
Industriteknik	8 119	6 631
Övriga	125	110

Medelantalet anställda inom Atlas Copco-gruppen ökade under 1996 med 1 334 personer till 21 085 (19 751). Andelen anställda i svenska bolag var 13 procent (14). Av medelantalet anställda utgjorde 81 procent (84) män och 19 procent (16) kvinnor. I Sverige var fördelningen 84 procent (84) män och 16 procent kvinnor (16). Se vidare sid 64.

Antalet anställda var vid årets slut 20 841 personer (21 081).

Utgifter för löner och andra ersättningar

	1996	1995
Styrelse och verkställande ledning, varav tantiem 10 (7)	163	146
Övriga anställda	4 784	4 815
Totalt	4 947	4 961

De totala lönekostnaderna uppgick till 6 585 MSEK (6 567), varav lönebikostnader utgjorde 1 638 MSEK (1 606).

Optionsplan

Efter verksamhetsårets utgång har styrelsen beslutat införa en optionsplan från och med 1997 med möjlighet till årlig tilldelning av köpoptioner i Atlas Copco-aktien till ett maximalt värde av cirka 5 MSEK. Bolagets kostnader påverkas ej av aktiens framtida kursutveckling, då optionsplanen skyddas finansiellt. Planen omfattar initialt 25–30 personer i koncernens ledning.

Storleken på tilldelningen kopplas till Gruppens förmåga att skapa värdetillväxt för bolaget och dess aktieägare. Tilldelning av optioner kommer endast att ske, då rörelsens kassaflöde, minskat med kapitalkostnaden, är positivt.

Optionerna, som kommer att ha en löptid på fem år, ger rätt till förvärv av befintliga aktier och leder därför inte till utspädning för nuvarande aktieägare. Se även not 28.

Produktutveckling

	1996	1995
Kostnader för FoU	779	718
% av fakturering	3,1	2,9

Introduktion av nya produkter med allt kortare intervaller har blivit en nödvändighet för att stärka de olika divisionernas konkurrenskraft. Därför har under 1996 ökade resurser satsats på produktutveckling inom samtliga affärsområden.

Inom affärsområdet *Kompressorteknik* introducerades en ny serie oljefria kompressorer, baserade på senaste teknik för att säkra effektiv och ekonomisk drift. Serien utgörs av ett 30-tal modeller med olika tryck och kapacitet. För att möta stigande miljökrav introducerades en ny serie transportabla kompressorer med en tystgående motor, som avger låga emissioner av gaser. Sortimentet generatorer breddades för att möta efterfrågan från uthyrningsföretag och anläggningsentreprenörer.

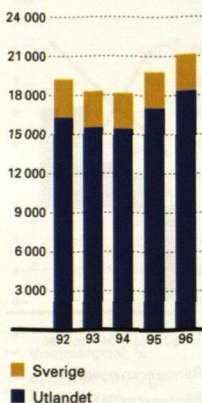
Inom affärsområdet *Anläggnings- och gruvteknik* har en ny generation ovanjordsriggar introducerats. De är moduluppbyggda och därmed lätt att anpassa till olika kundönskemål. Genom att konstruktionen är anpassad för rationell tillverkning, uppnås lägre produktkostnader. För kärnborrning har en ny rigg introducerats med en teknik som väsentligt bidrar till en förbättrad total borrekonomi för kunden.

Hela produktprogrammet för lastare och truckar genomgår en omfattande översyn. Ett flertal lastare och en helt ny gruvtruck samt system för övervakning och styrning av lastning och transporter har utvecklats och introducerats på marknaden.

Divisionen för bergborrverktyg har breddat sitt produktprogram och bland annat introducerat en ny sänkbormmaskin med 30 procent bättre prestanda. Genom att den erbjuder nya användningsområden öppnas även nya marknader.

Inom affärsområdet *Industriteknik* introducerade Milwaukee ett flertal nya produkter, bl a en batteridrivna sabelsåg med hög prestanda. Atlas Copco Industrial Tools and Equipment utvecklade en ny serie pulsverktyg samt ett nytt drivsystem för robotar. Inom Atlas Copco Electric Tools utvecklades bl a en ny serie små vinkelslipmaskiner samt batteridrivna bormmaskiner.

Medelantal anställda

Moderbolaget

Resultatet av fastighetsförvaltningen i Sicklaområdet ingår i moderbolaget genom Sickla Industrifastigheter Kommanditbolag.

Varje aktie har ett nominellt värde av 5 SEK. För ytterligare information om Atlas Copco-aktien, se sid 60.

Resultat

Utdelning från dotterbolag uppgick till 526 MSEK (335).

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 692 MSEK (567).

Moderbolaget redovisar en nettovinst efter bokslutsdispositioner och skatter på 1 062 MSEK (847). Disponibla vinstmedel uppgick därmed till 2 934 MSEK (2 423).

Utdelning

Styrelsen föreslår en utdelning av 3:75 SEK (3:00) per aktie, motsvarande totalt 688 MSEK (551).

Finansiering

Moderbolagets balansomslutning ökade med 722 MSEK till 10 200 MSEK.

Kassa, bank och kortfristiga placeringar uppgick vid årsskiftet till 1 345 MSEK (972).

Skuldsättningsgraden, d v s nettoskuldsättning i relation till eget kapital, uppgick till 30 procent (42). Minskningen beror huvudsakligen på ett positivt kassaflöde i rörelsen.

Andelen eget kapital av totala tillgångar uppgick till 62 procent (60).

Personal

Medelantalet anställda vid moderbolaget var vid årets slut 65 (64), varav 51 procent (53) var kvinnor.

Utgifter för löner och andra ersättningar

	1996	1995
Styrelse och verkställande ledning, varav tantiem 3 (2)	15	13
Övriga anställda	24	23
Total	39	36

Specificering av ersättningar m m till styrelseledamöter, verkställande direktören samt övriga i koncernledningen redovisas i not 26 sid 28.

Fördelning av aktier

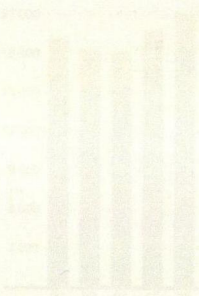
Aktiekapitalet vid årets slut uppgick till 918 MSEK.

Aktiekapital fördelat på aktieslag

A-aktier (en röst)	122 497 590
B-aktier (en tiondels röst)	61 018 330
Totalt	183 515 920

Resultaträkning

Belopp i MSEK			1996	1995
Rörelseintäkter	Fakturering	Not 1	25 121	24 454
Rörelsekostnader	Kostnader för sålda varor mm	Not 2	-15 711	-15 571
	Kostnader för teknisk utveckling, marknadsföring, administration	Not 2	-5 708	-5 506
Rörelseresultat före avskrivningar			3 702	3 377
Avskrivningar enligt plan		Not 3	-771	-712
Rörelseresultat efter avskrivningar			2 931	2 665
Finansiella intäkter och kostnader		Not 4	139	86
Andel i intressebolag		Not 11	-	89
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader			3 070	2 840
Skatter		Not 6	-1 107	-990
Minoritetsandelar i årets resultat		Not 7	-25	-27
Årets vinst			1 938	1 823
Vinst per aktie, SEK		Not 24	10:56	9:93

1995
1996

Balansräkning

Belopp i MSEK			1996 12 31	1995 12 31		
TILLGÅNGAR						
Omsättningstillgångar	Kassa, bank och kortfristiga placeringar	Not 8	2 485	1 886		
	Fordringar	Not 9	6 031	6 021		
	Varulager	Not 10	5 061	5 100	13 007	
Anläggningstillgångar	Aktier och andelar	Not 11	654	279		
	Goodwill	Not 12	3 758	3 746		
	Övriga anläggningstillgångar	Not 13	5 259	9 671	5 147	9 172
Summa tillgångar			23 248	22 179		
SKULDER OCH EGET KAPITAL						
Kortfristiga skulder	Icke räntebärande skulder					
	Växelskulder		93	81		
	Leverantörsskulder		1 543	1 470		
	Skatteskulder		343	465		
	Uppplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2 130	1 877		
	Övriga kortfristiga skulder		1 313	1 374		
	Räntebärande skulder					
	Bank- och reversskulder	Not 18	1 859	2 561		
	Kortfristig del av långfristiga skulder		24	20		
	Övriga kortfristiga skulder		6	7 311	5	7 853
Långfristiga skulder	Icke räntebärande skulder					
	Övriga långfristiga skulder		279	264		
	Latenta skatteskulder		1 158	997		
	Räntebärande skulder					
	Intecknings- och reverslån	Not 19	571	556		
	Avsatt till pensioner	Not 20	1 924	3 932	1 910	3 727
Summa skulder			11 243	11 580		
Minoritetsintressen		Not 7	154	125		
Eget kapital	Aktiekapital	Sid 60	918	918		
	Bundna reserver	Not 22	4 771	4 057		
	Disponibla vinstmedel	Not 23	4 224	3 676		
	Årets vinst		1 938	11 851	1 823	10 474
Summa skulder och eget kapital			23 248	22 179		
Ställda pantar		Not 25	165	144		
Ansvarsförbindelser		Not 25	1 100	846		

Kassaflödesanalyser

Belopp i MSEK	Gruppen		Atlas Copco AB	
	1996	1995	1996	1995
Fakturering	25 121	24 454		
Rörelsens kostnader	-22 569	-21 789		
Återläggning av avskrivningar	771	712		
Kassamässigt rörelseöverskott	3 323	3 377	5	77
Förändring av				
Rörelsefordringar	-136	-419	-17	-7
Varulager	60	-444	-	-
Rörelseskulder	212	271	-164	-9
Förändring av rörelsekapital	136	-592	-181	-16
Investeringar i anläggningar	-822	-711	-4	-2
Rörelsens kassaflöde före finansiella poster	2 637	2 074	-180	59
Finansnetto	111	86	693	476
Utdelningar från intressebolag	4	20	-	18
Försäljning av anläggningar	159	78	0	0
Koncernbidrag			838	686
Skattebetalningar	-985	-852	-220	-212
Övrigt	-6	124	-299	-278
Rörelsens kassaflöde efter finansiella poster	1 920	1 530	832	749
Företagsförvärv	-39	-4 242	-166	-4
Kassaflöde före utdelning	1 881	-2 712	666	745
Utdelning till aktieägare	-559	-431	-551	-422
Nettokassaflöde	1 322	-3 143	115	323

Kommentar till Atlas Copco-gruppens kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen syftar till att beskriva ett företags förmåga att generera pengar under en viss period. Till skillnad från den traditionella finansieringsanalysen som förklarar skillnaden i kassamedel beskriver kassaflödesanalysen förändringen i den totala nettoskuldsättningen, med andra ord kassa, bank och kortfristiga placeringar minus räntebärande skulder.

Påverkan på Gruppens tillgångar och skulder av valutakursförändringar, s k omräkningsdifferenser, är ej reellt kassaflöde och redovisas därför endast i tabellen nedan över nettoskuldsättningen.

Kassamässigt rörelseöverskott

Rörelseöverskottet, efter återläggning av avskrivningar och realisationsvinster, minskade med 2 procent och uppgick till 13,2 procent (13,8) av Gruppens fakturering.

Rörelsens kassaflöde före finansiella poster

Det arbetande kapitalet, d v s rörelsefordringar och lager med avdrag för rörelseskulder, minskade med 136 (ökning 592).

Investeringar i anläggningar ökade till 822 (711).

Genom att främst rörelsekapitalet kunnat hållas nere ökade rörelsens kassaflöde före finansiella poster till 2 637 (2 074).

Rörelsens kassaflöde efter finansiella poster

Högre skattebetalningar jämfört med 1995 kompensterades av dels ett bättre finansnetto och dels ett förbättrat kassamässigt utfall av koncernens

kursräkringar av nettoinvesteringarna i utländska dotterbolag. Totalt uppgick rörelsens kassaflöde efter finansiella poster till 1 920 (1 530).

Nettokassaflöde

Efter företagsförvärv samt utdelning till aktieägare, varav 8 (9) avser utdelning till minoritetsintressen i dotterbolag, uppgick nettokassaflödet till 1 322 (-3 143).

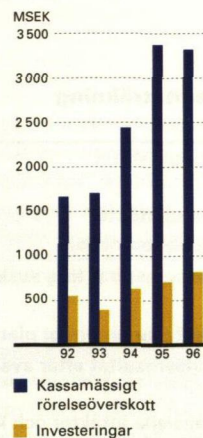
Kassaflödesanalys 5 år i sammandrag 1992-1996

Kassamässigt rörelseöverskott	12 540
Förändring av rörelsekapital	492
Investeringar i anläggningar	-3 112
Rörelsens kassaflöde före finansiella poster	9 920
Finansnetto och utdelningar från intressebolag	128
Försäljning av anläggningar	646
Skattebetalningar	-3 189
Övriga poster, netto	-326
Rörelsens kassaflöde efter finansiella poster	7 179
Företagsförvärv/avyttringar	-5 115
Kassaflöde före utdelning	2 064
Utdelning till aktieägare	-1 907
Nettokassaflöde	157

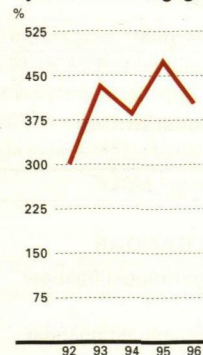
Nettoskuldsättning

	1992	1993	1994	1995	1996
Nettoskuldsättning, årets början	-1 811	-2 214	-1 779	-351	-3 166
Nettokassaflöde	0	687	1 291	-3 143	1 322
Valutakurseffekt	-403	-252	137	328	-55
Netto från årets verksamhet	-403	435	1 428	-2 815	1 267
Nettoskuldsättning, årets slut	-2 214	-1 779	-351	-3 166	-1 899
Avsatt till pensioner	1 756	1 905	1 840	1 910	1 924
Nettoskuldsättning, exkl avsatt till pensioner, årets slut	-458	126	1 489	-1 256	25

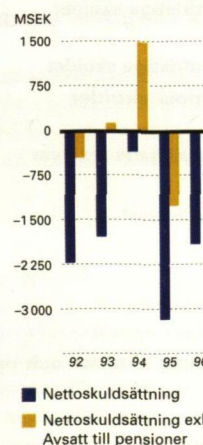
Kassaflöde och investeringar

Självfinansieringsgrad

Nettoskuldsättning

Resultat- och Balansräkning

Resultaträkning

Belopp i MSEK			1996	1995
Rörelseintäkter			145	181
Rörelsekostnader			-139	-102
Rörelseresultat före avskrivningar			6	79
Avskrivningar enligt plan	Not 3		-7	-6
Rörelseresultat efter avskrivningar			-1	73
Finansiella intäkter och kostnader	Not 4		693	494
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader			692	567
Bokslutsdispositioner	Not 5		590	492
Resultat före skatt			1 282	1 059
Skatt	Not 6		-220	-212
Årets vinst			1 062	847

Balansräkning

Belopp i MSEK			1996 12 31	1995 12 31
TILLGÅNGAR				
Omsättningstillgångar	Kassa, bank och kortfristiga placeringar	Not 8	1 345	972
	Fordringar	Not 9	2 161	3 506
Anläggningstillgångar	Aktier och andelar	Sid 30	4 194	4 024
	Övriga anläggningstillgångar	Not 13	2 500	6 694
Summa tillgångar			10 200	9 478
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Kortfristiga skulder	Icke räntebärande skulder	Not 17	112	276
	Räntebärande skulder	Not 17	2 371	2 483
Långfristiga skulder	Räntebärande skulder	Not 19, 20	1 086	1 025
Summa skulder			3 569	3 606
Obeskattade reserver		Not 21	1 042	794
Eget kapital	Aktiekapital (183 515 920 aktier à nom 5 SEK)		918	918
	Reservfond	Not 22	1 737	1 737
	Disponibla vinstmedel	Not 23	1 872	1 576
	Årets vinst		1 062	5 589
Summa skulder och eget kapital			10 200	9 478
Ställda panter		Not 25	-	4
Ansvarsförbindelser		Not 25	512	307

Bokslutskommentarer

MSEK om ej annat anges

Redovisningsprinciper

Ändrade redovisningsprinciper

Jämfört med föregående år har inga ändringar skett av redovisningsprinciperna.

Internationella riktlinjer

Atlas Copco följer i allt väsentligt de riktlinjer som upprättats av OECD för internationellt verksamma företag.

Vid utarbetandet av denna verksamhetsberättelse har dessa riktlinjer beaktats, med undantag för vissa uppgifter som av konkurrensskäl för närvarande ej kan lämnas.

Bolaget ställer sig också positivt till de riktlinjer rörande internationella företag och arbetsmarknad som utarbetats av Förenta Nationernas organ för arbetsmarknadsfrågor (ILO).

I enlighet med internationell standard har i årsredovisningen följande beteckningar använts: Valuta: SEK svenska kronor. Övriga valutor, se sid 33. Prefix: k tusen, M miljoner.

Konsolidering

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation med undantag för behandling av goodwill, se nedan.

Atlas Copco-gruppens resultat- och balansräkning omfattar alla bolag, i vilka moderbolaget direkt eller indirekt har mer än hälften av aktiernas röstvärde, samt bolag i vilka Gruppen på annat sätt har ett bestämmande inflytande och en betydande andel av resultatet av deras verksamhet.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden, som innebär att tillgångar och skulder upptagits till marknadsvärde enligt upprättad förvärvsanalys. Överstiger anskaffningsvärdet det därvid framräknade marknadsvärdet av bolagets nettotillgångar, upptas skillnaden som koncernmässig goodwill, se nedan.

Under året förvärvade bolag har inkluderats i Gruppens resultaträkning med värden avseende tiden efter förvärvet. Under året sålda bolag resultatavräknas utifrån Gruppens redovisade nettotillgångar i dessa bolag vid tidpunkten för avyttringen.

Gruppens resultat- och balansräkning presenteras utan obeskattade reserver och bokslutsdispositioner. Till följd av bestämmelserna i svensk lagstiftning kan detta enbart ske i koncernredovisningen. Obeskattade reserver redovisade i de enskilda koncernbolagen har uppdelats på så sätt, att latent skatt redovisas som långfristig skuld, medan resterande del ingår i bundna reserver i koncernbalansräkningen.

Den latent skatten har därvid beräknats individuellt för varje bolag efter gällande lokal inkomstskattesats vid den tidpunkt återföring till beskattning beräknas ske, dvs i regel den

för nästa räkenskapsår gällande. Den på detta sätt beräknade skatt som är hänförlig till årets bokslutsdispositioner i de enskilda bolagen ingår i koncernens skattekostnad såsom latent skatt, medan resterande del ingår i koncernens nettovinst. Ändras skattesatsen redovisas förändringen av skatteskulden över årets skattekostnad.

Goodwill

Förvärv av väletablerade företag verksamma i en internationell miljö medför som regel att förvärvspriset väsentligt överstiger synlig substans. Marknadspriset bestäms framför allt av framtidsförväntningar som grundas på företagets position på marknaden och på den kunskap som finns inom företaget.

Ett företagsförvärv, där anskaffningskostnaden överstiger bolagets nettotillgångar värderade till marknadsvärde, medför att immateriella tillgångar balanseras och avskrivs över en viss tidsperiod.

Goodwill avskrivs normalt på 10 år, medan goodwill uppkommen vid strategiska förvärv avskrivs på 20–40 år. Redovisning av goodwill med anledning av Milwaukee-förvärvet, se sid 31.

Årligen sker en prövning av det bokförda värdet för att bedöma om nedskrivning utöver den valda avskrivningsplanen är nödvändig.

Intressebolag

De bolag i vilka Atlas Copco-gruppen har en röstandel uppgående till mellan 20 och 50 procent och ett betydande ägarengagemang redovisas som intressebolag.

Innehav i intressebolag redovisas i Gruppens konsoliderade resultat- och balansräkning enligt kapitalandelsmetoden.

I resultaträkningen redovisas Atlas Copcos andel av intressebolagens resultat efter finansiella poster under rubriken finansiella intäkter och kostnader.

Andelar i intressebolagens skatt redovisas i koncernens skattekostnad.

I balansräkningen redovisas bland aktier och andelar anskaffningskostnaden för aktier ökad eller minskad med andel i resultat och med avdrag för erhållen utdelning. Ej utdelat resultat i dessa bolag redovisas i Gruppens eget kapital bland bundna reserver.

Internvinster har i förekommande fall eliminerats.

Omräkning av utländska dotterbolags bokslut

Atlas Copco tillämpar den så kallade dagskursmetoden för omräkning av utländska dotterbolags resultat- och balansräkningar i enlighet med Föreningen Auktoriserade Revisorer FARs förslag till rekommendation. Innebörden av denna metod är att dotterbolagen huvudsakligen redovisas som fristående enheter, vars verksamhet bedrivs i en främmande valuta vari moderbolaget

har en nettoinvestering. Undantagna från detta behandlingssätt är dotterbolag som är belägna i s k höginflationsländer. Dessa dotterbolag har omräknats enligt den monetära-ickemonetära metoden. I enlighet med FARs förslag till rekommendation har sådan behandling bedömts ge en riktigare bild av dessa bolags resultat och ställning.

I överensstämmelse med dagskursmetoden har samtliga tillgångar och skulder i dotterbolagen omräknats till balansdagskurs och samtliga poster i resultaträkningen till genomsnittskurs. Den omräkningsdifferens som uppkommer är en effekt av att nettoinvesteringen omräknats till en annan kurs vid årets slut än vid dess början. Denna påverkar ej resultatet utan förs direkt till det egna kapitalet.

För de dotterbolag som behandlas i enlighet med monetära-ickemonetära metoden gäller att alla ickemonetära poster, fastigheter (mark och byggnader), maskiner och inventarier, varulager samt eget kapital och latent skatt, omräknas till den kurs som rådde vid anskaffningstillfället. Övriga poster, monetära poster, omräknas till balansdagens kurs. Resultaträkningens poster omräknas till årets genomsnittskurs, med undantag för kostnad för sålda varor, avskrivningar och latent skatter som omräknas till investeringskurser. De kursdifferenser som här uppkommer vid omräkningen och som således avser bolag i länder med hög inflation redovisas över resultaträkningen.

Klassificering av utländska dotterbolag

FARs förslag till rekommendation ställer på en speciell punkt krav på att användaren själv väljer tillvägagångssätt för omräkningen utifrån sin specifika situation. Det gäller klassificeringen av de utländska dotterbolagen såsom antingen självständiga eller integrerade bolag. Hur bolagen definieras är sedan direkt vägledande för valet av omräkningsmetod. Självständiga bolag omräknas enligt dagskursmetoden och integrerade bolag enligt den monetära-ickemonetära metoden.

Med hänsyn till de kriterier som är definierade för klassificering av dotterbolag framkommer att Atlas Copcos dotterbolag till helt övervägande del är att betrakta som självständiga bolag.

Detta innebär att samtliga dotterbolag inom Atlas Copco-gruppen omräknas enligt dagskursmetoden, förutom bolagen i de s k höginflationsländerna huvudsakligen i Latinamerika. Dessa bolags funktionella valuta har bedömts vara USD varför de omräknas i två steg.

I det första steget har omräkning skett till USD enligt monetära-ickemonetära metoden varvid uppkomna omräkningsdifferenser belastat koncernresultatet. I det andra steget omräknas bolagets balansposter till SEK enligt balansdagens kurs och resultaträkningens poster till årets genomsnittskurs. De omräkningsdifferenser som då uppstår förs direkt till det egna kapitalet.

För Gruppens bolag i Brasilien upprättas ett inflationsjusterat bokslut i lokal valuta. Detta omräknas först till USD enligt balansdagens kurs och därefter till SEK varvid uppkomna omräkningsdifferenser förs direkt till det egna kapitalet.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas enligt balansdagens kurs.

För enskilda svenska bolag redovisas dessa fordringar och skulder i enlighet med Bokföringsnämndens (BFN) anvisning R7. Orealiserade kursvinster på långfristiga fordringar och skulder avsätts till en valutakursreserv och redovisas som bokslutsdisposition.

Vid valutabyte genom swapavtal har lån i utländsk valuta värderats till dagskurs för den tillswappade valutan. Vid de tillfällen då låneskulden i ursprungsvalutan omräknad till dagskurs är högre än den bokförda låneskulden, har mellanskillnaden upptagits under ansvarsförbindelser.

Viktigare valutakurser använda i bokslutet anges på sidan 33.

Kurssäkring av nettoinvesteringar

Terminskontrakt, valutawappor och lån i utländska valutor upptas för att kurssäkra Gruppens nettotillgångar i utländska dotterbolag. Kursvinster och kursförluster på sådana kontrakt, med avdrag för betald och latent skatt, ingår ej i årets resultat, utan kvittas mot de omräkningsdifferenser som uppstår vid omräkning av de utländska dotterbolagens nettotillgångar. I de enskilda bolagen värderas sådana kontrakt enligt lägsta värdets princip för fordringar och högsta värdets princip för skulder.

Ränteskillnaderna mellan valutorna ingår i räntenettet och fördelas jämnt över respektive kontrakts löptid.

Kurssäkring av kommersiella flöden

Vid värdering av utestående terminskontrakt görs avsättning för realiserade förluster, i den mån dessa överstiger realiserade vinster. Orealiserade vinster utöver realiserade förluster intäktsförs ej. Vid beräkning av de realiserade kursdifferenserna exkluderas den del av de terminssäkrade beloppen för vilka det föreligger stor sannolikhet att valutaflöden genom varutransaktioner kommer att täcka terminskontrakten.

Finansiella placeringar

Finansiella och övriga placeringar, vilka skall behållas till förfall, är värderade till anskaffningsvärde.

Placeringar avsedda för handel är värderade till marknadsvärde.

Varulager

Lagren värderas till det lägsta av anskaffningskostnad, enligt principen "först in – först ut" och nettoförsäljningsvärde. Gruppens varulager redovisas efter avdrag för inkurans och internvinster uppkomna vid leveranser från produktbolag till säljbolag. Latent skatt har beaktats för dessa senare transaktioner.

Prissättningen mellan bolagen baseras på marknadspriser.

Kostnader för forskning och utveckling

Utgifter för egen forskning och utveckling kostnadsförs allt eftersom de uppstår.

Produktutvecklingskostnader och garantikostnader

Produktutvecklingskostnader belastar rörelsens kostnader när de uppstår.

Beräknade kostnader för produktgarantier belastar rörelsens kostnader i samband med att produkterna säljs.

Avskrivningar

Atlas Copco-gruppen använder tre avskrivningsbegrepp: avskrivningar enligt plan, bokföringsmässiga avskrivningar och kalkylmässiga avskrivningar.

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och avskrivning sker linjärt över tillgångarnas ekonomiska livslängd.

Bokföringsmässiga avskrivningar sker i enlighet med vad skattelegstiftningen i varje land maximalt tillåter. Skillnaden mellan bokföringsmässiga avskrivningar och avskrivningar enligt plan redovisas under bokslutsdispositioner i resultaträkningen. Det sammanlagda värdet redovisas i balansräkningen bland obeskattade reserver under rubriken Ackumulerade avskrivningar utöver plan. För koncernen elimineras obeskattade reserver och bokslutsdispositioner.

Kalkylmässiga avskrivningar ligger till grund för pris- och lönsamhetskalkyler och är baserade på anläggningstillgångar-

nas återanskaffningsvärden. Avskrivning sker linjärt över tillgångarnas ekonomiska livslängd.

Följande ekonomiska livslängder används vid avskrivningar enligt plan och vid kalkylmässiga avskrivningar:

Goodwill och andra immateriella rättigheter	10-40 år
Byggnader	25-50 år
Maskiner och inventarier	3-10 år
Fordon	4-5 år
Datorutrustning	3-4 år

Skatter

Bolaget beräknar latent skatt utifrån skillnader mellan redovisade värden i balansräkningen och skattemässiga restvärden.

Uppkomna förlustavdrag anteciperas i de fall det är ”mer än sannolikt” att dessa kommer att resultera i lägre skatteutbetalningar i framtiden. Vid beräkning av latent skatt har nominellt gällande skattesatser i respektive land använts individuellt för varje bolag. Latent skatt avseende årets verksamhet redovisas under raden skatter i resultaträkningen och specificeras i not 6 samt som anläggningstillgångar respektive icke räntebärande långfristiga skulder i balansräkningen.

Definitioner

Vinstmarginal

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader i procent av fakturering.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser i procent av genomsnittligt totalt kapital, med avdrag för icke räntebärande skulder.

Vid beräkningen av sysselsatt kapital för affärsområdena avdras ej, till skillnad från beräkningen för Gruppen, latent skatteskulder.

Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för full skatt och minoritetsandelar, i procent av genomsnittligt eget kapital.

Andel eget kapital

Eget kapital och minoritetsintressen i procent av totalt kapital.

Självfinansieringsgrad

Kassamässigt rörelseöverskott i procent av investeringar i maskiner och fastigheter.

Kapitalomsättningshastighet

Fakturering dividerad med genomsnittlig balansomslutning.

Nettoskuldsättning

Skillnaden mellan räntebärande skulder och likvida medel.

Skuldsättningsgrad

Nettoskuldsättning i relation till eget kapital inklusive minoritetsintressen.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser, dividerat med räntekostnader och valutakursdifferenser.

Vinst per aktie

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, med avdrag för full skatt och minoritetsandelar, dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Noter

1 Fakturering per marknad

	Gruppen	
	1996	1995
Europa inkl OSS	10 841	11 447
varav Sverige	1 049	1 065
varav EU	9 364	9 998
Nordamerika	7 117	5 543
Sydamerika	1 415	1 362
Nordafrika/Mellanöstern	700	721
Södra Afrika	755	942
Indien/Ostasien	3 250	3 445
Oceanien	1 043	994
	25 121	24 454

Gruppens intäkter samt rörelseresultat fördelade per rörelsegren återfinns i förvaltningsberättelsen samt i de separata avsnitten för respektive affärsområde.

2 Rörelsekostnader

Realisationsvinster/förluster som uppstår vid löpande ut-rangering och/eller försäljning av anläggningstillgångar ingår i redovisade rörelsekostnader med 16 (0). I rörelsekostnader ingår en vinst på 342 från försäljningen av VOAC Hydraulics samt omstrukturingskostnader på 225, båda inom affärsområdet Industriteknik.

I förvärvsbalanserna för förvärvade bolag finns avsättning för framtida omstrukturingsutgifter med 22 (30), vilka härrör från tidigare års förvärv.

Beräkning av förädlingsvärde framgår av not 27.

	Gruppen	
	1996	1995
Kostnader för teknisk utveckling	779	718
Marknadsförings- och administrationskostnader	4 929	4 788
	5 708	5 506

I ovanstående kostnader ingår skatter i Sverige beräknade på pensionskund och betalda pensioner i form av avkastningsskatt respektive löneskatt med totalt 16 (14).

3 Avskrivningar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1996	1995	1996	1995
Goodwill Not 12	156	115	-	-
Maskiner och inventarier	523	500	5	4
Byggnader	92	97	2	2
	771	712	7	6

Kalkylmässiga avskrivningar för Gruppen uppgår till 982 (856) och överstiger således avskrivningar enligt plan med 211 (144). Se vidare Nukostnadsredovisning sid 36.

4 Finansiella intäkter och kostnader

	Gruppen		Moderbolaget	
	1996	1995	1996	1995
Utdelningar				
från dotterbolag			526	335
från övriga	14	2	14	19
Räntor				
från dotterbolag			244	169
från övriga	446	454	337	345
till dotterbolag			-290	-259
till övriga	-319	-325	-157	-124
Valutakursdifferenser	-2	-45	19	9
	139	86	693	494

Räntedelen i pensionsavsättningen belastar ej rörelseresultatet utan redovisas som räntekostnad både av de svenska och utländska bolagen. Beloppet har beräknats på basis av genomsnittet av ingående och utgående pensionsavsättningar. För svenska bolag har räntan beräknats till 6,0 procent (6,2). Räntedelen för 1996 uppgår till totalt 97 (102), varav svenska bolag 47 (47). För moderbolaget uppgår motsvarande belopp till 25 (25).

Räntedifferensen mellan den utländska och den svenska räntan på de terminskontrakt och swapavtal som utgör säkring av eget kapital i de utländska bolagen i Gruppen uppgår till 231 (199) och ingår i posten räntor från övriga.

5 Bokslutsdispositioner

Skattelagstiftningen i Sverige och i vissa andra länder ger företag möjlighet till konsolidering genom skattemässigt avdragsgilla avsättningar till obeskattade reserver. Företagen kan genom att utnyttja dessa regler disponera och kvarhålla vinster i bolaget utan att de beskattas. Den obeskattade reserv som skapas genom detta förfarande är ej utdelningsbar.

De obeskattade reserverna blir föremål för beskattning först då de upplöses. Om företaget skulle redovisa förlust kan vissa obeskattade reserver tas i anspråk för att täcka förlusten utan att någon skattebelastning blir aktuell.

	Moderbolaget	
	1996	1995
Skilnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan Not 21	3	3
Upplösning av skatteutjämningsreserv K	57	57
Avsättning till periodiseringsfond	-260	-254
Avsättning till valutakursreserv	-48	-
Koncernbidrag, netto	838	686
	590	492

Vinstöverföring i form av koncernbidrag kan under vissa förutsättningar göras mellan svenska bolag inom samma koncern. Bidraget är avdragsgill kostnad för givaren och skattepliktig intäkt för mottagaren.

Moderbolaget har erhållit koncernbidrag från bl.a. Atlas Copco Tools AB, Atlas Copco Construction and Mining Technique AB, Atlas Copco Rock Drills AB och Atlas Copco Compressor AB.

6 Skatter

	Gruppen		Moderbolaget	
	1996	1995	1996	1995
Betalda skatter				
svensk skatt	227	218	220	212
utländsk skatt	758	634		
Latenta skatter	115	113		
Skatt i intressebolag	7	25		
	1 107	990	220	212

Atlas Copcos totala skattebelastning påverkas i hög grad av skattesatsen i de länder där Gruppen har stor produktion och/eller försäljning. Genom Gruppens starka ställning i länder med höga skattesatser såsom Tyskland, Belgien, Frankrike och USA påverkas Gruppens totala skattekostnad negativt.

Årets skattekostnad på 1 107 (990) utgör 36,1 procent (34,9) av resultat efter finansiella poster.

Årets latenta skatter har endast marginellt påverkats av ändrade skattesatser.

Ändrad skattelagstiftning i Sverige har medfört att den statliga skattesatsen sänktes till 28 procent fr o m 1994. Skatten beräknas på nominellt bokfört resultat med tillägg för ej avdragsgilla poster, respektive avdrag för skattefria intäkter och övriga avdrag. För moderbolaget kan främst nämnas skattefria utdelningar från innehav av aktier i dotterbolag. Fr o m 1994 har införts en möjlighet att avsätta till periodiseringsfond. Avsättning till sådan fond har skett med 271 (260) varav i moderbolaget 260 (254).

I Gruppens svenska bolag uppgår skatteutjämningsreserver (K-Surv) till 241 (301). Avsättningen har till och med 1993 beräknats utifrån bolagens egna kapital. Enligt de ändrade skattereglerorna skall befintliga reserver fr o m 1994 återföras under sju år.

7 Minoritetsintressen i dotterbolags kapital och resultat

Minoritetens andel av resultatet efter finansiella intäkter och kostnader uppgår till 44 (45).

I resultaträkningen redovisas minoritetsandelar i Gruppens resultat efter skatt till 25 (27). Dessa minoritetsintressen förekommer främst i Atlas Copco India, Atlas Copco Malaysia, i dotterbolag i Kina samt i dotterbolag till Chicago Pneumatic.

	Gruppen
Minoritet 1995-12-31	125
Förvärvat minoritet	12
Utdelningar	-8
Omräkningsdifferenser	0
Årets resultat	25
Minoritet 1996-12-31	154

8 Kassa, bank och kortfristiga placeringar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1996	1995	1996	1995
Kassa, bank	1 388	851	376	82
Finansiella placeringar				
Statskuldväxlar	76	122	-	108
Statsobligationer	52	190	-	59
Företagscertifikat	969	693	969	693
Övriga placeringar	-	30	-	30
	2 485	1 886	1 345	972

Moderbolagets garanterade kreditlöften till förutbestämd räntenivå uppgår till 1 718. Dotterbolagens beviljade men outnyttjade bankkrediter uppgår till 1 941.

9 Fordringar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1996	1995	1996	1995
Växelfordringar	510	461	-	-
Fordringar hos dotterbolag			2 046	1 633
Kundfordringar	4 371	4 324	5	7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	623	744	93	72
Skattefordringar	63	61	-	-
Övriga fordringar	464	431	17	19
	6 031	6 021	2 161	1 731

10 Varulager

	Gruppen	
	1996	1995
Råmaterial	174	214
Produkter i arbete	785	834
Halvfabrikat	1 337	1 367
Färdigvaror	2 765	2 685
	5 061	5 100

Förändring av årets avskrivningar och planeringsrestval enligt allmänna råd:

	Årsavskrivning	Planeringsrestval
Koncernskatteskatt	81	
Anläggning- och grundskatt	20	
Industriavskatt	124	
Koncerngenomsnitt	126	

11 Aktier och andelar

	Antal	Innehav %	Nominellt värde lokal valuta ¹⁾	Bokfört värde MSEK
Intressebolag				
AVC Intressenter AB	6 750 250	50	100	72
Atlas Copco-CLLS Tools Co Ltd, Hongkong	3 000 000	30	1	3
Atlas Copco-Diethelm Ltd, Thailand	49 000	49	100	1
Dalian Atlas Copco Application Co Ltd, Kina	1	38	2)	0
Nanjing Huarui Construction Machinery Ltd, Kina	1	25	2)	7
NEAC Compressor Service GmbH & Co KG, Tyskland	1	50	2)	0
NEAC Compressor Service Verwaltungs GmbH, Tyskland	1	50	2)	2
NEAC Compressor Service USA Inc	25 000	50	1	0
Pneumatic Equipment Corp, Filippinerna	2 400	30	100	0
Shenzhen Nectar Engineering & Equipment Co Ltd, Kina	1	25	2)	1
Toku-Hanbai KK, Japan	200 000	50	500	41
Kapitalandel utöver bokfört värde				504
				631
Övriga bolag				
Moderbolagets innehav (sid 30)				19
Dotterbolagens innehav				
Atlas Copco Yugoslavia Inc, Serbien	30 496	61 ³⁾	2)	0
Rasa Corporation, Japan	400 000	4	50	0
Diverse aktier och andelar				4
				23
Totalt Gruppen				654

¹⁾ Värde per aktie

²⁾ Utan nominellt värde

³⁾ Bolaget konsolideras ej i koncernredovisningen då relevant information ej har erhållits p g a rådande förhållanden i Serbien.

Moderbolagets innehav av börsnoterade aktier (SAS Sverige AB) hade vid årets utgång ett bokfört värde av 12 (10) och ett marknadsvärde av 43 (60).

Intressebolag

Atlas Copco-gruppens andel av intressebolagens resultat efter finansiella poster redovisas till - (89). AVC Intressenter AB, ett företag där Atlas Copco och Volvo Aero äger 50 procent vardera, avyttrade den sista februari 1996 VOAC Hydraulics till det

amerikanska företaget Parker Hannifin. Vinsten från försäljningen uppgick till 342. Erhållen ränta på försäljningslikviden redovisas under finansiella poster. De intressebolag som återstår efter denna försäljning är inte av den storleken att de rapporteras separat i årets bokslut. Utdelning från intressebolag var 4 (20). Gruppens andel av intressebolagens eget kapital och obeskattade reserver, med avdrag för latent skatt, uppgick vid räkenskapsårets utgång till 631 (259).

12 Goodwill

Goodwill med 20 års avskrivningsplan:

	Ursprungligt värde	Akkumulerade avskrivningar	Planenligt restvärde	Kvarstående antal år
Desoutter Ltd	627	214	413	14
Atlas Copco Wagner Inc	357	187	170	13
Chicago Pneumatic Tool Company	167	104	63	11
	1 151	505	646	

Goodwill med högst 10 års avskrivningsplan:

	Ursprungligt värde	Akkumulerade avskrivningar	Planenligt restvärde	Kvarstående antal år
Compresseurs Worthington-Creysensac S.A.	82	26	56	7
Socapel S.A.	65	11	54	9
Rotoflow Corp. Inc.	63	42	21	4
Kango Ltd	19	7	12	7
Övriga	108	56	52	
	337	142	195	

Förändring av goodwillvärdet enligt balansräkningen:

	1996	1995
Förvärvad goodwill 01-01	4 313	1 588
Akkumulerade avskrivningar 01-01	-567	-675
Förvärvad goodwill	37	3 196
Årets avskrivningar	-156	-115
Omräkningsdifferenser	131	-248
Planenligt restvärde 12-31	3 758	3 746

I goodwillvärdet ingår även varumärken, vilka tillkom i samband med förvärvet av Milwaukee. Goodwill och varumärken hänförliga till detta förvärv skrivs av på 40 år. Förvärvad goodwill uppgår till 3 024 och utgående planenligt restvärde uppgår till totalt 2 917.

Goodwill avskrivs normalt på 10 år medan goodwill uppkommen vid strategiska förvärv avskrivs på 20–40 år. Ärligen sker en prövning av det bokförda värdet för att bedöma om nedskrivning utöver den valda avskrivningsplanen är nödvändig. Sådan nedskrivning har tidigare skett i ett antal fall.

Årets avskrivningar fördelas enligt följande:

	1996
Bolag med 40 års planenlig avskrivning	74
Bolag med 20 års planenlig avskrivning	45
Bolag med högst 10 års planenlig avskrivning	37
Totalt	156

Fördelning av årets avskrivningar och planenligt restvärde per affärsområde:

	Avskrivning	Planenligt restvärde
Kompressorteknik	21	109
Anläggnings- och gruvteknik	20	190
Industriteknik	114	3 455
Koncerngemensamt	1	4
	156	3 758

13 Övriga anläggningstillgångar

	Gruppen		Moderbolaget		
	1996	1995	1996	1995	
Långfristiga fordringar hos dotterbolag			2 427	2 668	
Långfristiga fordringar	109	85	7	11	
Latent skattefordran	563	503	-	-	
Nyanläggningar	151	96	-	-	
Maskiner och inventarier	Not 14	2 099	2 075	7	9
Byggnader	Not 15	1 644	1 679	38	42
Mark	Not 16	693	709	21	21
	5 259	5 147	2 500	2 751	

14 Maskiner och inventarier

	Gruppen		Moderbolaget	
	1996	1995	1996	1995
Anskaffningsvärde	5 635	5 466	74	71
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-3 536	-3 391	-67	-62
Planenligt restvärde	2 099	2 075	7	9
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	Not 21		-3	-6
Bokfört värde, netto	2 099	2 075	4	3

Det uppskattade anskaffningsvärdet för förhyrda lokaler, maskiner samt större data- och kontorsutrustningar för Gruppen är 333 (388). Leasingkostnader för denna utrustning redovisas bland rörelsekostnader och uppgår till 64 (71). Framtida kostnader för ej annullerbara leasingkontrakt uppgår till 174 (188).

15 Byggnader

	Gruppen		Moderbolaget	
	1996	1995	1996	1995
Anskaffningsvärde	2 540	2 609	64	66
Oavskrivet belopp på uppskrivning	5	5	-	-
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-901	-935	-26	-24
Planenligt restvärde	1 644	1 679	38	42
Akkumulerade avskrivningar utöver plan Not 21			-9	-9
Bokfört värde, netto	1 644	1 679	29	33
Taxeringsvärde	342	370	42	45

Redovisade taxeringsvärden för Gruppen avser endast byggnader i Sverige. Bokfört värde för dessa uppgår till 408 (412).

16 Mark

	Gruppen		Moderbolaget	
	1996	1995	1996	1995
Anskaffningsvärde	669	685	17	17
Uppskrivning	24	24	4	4
Bokfört värde, netto	693	709	21	21
Taxeringsvärde	105	114	24	25

Redovisade taxeringsvärden för Gruppen avser endast mark och markanläggningar i Sverige. Bokfört värde för dessa uppgår till 291 (291).

17 Kortfristiga skulder

Kortfristiga icke räntebärande respektive räntebärande skulder redovisas i moderbolagets balansräkning enligt följande:

	Moderbolaget	
	1996	1995
Leverantörsskulder	8	8
Skatteskuld	22	211
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	78	52
Övriga kortfristiga skulder	4	5
Summa icke räntebärande skulder	112	276
Bank- och reversskulder Not 18	985	1 643
Skulder till dotterbolag	1 386	662
Summa räntebärande skulder	2 371	2 305

18 Bank- och reversskulder

Kortfristiga bank- och reversskulder redovisas i Gruppens balansräkning enligt följande:

	1996	1995
Moderbolaget		
Utnyttjande under "200 MUSD Eurocommercial Paper Program"		
Utestående 54,8 MUSD	377	608
7,9 MDEM	35	398
Utnyttjande under "200 MUSD US Commercial Paper Program"		
Utestående 53,0 MUSD	364	329
Övriga kortfristiga bank- och reversskulder	209	308
Moderbolagets bank- och reversskulder	985	1 643
Dotterbolagen	874	918
Gruppens bank- och reversskulder	1 859	2 561

19 Långfristiga skulder

Moderbolagets långfristiga skulder i balansräkningen avser långfristiga lån varav externa, 481 (466) och interna, 177 (150) samt avsatt till pensioner, 428 (409).

	1996	1995
Intecknings- och reverslån		
Moderbolaget		
Reverslån 70,0 MUSD	481	466
Dotterbolagen	114	110
Avgår nästkommande års amorteringar	-24	-20
Gruppens intecknings- och reverslån	571	556

Atlas Copco-gruppens såväl långfristiga som kortfristiga lån fördelas på följande valutor:

Valuta	Belopp	MSEK	1996	1995
			%	%
MUSD	215	1 477	60	51
MGBP	18	209	8	9
MITL	40 295	181	7	4
MAUD	25	137	6	4
MFRF	70	92	4	4
MJPY	1 543	91	4	3
MDEM	4	18	1	18
Övriga		255	10	7
		2 460	100	100

Ovanstående tabell beaktar även ingångna valutaswapavtal vid bokslutstillfället. Intecknings- och reverslån amorteras enligt följande, baserat på de valutakurser som gällde 1996-12-31:

	Gruppen	Moderbolaget
1997	24	-
1998	34	-
1999	22	-
2000 och senare	515	481
	595	481

20 Avsatt till pensioner

Pensionsskulden och årets pensionskostnad beräknas av Atlas Copco-gruppens bolag enligt lokala regler och föreskrifter. I de fall sådana tillåter att oantastbara pensionsåtaganden ej redovisas som kostnad i takt med intjänandet av pensionsrätten har korrigerat gjorts i koncernredovisningen. Viss del av årets pensionskostnad ingår i årets räntekostnad, not 4, varför posten avsatt till pensioner redovisas bland räntebärande skulder.

Större delen av gruppens pensionsåtaganden finns i Sverige, Tyskland, USA och Belgien. Utöver lagstadgade pensionsavgifter som erläggs till statliga myndigheter, tillkommer kostnader för kompletterande pensionsförmåner enligt individuella avtal eller kollektivavtal mellan parterna på arbetsmarknaden.

I Sverige administreras tjänstemännens pensionsplaner av Pensionsregistreringsinstitutet (FPG/PRI).

I beloppet för utländska bolag ingår 232 (222) avseende sjukvårdsförmåner. Atlas Copco-gruppen tillämpar de amerikanska redovisningsreglerna i enlighet med FAS 106 (Employer's accounting for post-retirement benefits other than pensions) avseende kostnader för sjukvård och läkemedel för anställda som gått i pension, vilket innebär att nuvärdet av intjänade framtida sjukvårdsförmåner redovisas som avsättning i balansräkningen.

	Gruppen		Moderbolaget	
	1996	1995	1996	1995
Svenska bolag				
FPG/PRI-pensioner	737	712	376	374
övriga pensioner	70	53	52	35
Utländska bolag	1 117	1 145		
	1 924	1 910	428	409

21 Obeskattade reserver

I balansräkningen för moderbolaget redovisas obeskattade reserver som en sammansatt post. Fördelningen på enskilda poster framgår nedan. För Gruppen elimineras dessa i sin helhet, se Redovisningsprinciper sid 19.

	Moderbolaget	
	1996	1995
Akkumulerade avskrivningar utöver plan		
Maskiner och inventarier	3	6
Byggnader	9	9
Skatteutjämningsreserv K	228	285
Periodiseringsfond	754	494
Valutakursreserv	48	-
	1 042	794

	Moderbolaget	
	Maskiner och inventarier	Byggnader
Akkumulerade avskrivningar utöver plan		
Ingående värde 1996-01-01	6	9
Upplösningar	-3	0
Utgående värde 1996-12-31	3	9

22 Bundna reserver

	Gruppen	Moderbolaget
Bundna reserver 1995-12-31	4 057	1 737
Förskjutningar mellan bundet och fritt kapital	714	
Bundna reserver 1996-12-31	4 771	1 737

Ökningen av bundna reserver i Gruppen avser huvudsakligen realisationsvinst i intressebolag samt kapitalandel i obeskattade reserver.

23 Disponibla vinstmedel

	Gruppen	Moderbolaget
Disponibla vinstmedel 1995-12-31	3 676	1 576
1995 års nettovinst	1 823	847
Fria reserver 1995-12-31	5 499	2 423
Utdelning till aktieägare	-551	-551
Preskriberad utdelning	0	0
Förskjutningar mellan bundet och fritt kapital	-714	
Omräkningsdifferenser	-10	
Disponibla vinstmedel 1996-12-31	4 224	1 872

Gruppens egna kapital har påverkats av de omräkningsdifferenser som uppstår vid användandet av dagskursmetoden. Dessa uppgår till -13. Genom säkring av utländska dotterbolags nettotillgångar har omräkningsdifferenserna minskat med 3.

Atlas Copco-gruppens fria egna kapital har definierats enligt följande: Moderbolagets fria egna kapital med tillägg för Gruppens andel av varje dotterbolags fria egna kapital, i den mån det kan utdelas utan att moderbolaget behöver skriva ned aktierna i dotterbolaget.

Från detta värde har avdragits dels Gruppens andel i ansamlad förlust och andra kapitalminskningar i dotterbolag, i den mån de inte beaktats vid moderbolagets värdering av aktievärdet, dels i koncernbalansräkningen eliminerad internvinst som belastar koncernens fria egna kapital.

Av Gruppens vinstmedel kommer 16 att överföras till bundna reserver enligt förslag av respektive bolags styrelse.

Vid bedömning av Atlas Copco-gruppens disponibla vinstmedel och årsresultat bör beaktas, att en betydande del intjänats i utländska bolag för vilka vinstöverföring till moderbolaget i vissa fall är förbunden med skatter eller underkastad restriktioner.

24 Vinst per aktie

	1996	1995
Årets vinst	1 938	1 823
Genomsnittligt antal aktier	183 515 920	183 515 920
Vinst per aktie, SEK	10:56	9:93

25 Ställda panter och ansvarsförbindelser

	Gruppen		Moderbolaget	
	1996	1995	1996	1995
Fastighetsinteckningar	25	52	-	1
Företagsinteckningar	48	32	-	-
Fordringar	92	60	-	3
Ställda panter	165	144	-	4
Diskonterade växlar	58	48	-	-
Borgens- och övriga ansvarsförbindelser	1 042	798	512	307
Ansvarsförbindelser	1 100	846	512	307

Av moderbolagets redovisade ansvarsförbindelser avser 479 (252) ansvarsförbindelser till förmån för dotterbolag.

26 Övriga personaluppgifter

Ersättningar m m till styrelseledamöter, verkställande direktören och övriga i koncernledningen

Ordföranden uppbar i styrelsearvode 850 000 SEK. Övriga icke anställda styrelseledamöter uppbar vardera i styrelsearvode 250 000 SEK.

Vice ordföranden, erhöll härutöver i särskild ersättning 74 659 SEK och i arvode från koncernbolag 50 000 FRF och 50 000 USD, samt viss pension som löper under 10 år från 65 års ålder. Styrelseledamoten Paul-Emmanuel Janssen uppbar i arvode från koncernbolag 930 000 BEF. Styrelseledamoten Hari Shankar Singhania uppbar i arvode från koncernbolag 12 000 INR.

Verkställande direktören uppbar i lön 3 568 130 SEK, i bonus 2 840 000 SEK och i arvode från koncernbolag 66 000 USD, 50 000 FRF och 14 000 CAD. Dessutom finns en pensionsutfästelse som beräknas ge ca 45 procent av pensionsmedförande lön vid pensionering efter 60 års ålder.

För såväl verkställande direktören som övriga inom koncernledningen gäller att uppsägningstiden från bolagets sida kan uppgå till högst 30 månader efter minst 20 tjänstgöringsår. Avdrag sker från lön under uppsägningstiden med inkomst från annan arbetsgivare eller egen verksamhet.

En pensionsutfästelse från 60 års ålder, vilken beräknas ge ca 60 procent av då gällande lön, finns för närvarande i gruppen övriga inom koncernledningen.

27 Förädlingsvärde och intressenter

Förädlingsvärdet utgörs av Gruppens totala fakturering, 25 121, minskad med kostnader för inköp av råvaror, hel- och halvfabrikat samt tjänster, 14 834. Därigenom erhålls ett mått på företagens produktionsinsats, d v s den värdeökning som uppstår genom hantering och bearbetning etc.

För 1996 uppgick förädlingsvärdet till 10 287 (9 944), en ökning med ca 3 procent, medan förädlingsvärdet per anställd minskade med ca 3 procent.

Förädlingsvärdet fördelas mellan bolagets intressenter, d v s anställda, långivare, stat, kommun samt aktieägare. Resterande del kvarhålls i bolaget för att täcka kostnader för förslitning av anläggningar och maskiner (avskrivningar) samt för att möjliggöra en fortsatt expansion av verksamheten (kvar i bolaget).

Fördelning av förädlingsvärde:

	1996		1995	
	MSEK	%	MSEK	%
Löner	4 947	48	4 961	51
Sociala kostnader	1 638	16	1 606	16
Avskrivningar	771	7	712	7
Kapitalkostnader	-139	-1	-175	-2
Skatter till stat och kommun	1 107	11	990	10
Aktieutdelning	559	5	431	4
Kvar i bolaget	1 404	14	1 419	14
Förädlingsvärde	10 287	100	9 944	100
Förädlingsvärde, per anställd, kSEK	488		503	

28 Atlas Copcos plan för aktieoptioner

Det slutliga utfallet av Atlas Copcos plan för aktieoptioner kommer att kopplas till utvecklingen av Atlas Copcos B-aktie. Tilldelningens storlek blir också avhängig mervärdet för Atlas Copcos aktieägare. Tilldelningen beror på utvecklingen av i förhand fastställda mål för kassaflödesfaktorer minskat med Atlas Copcos kapitalkostnader. Dessa faktorer benämns kassaöverskott (cash surplus, CS).

Tilldelning lämnas endast om CS är positivt. Maximal tilldelning, totalt ca 5 MSEK, lämnas om det av styrelsen uppsatta målet för CS uppnås.

Definitioner

Kassaöverskott (CS)	Kassamässigt rörelseöverskott - (genomsnittlig kapitalkostnad före skatt x justerat sysselsatt kapital)
Kassamässigt rörelseöverskott	Fakturerad försäljning - rörelsens kostnader + avskrivning på anläggningstillgångar
Genomsnittlig kapitalkostnad före skatt	Genomsnittlig kapitalkostnad/(1-35%) där 35% är den beräknade skattesatsen

Genomsnittlig kapitalkostnad (WACC)

Vägt genomsnitt för kapitalkostnader =
 $\frac{\text{räntebärande skulder} \times i + \text{börsvärde} \times r}{\text{räntebärande skulder} + \text{börsvärde}}$

- i: Räntebärande skuld vid verksamhetsårets början vägt med den svenska riskfria räntesatsen (statsobligationer, 10 år) plus ytterligare 0,5 % som kompensation för skillnaden mellan Atlas Copcos och Svenska Statens låneräntor.
- r: Börsvärdet (totala antalet aktier x börskursen) vid verksamhetsårets början vägt med den riskfria räntesatsen plus en vedertagen riskpremie (5,5 %) x en riskfaktor (0,86) som anger rörligheten i Atlas Copcos börskurs jämfört med aktiemarknadsindex.

Justerat sysselsatt kapital

Beräknas vid verksamhetsårets början enligt:
 Totala tillgångar - icke-räntebärande skulder - likvida medel + ackumulerade avskrivningar på anläggningar + ackumulerad avskrivning på goodwill.

Kvartalsvärden

Fakturering fördelad på affärsområden och kvartal

	1995				1996			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Kompressorteknik	2 721	2 972	2 670	2 814	2 630	2 792	2 635	3 015
Anläggnings- och gruvteknik	1 394	1 581	1 532	1 687	1 448	1 535	1 346	1 592
Industriteknik	1 513	1 506	1 882	2 182	1 956	2 013	1 962	2 197
Atlas Copco-gruppen	5 628	6 059	6 084	6 683	6 034	6 340	5 943	6 804

Resultat fördelat på affärsområden och kvartal

	1995				1996			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Kompressorteknik	407	460	393	440	399	462	445	501
Anläggnings- och gruvteknik	56	94	116	128	109	115	60	112
Industriteknik	172	165	147	190	289	172	153	222
Koncerngemensamma kostnader	-23	-37	-37	-6	-28	-27	-26	-27
Rörelseresultat efter avskrivningar	612	682	619	752	769	722	632	808
Finansnetto	14	44	19	9	34	42	33	30
Andel i intressebolag	21	22	21	25	-	-	-	-
Resultat efter finansiella poster	647	748	659	786	803	764	665	838

Aktier och andelar Atlas Copco AB

	Antal	Innehav %	Nominellt värde lokal valuta	Bokfört värde MSEK		Antal	Innehav %	Nominellt värde lokal valuta	Bokfört värde MSEK
Produktbolag					Holdingbolag				
Atlas Copco Berema AB	60 000	100	1 000	100	Atlas Copco A/S, Norge	4 498	100	10 000	32
Atlas Copco Controls AB	35 600	100	100	30	Atlas Copco Beheer b.v., Nederländerna	15 712	100	1 000	604
Atlas Copco Craelius AB	200 000	100	100	20	Atlas Copco France Holding S.A.	329 994	100	500	192
Atlas Copco Rock Drills AB	1 000 000	100	100	200	Atlas Copco Holding GmbH, Tyskland	1	99 ²⁾	1)	403
Atlas Copco Tools AB	100 000	100	100	20	Atlas Copco North America Inc.	35 506	62 ²⁾	1)	796
Robbins Europe AB	95 000	100	100	11	Atlas Copco UK Holdings Ltd.	45 423 664	100	1	504
Uniroc AB	2 325 000	100	20	112	OY Atlas Copco Ab, Finland	150	100	100 000	30
Säljbolag					Övriga bolag				
Atlas Copco Argentina S.A.C.I.	157	0 ²⁾	1	0	Atlas Copco Coordination Center n.v., Belgien	1	0 ²⁾	10 000	0
Atlas Copco Brasil Ltda.	22 909 088	100	1	65	Atlas Copco Construction and Mining Technique AB	700 500	100	100	356
Atlas Copco Chilena S.A.C.	24 998	100	1 000	6	Atlas Copco Fondaktiebolag S.A., Luxemburg	2 500	100	100	0
Atlas Copco Compressor AB	60 000	100	100	10	Atlas Copco Reinsurance S.A., Luxemburg	4 999	100	10 000	8
Atlas Copco Construction and Mining Export AB	500	100	100	7	Industria Försäkrings AB	50 000	100	100	5
Atlas Copco (Cyprus) Ltd.	99 998	100	1	0	Power Tools Distribution n.v., Belgien	1	0 ²⁾	10 000	0
Atlas Copco Ges.m.b.H., Österrike	45 000	100	1 000	13	Sickla Industrifastigheter KB	999	100	1 000	465
Atlas Copco (India) Ltd.	2 892 000	40	10	0	Atlas Copco Andina S.A., Bolivia, i likvidation	18 000	50 ²⁾	1 000	0
Atlas Copco Iran AB, Sverige	3 500	100	100	0	24 vilande bolag				28
Atlas Copco Kenya Ltd.	14 999	100	100	0					4 103
Atlas Copco KK, Japan	375 001	100	1 000	23	Andra bolag				
Atlas Copco Kompressor-teknik A/S, Danmark	4 000	100	1 000	2	Intressebolag				
Atlas Copco Makinalari Imalat A.S., Turkiet	424 670	11 ³⁾	1 000	0	AVC Intressenter AB	6 750 250	50	100	72
Atlas Copco (Malaysia) Sdn. Bhd.	700 000	70	1	2	Övriga bolag				
Atlas Copco Maroc S.A.	3 654	91	1 500	0	SAS Sverige AB	508 000	1	10	12
Atlas Copco MCT Sverige AB	3 000	100	100	0	Stockholms Fondbörs AB	100	0	100	0
Atlas Copco (Philippines) Inc.	121 995	100	100	3	Svenska Dagbladet Holding AB	18 000	2	10	4
Atlas Copco (Schweiz) AG	7 996	100	1 000	12	ADELA Investment Co. S.A., Luxemburg, i likvidation	3 640	0	100	0
Atlas Copco (South-East Asia) Pte. Ltd., Singapore	2 500 000	100	1	8	Cord Capital N.V., Curacao, Nederländska Antillerna	20	1	50	0
Atlas Copco Tools spol s.r.o., Tjeckien	500	100	1 000	0	Mechanical Technology Inc., USA	140 000	5	1	0
Atlas Copco Venezuela S.A. Soc. Atlas Copco de Portugal, Lda.	37 920	100	1 000	14	Diverse aktier och andelar				3
	1	100	1)	22					91

¹⁾ Utan nominellt värde

²⁾ Resterande del innehas av andra företag inom Gruppen

³⁾ 72% innehas av andra företag inom Gruppen

Specificerad sammanställning över aktier och andelar ingår i den till Patent- och Registreringsverket insända årsredovisningen. Sammanställningen kan kostnadsfritt erhållas från Group Center i Nacka.

Goodwill

I samband med förvärvet av det amerikanska verktygsföretaget Milwaukee Electric Tool Corporation den 1 augusti 1995 uppstod en goodwill på ca 3 000 MSEK motsvarande skillnaden mellan den erlagda köpeskillingen och värdet på nettotillgångarna. Denna goodwill avskrivs över 40 år, då detta ger den mest rättvisande bilden av detta strategiska förvärvs inverkan på Atlas Copco-gruppens resultat och finansiella ställning under åtminstone 40 år.

Atlas Copco gjorde därigenom ett avsteg från den del av Redovisningsrådets rekommendation för koncernredovisning som angav avskrivning av goodwill över maximalt 20 år. Avsteget strider inte mot nu gällande lagstiftning och bryter inte heller mot inregistreringskontraktet med Stockholms Fondbörs.

Redovisningsrådet genomförde under 1996 en allmän översyn av sina rekommendationer och har publicerat en ny version, som trädde i kraft den 1 januari 1997. Vad beträffar rekommendationen om maximal avskrivningsperiod för goodwill, har dock Rådet valt att avvakta IASCs (International Accounting Standards Committee) ställningstagande. IASC överväger att ta bort begränsningen av avskrivningsperioden till 20 år och tillåta en avskrivning över ekonomisk livslängd under förutsättning att redogörelse lämnas för bakomliggande bedömning av den ekonomiska livslängden. Atlas Copco avser att följa Rådets slutliga rekommendation.

Det finns i detta fall starka skäl för valet av en avskrivningsperiod längre än 20 år. Ett skäl är att det ger den mest rättvisande bilden av förvärvet. Detta strategiska förvärv avser ett större amerikanskt bolag som huvudsakligen har sin verksamhet och försäljning i USA, där det genererar ett stort kassaflöde. En annan viktig anledning till att tillämpa denna längre avskrivningstid är av konkurrenskäl. Atlas Copco måste ha samma förutsättningar som andra intressenter vid beräkningen av en köpeskillings ekonomiska konsekvenser och vid den påföljande redovisningen av förvärvet. För närvarande betingar lönsamma företag ett pris på marknaden som till stor del överstiger synligt eget kapital. Det gör att behandlingen av goodwill blir betydelsefull.

Eftersom Atlas Copco är ett internationellt företag med 96 procent av faktureringen utanför Sverige och saknar svenska konkurrenter,

är det också angeläget att årsredovisningen är internationellt jämförbar. Därför är det nödvändigt att svenska företag kan tillämpa likvärdiga regler som dess utländska konkurrenter. Dessa regler tillåter ofta en avskrivning av goodwill upp till 40 år.

För jämförelse redovisas nedan resultatpåverkan med tillämpning av 20 respektive 40 års goodwillavskrivning.

Resultaträkning i sammandrag 1996, MSEK

Avskrivningstid	20 år	40 år
Fakturering	25 121	25 121
Rörelsekostnader	-21 419	-21 419
Avskrivningar	-845	-771
Rörelseresultat efter avskrivningar	2 857	2 931
i % av fakturering	11,4	11,7
Resultat efter finansiella poster	2 996	3 070
i % av fakturering	11,9	12,2
Nettovinst	1 864	1 938
Vinst per aktie, SEK	10:16	10:56

Påverkan på eget kapital

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna uppgår till 51,6 procent. Med en avskrivningsperiod på 20 år blir motsvarande siffra 51,4 procent.

Aktier och and **Finansiell exponering**

Atlas Copcos dagliga verksamhet medför finansiella exponeringar främst inom valuta- och ränteområdet. Förändringar i valutakurser och räntesatser kan därför medföra direkt påverkan på Atlas Copco-gruppens resultat och ställning.

Syftet med Atlas Copcos finanspolicy är att minimera de finansiella riskerna som Gruppen exponeras för. Den ska skapa stabila förutsättningar för divisionernas affärsverksamheter och bidra till en stabil utveckling av eget kapital och aktieutdelning för ägarerna.

Valutaexponering

Kursförändringar påverkar Gruppens resultat och egna kapital på olika sätt:

- Gruppens resultat – när inkomster från försäljning och utgifter för produktion är i skilda valutor (transaktionsexponering).
- Gruppens resultat – när de utländska dotterbolagens resultat omräknas till svenska kronor (omräkningsexponering)
- Gruppens egna kapital – när de utländska dotterbolagens nettotillgångar omräknas till svenska kronor (omräkningsexponering).

Under verksamhetsåret har kursförändringar påverkat Gruppens resultat negativt med cirka 200 MSEK netto och huvudsakligen utgjorts av omräkningseffekt.

Transaktionsrisker

Gruppens nettoflöden av betalningar i utländsk valuta ger upphov till sk transaktionsrisker och motsvarade ett värde av cirka 6 100 MSEK. De största överskottsvalutorna, d v s valutor där

inkomsterna överstiger utgifterna, och underskottsvalutorna visas i diagram 1.

Utländska valutaflöden skall säkras, men endast för den tidsperiod det beräknas ta att anpassa priser och/eller kostnader till nya valutakurser. Dessa perioder varierar mellan divisionerna och uppgår i genomsnitt till 3–4 månader för Gruppen.

Förändringar i valutakurser får därför relativt snabbt genomslag i Gruppens resultat.

Säkring av valutor syftar alltid till att säkra de kalkylerade bruttomarginalerna, inte att maximera dem genom spekulation.

Med utgångspunkt från betalningsflödernas värden i olika valutor, har Atlas Copco utvecklat ett vägt valutaindex, där medelkursen för 1996 är bas. Indexet visar hur resultatet påverkas av kursförändringarna. Med nuvarande flöden och med gällande valutakurser representerar varje procentenhet en bruttoeffekt, d v s före eventuella kurssäkrande eller korrigerande åtgärder, om cirka 70 MSEK på 12-månaders-resultatet före skatt. Värdet på indexet anges sist i valutatabellen sid 33.

Omräkningsrisker

Av diagram 2 framgår valutaomräkningseffektens storlek på Gruppens årsresultat vid omräkning av utländska dotterbolags resultat till SEK.

Nettotillgångar i utländsk valuta, d v s värdet på utländska dotterbolags egna kapital, säkras mot den svenska kronan till cirka 80 procent. Huvudmotivet för att kurssäkra eget kapital i utländska dotterbolag är att skydda det egna kapitalet mot kursfluktuationer och därmed skydda koncernens soliditet. Säkring sker genom

Diagram 1

Transaktionsexponering i Gruppens viktigaste valutor

Miljarder SEK

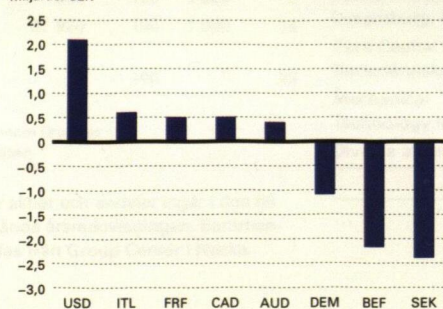
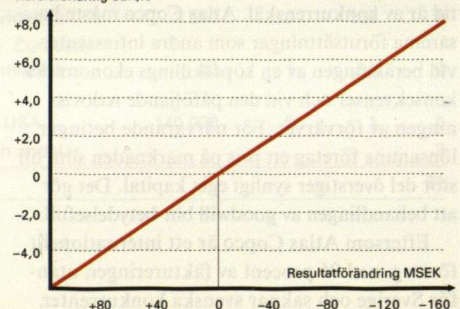

Diagram 2

Valutaomräkningseffekt på Gruppens resultat före skatt

Kursförändring SEK,%

att lån tas upp i motsvarande valuta genom terminskontrakt eller swapavtal.

Av not 23 i bokslutet framgår hur det egna kapitalet påverkats av valutasäkringen.

Räntedifferensen mellan den utländska och den svenska räntan på de terminskontrakt och swapavtal, som utgör säkring, redovisas i Gruppens räntenetto och uppgick under 1996 till 231 MSEK (199). Värdet på de utländska dotterbolagens kapital motsvarade vid bokslutstillfället cirka 7 700 MSEK och framgår av diagram 3.

Räntee exponering

Förändringar i marknadsräntan påverkar Atlas Copcos räntenetto. Atlas Copcos nettolåneskuld uppgick vid årets utgång till 1 899 MSEK (3 166). Hur snabbt en varaktig ränteförändring får genomslag i räntenettet beror på lånens och placeringarnas räntebindningstid. Den genomsnittliga räntebindningstiden för Atlas Copcos lån och placeringar är kort. Vid årsskiftet 1996 var den 14 månader för lån och 3 månader för placeringar.

Standardiserade derivatinstrument används aktivt för att styra ränteeponeringen, t ex genom att förlänga eller förkorta den genomsnittliga räntebindningstiden utan att ändra det underliggande lånet eller placeringen.

Finansiering och likviditet

Enligt Atlas Copcos finanspolicy skall det alltid finnas tillräckliga medel säkrade för de behov som kan förutses de närmaste 12 månaderna. Det uppfylls genom en kombination av likvida medel och garanterade kreditfaciliteter. Per den 31 december 1996 uppgick dessa till 6 144 MSEK, vilket motsvarar 26 procent av Gruppens totala tillgångar. Garanterade men oanvända kredit-

Valutakurser

Land	Valuta	Valutakod	Balansdagens kurs		Medelkurs	
			1996	1995	1996	1995
Australien	1	AUD	5.48	4.96	5.24	5.28
Belgien	100	BEF	21.50	22.60	21.70	24.20
Canada	1	CAD	5.02	4.88	4.92	5.18
Frankrike	100	FRF	131.00	136.10	131.50	143.00
Indien	100	INR	19.10	18.90	19.00	22.00
Italien	100	ITL	0.450	0.421	0.435	0.437
Japan	100	JPY	5.93	6.47	6.18	7.60
Luxemburg	100	LUF	21.50	22.60	21.70	24.20
Nederländerna	100	NLG	393.90	415.30	398.70	444.10
Norge	100	NOK	106.60	105.40	104.10	112.50
Schweiz	100	CHF	508.40	578.80	544.10	603.30
Singapore	1	SGD	4.91	4.71	4.76	5.03
Spanien	100	ESP	5.25	5.49	5.30	5.72
Storbritannien	1	GBP	11.61	10.30	10.52	11.24
Sydkorea	100	KRW	0.814	0.858	0.834	0.924
Tyskland	100	DEM	442.10	464.80	446.80	497.50
USA	1	USD	6.87	6.66	6.71	7.11
Österrike	100	ATS	62.80	66.10	63.50	70.70

Atlas Copcos valutaindex för transaktionsexponering	101.8	98.6	100.0	100.1
---	-------	------	-------	-------

Ett lägre index indikerar en negativ inverkan på Gruppens resultat.

faciliteter svarade för 3 659 MSEK. Vid samma tidpunkt var den genomsnittliga löptiden på Gruppens lån 7 månader.

Atlas Copco AB har företagscertifikatprogram för kortfristig upplåning i USA, Europa och Sverige med en kombinerad volym på cirka 580 MUSD, motsvarande 3 985 MSEK. Dessa program har K1-rating i Sverige och A1/P1 internationellt.

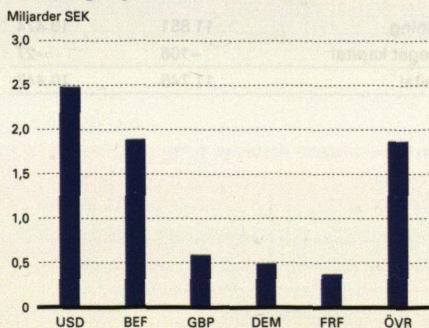
Placeringar på penning- och obligationsmarknaden görs av Atlas Copcos internbank i Sverige. Denna verksamhet styrs av en ur risksynpunkt restriktiv politik, där endast en snäv krets av låntagare accepteras. Under 1996 förekom inga kreditförluster.

Finansiella derivatinstrument

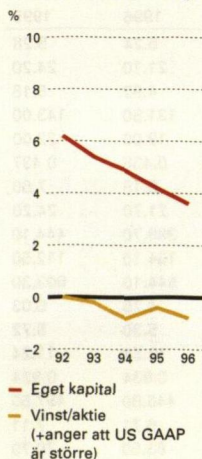
Atlas Copco använder standardiserade finansiella derivat, som terminstransaktioner, optioner och swapar, huvudsakligen för att minska valuta- och ränterisker.

Dessa finansiella derivat är också ett mycket värdefullt komplement till lån och placeringar för att styra Gruppens kassa och upplåning. Likviditeten i dessa instrument är dessutom normalt högre än i de underliggande tillgångarna. Skillnaden mellan marknadsvärde och bokfört värde av Gruppens samtliga derivatinstrument var vid årsskiftet ej väsentlig.

Diagram 3
Nettotillgångar i utländsk valuta

**Skillnad US GAAP/
Svensk redovisning**

Internationella redovisningsprinciper

Atlas Copco-gruppens bokslut har upprättats i enlighet med svensk redovisningspraxis. I vissa delar skiljer sig dock svenska redovisningsprinciper från de internationella. Nedan följer en beräkning av årets resultat och ställning med beaktande av de mest väsentliga skillnaderna mellan svenska redovisningsprinciper och US GAAP respektive IAS.

Amerikanska redovisningsprinciper, US GAAP

Uppskrivning av tillgångar
Vissa fastigheter har skrivits upp till belopp som överstiger anskaffningskostnaden. Sådan uppskrivning är tillåten enligt svenska redovisningsprinciper. Enligt US GAAP medges inte uppskrivning av tillgångar i balansräkningen.

Aktivering av ränteutgifter

I enlighet med svensk redovisningspraxis har Gruppen kostnadsfört de ränteutgifter som uppstått vid extern finansiering av nyuppförda anläggningstillgångar. Sådana ränteutgifter aktiveras enligt US GAAP.

Terminssäkringar

Transaktionssäkringar görs i den svenska redovisningen på basis av budgeterad volym. Enligt US GAAP krävs för att ett kontrakt skall betraktas som säkring (hedge) att åtagandet är definitivt (firm commitment). Effekten av de skilda redovisningsprinciperna är ej väsentlig och ingår inte i efterföljande avstämning.

Pensionskostnader

USA har andra regler för redovisning av pensionskostnader, vilka för övrigt tillämpas av Atlas Copcos amerikanska dotterbolag. I jämförelse med svensk praxis för redovisning av FPG/PRI-pensionskostnader föreligger skillnader främst i valet av diskonteringsränta samt i det förhållandet att kapitalvärdeberäkning utgår från beräknad lön vid pensioneringstillfället. Eventuella skillnader har ej kvantifierats och ingår ej i efterföljande avstämning.

Tillämpning av US GAAP innebär följande approximativa ändringar av Atlas Copco-gruppens redovisade nettovinst och eget kapital:

	1996	1995
Årets nettovinst enligt Gruppens resultaträkning	1 938	1 823
Ökning/minskning för:		
Avskrivning av uppskrivningar	1	1
Aktivering av ränteutgifter	-7	-1
Avskrivning av goodwill	-12	-12
Försäljning/nedläggning av dotterbolag	-	3
Latent skatt	3	1
Beräknad nettovinst	1 923	1 815
Beräknad vinst per aktie, SEK	10:48	9:89
Totala tillgångar	23 725	22 674
Totala skulder	11 450	11 762
Eget kapital enligt Gruppens balansräkning	11 851	10 474
Nettojusteringar av eget kapital	424	438
Ungefärligt eget kapital	12 275	10 912

Tillämpning av IAS innebär följande approximativa ändringar av Atlas Copco-gruppens redovisade nettovinst och eget kapital:

	1996	1995
Årets nettovinst enligt Gruppens resultaträkning	1 938	1 823
Ökning/minskning för:		
Avskrivning av goodwill	-74	-31
Beräknad nettovinst	1 864	1 792
Beräknad vinst per aktie, SEK	10:16	9:76
Totala tillgångar	23 150	22 160
Totala skulder	11 405	11 713
Eget kapital enligt Gruppens balansräkning	11 851	10 474
Nettojusteringar av eget kapital	-106	-27
Ungefärligt eget kapital	11 745	10 447

Företagsförvärv

I enlighet med svenska redovisningsprinciper intogs Secoroc-gruppen i koncernbokslandet för 1988 enligt pooling of interest. Kriterierna för tillämpning av poolingmetoden avviker enligt US GAAP på några punkter från de kriterier som vid den tidpunkten gällde enligt svensk praxis. Ett av kriterierna i US GAAP är att inget av de samgående företagen får ha varit dotterbolag till ett annat företag under de två år som föregått samgåendet. Vid förvärvstidpunkten var Secoroc dotterbolag till Kinnevik, vilket ej gör det möjligt att tillämpa poolingmetoden i redovisningen enligt US GAAP.

Latent skatt

Atlas Copco tillämpar fr o m 1993 FAS 109, vilken kräver att respektive år belastas med därtill hänförlig skatt. Latent skatt beräknas därvid på alla skillnader mellan bokföringsmässig och skattemässig värdering som förskjuter skattebetalningar (s k temporary differences).

Uppkomna förlustavdrag behandlas som latent skattetillgång i de fall det är "mer än sannolikt" att dessa kommer att utnyttjas.

Någon justering har ej gjorts i efterföljande avstämning för latent skatter på de omräkningsdifferenser som uppstår vid användandet av den monetära-ickemonetära metoden. Dessa skillnader bedöms vara marginella.

Omräkningsdifferens i eget kapital

Enligt svenska redovisningsprinciper krävs att samtliga delposter inom eget kapital klassificeras antingen som bundet eget kapital (aktiekapital och bundna reserver) eller som fritt eget kapital i balansräkningen. Den ackumulerade omräkningsdifferens som uppkommer vid omräkning av utländska bolags redovisningar har i Atlas Copco-gruppens balansräkning uppdelats på fritt och bundet kapital. Enligt US GAAP redovisas denna valutakomponent i eget kapital som separat post i balansräkningen. Vid försäljning/nedläggning av dotterbolag i utlandet skall resultatet av avvecklingen även innefatta ackumulerade omräkningsdifferenser.

International Accounting Standards, IAS

Atlas Copcos redovisningsprinciper skiljer sig endast på ett fåtal punkter gentemot IAS.

Omräkning av utländska dotterbolag

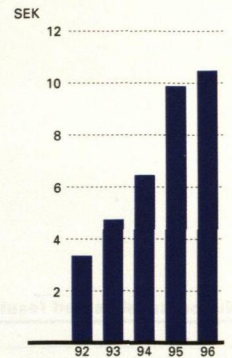
I ett par fall har monetära-ickemonetära metoden tillämpats vid omräkning av dotterbolag i höginflationsländer.

Enligt IAS skall sådan omräkning ske med tillämpning av inflationsindex. Resultatmässigt bedöms dessa skillnader vara marginella.

Avskrivning av goodwill

Goodwill som uppkom vid förvärvet av Milwaukee har avskrivits på 40 år. Enligt IAS får goodwill avskrivas på högst 20 år.

Vinst per aktie enligt US GAAP

Nukostnadsredovisning

Med en nukostnadsbaserad redovisning tas hänsyn till prisförändringar på resurser som företaget använder och förbrukar i produktionen, såväl vid värdering av tillgångar som vid beräkning av resultat. Eftersom den nukostnadsbaserade redovisningen i relativt hög grad grundar

sig på bedömningar, kan den inte göra anspråk på samma exakthet som den traditionella redovisningen.

Vid tillgångsvärderingen kännetecknas en nukostnadsbaserad redovisning av att anskaffningsvärdet överges för andra värderingsgrunder, t ex återanskaffningsvärdet.

Det nukostnadsbaserade rörelseresultatet är ett operativt resultat, som skall visa i vad mån försäljningsintäkterna täcker återanskaffningsvärdet för sålda varor.

Resultatet är 280 MSEK (193) lägre än det traditionella rörelseresultatet. Två faktorer förklarar detta. Prisändringar har under året ägt rum på de varor som ingår i företagets produkter. Dessa varor beräknas i dag kosta 69 MSEK (49) mer att köpa än vad de gjorde vid anskaffningstillfället. Vidare har resultatet belastats med nukostnadsavskrivningar som är 211 MSEK (144) högre än avskrivningar baserade på anskaffningskostnader. Detta innebär att förslitningen av företagets anläggningar åsatts en kostnad baserad på vad det skulle kosta att i dag ersätta dessa med nya.

Prisökningar medför att företagets tillgångar ökar i värde. Prisvinster uppstår på produkter i lager och på anläggningstillgångar. Orealiserade prisvinster skall enligt traditionell redovisning ej gottskrivas resultatet. Däremot skall såväl realiserade som orealiserade prisvinster påverka resultatet i den nukostnadsbaserade redovisningen.

Realt resultat efter finansiella poster

För att real vinst skall anses ha uppkommit, skall det egna kapitalets köpkraft ha ökat under året. Därför måste en sk köpkraftskorrigerig göras av det egna kapitalet. För att det egna kapitalets köpkraft skall hållas intakt bör detta ha ökat med den årliga prisstegringen. Den årliga prisstegringen har för 1996 uppskattats till 0 procent (2), motsvarande den svenska inflationen. Atlas Copcos reala resultat efter finansiella poster uppgår därmed till 2 829 MSEK (2 601). Resultatet är 241 MSEK (239) lägre än det traditionella och motsvarar en real vinstmarginal på 11,3 procent (10,6).

Balansräkningen justeras

Justeringen av balansräkningen innebär att lager och anläggningstillgångar redovisas till nuvärde istället för till anskaffningskostnad. Balansomslutningen ökar då med 844 MSEK (1 085) genom att dolda reserver i lager och anläggningar redovisas öppet.

Nukostnadsbaserad resultaträkning

	1996	1995
Fakturering	25 121	24 454
Nukostnad för sålda varor	-21 488	-21 126
Nukostnadsavskrivningar	-982	-856
Rörelseresultat efter avskrivningar	2 651	2 472
Prisändringar, lager	74	65
Prisändringar, anläggningstillgångar	-35	110
Rörelseresultat före finansiella poster	2 690	2 647
Finansiella poster	139	175
Inflationskorrigerig, köpkraft eget kapital	0	-221
Realt resultat efter finansiella poster	2 829	2 601
Skatter	-1 107	-990
Minoritetsandelar i årets resultat	-25	-27
Årets vinst	1 697	1 584

Nukostnadsbaserad balansräkning

Tillgångar	1996	1995
Kassa, bank och kortfristiga placeringar	2 485	1 886
Fordringar	6 031	6 021
Varulager	5 102	5 136
Anläggningstillgångar	10 474	10 221
Summa tillgångar	24 092	23 264

Skulder och eget kapital

Kortfristiga skulder	7 311	7 853
Långfristiga skulder	4 086	3 852
Orealiserade prisändringar	844	1 085
Eget kapital	11 851	10 474
Summa skulder och eget kapital	24 092	23 264

Avstämning mellan traditionell redovisning och nukostnadsredovisning

Resultat efter finansiella poster enligt traditionell redovisning			3 070
Förändring orealiserade prisändringar:			
Prisändring sålda varor	-69		
Prisändring avskrivningar	-211	-280	
Årets prisändring lager	74		
Årets prisändring anläggningar	-35	39	-241
Inflationskorrigerig			0
Realt resultat efter finansiella poster			2 829

Vinstdisposition

Förslag till vinstdisposition

Enligt Atlas Copco ABs balansräkning står följande belopp till bolagsstämmans förfogande:

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att dessa vinstmedel disponeras på följande sätt:

Balanserade vinstmedel			Till Aktieägarna utdelas		
från föregående år	SEK	1 872 831 466	3:75 SEK per aktie	SEK	688 184 700
Årets vinst	SEK	1 061 903 140	I ny räkning balanseras	SEK	2 246 549 906
	SEK	2 934 734 606		SEK	2 934 734 606

Nacka den 21 februari 1997

Anders Scharp
Ordförande

Tom Wachtmeister

Curt G Olsson

Gösta Bystedt

Erik Belfrage

Paul-Emmanuel Janssen

Göran K Lindahl

Hari Shankar Singhania

Michael Treschow
Verkställande direktör

Tore Hedberg

Lars-Erik Soting

Bengt Lindgren

Revisionsberättelse

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1996. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Moderbolaget

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs,

att vinsten disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Koncernen

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Nacka den 28 februari 1997

Stefan Holmström
Auktoriserad revisor

Robert Barnden
Auktoriserad revisor

Fem år i sammandrag

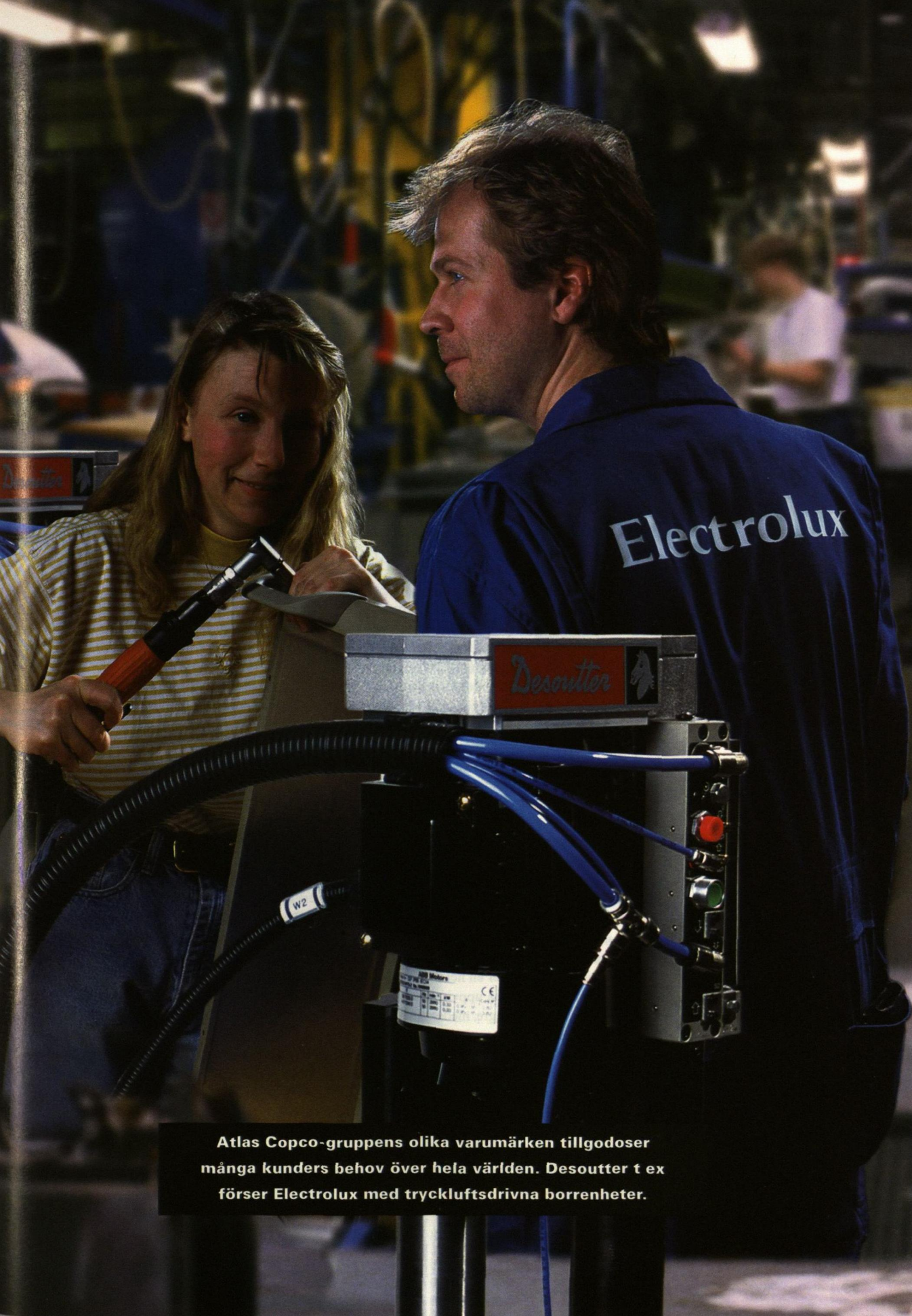
Atlas Copco-gruppen

MSEK om ej annat anges.*	1992**	1993**	1994	1995	1996
Resultat efter avskrivningar	1 172	1 225	1 890	2 665	2 931
Rörelsemarginal, %	7,3	6,5	9,0	10,9	11,7
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	1 017	1 320	1 955	2 840	3 070
Vinstmarginal, %	6,4	7,0	9,3	11,6	12,2
Årets vinst efter skatt	598	867	1 194	1 823	1 938
Avkastning på sysselsatt kapital, %	13,5	13,2	18,4	22,4	21,2
Avkastning på eget kapital, %	9,0	11,0	13,7	18,6	17,5
Andel eget kapital, %	45,6	47,8	51,1	47,8	51,6
Vinst per aktie, SEK	3:35	4:74	6:51	9:93	10:56
Utdelning per aktie, SEK	1:60	1:80	2:30	3:00	3:75***
Orderingång	15 883	19 194	21 701	24 843	25 159
Fakturering	16 007	18 906	20 914	24 454	25 121
förändring i löpande priser, %	+7	+18	+11	+17	+3
andel fakturering utomlands, %	95	95	95	96	96
Räntenetto	-166	39	57	129	127
i % av fakturering	-1,0	0,2	0,3	0,5	0,5
Räntetäckningsgrad, ggr	3,2	5,1	6,7	8,7	10,6
Rörelsens kassaflöde efter finansiella poster	1 047	1 306	1 376	1 530	1 920
Balansomslutning	16 219	17 822	18 198	22 179	23 248
Tillgångar/skulder, ggr	1,8	1,9	2,0	1,9	2,1
Omsättningstillgångar/kortfristiga skulder, ggr	1,8	1,8	2,0	1,7	1,9
Skuldsättningsgrad, %	29,4	20,9	3,8	29,9	15,8
Kapitalomsättningshastighet, ggr	1,06	1,09	1,16	1,19	1,10
Investeringar i maskiner och fastigheter	553	394	632	711	822
i % av fakturering	3,5	2,1	3,0	2,9	3,3
Medelantal anställda	19 195	18 247	18 104	19 751	21 085
Fakturering per anställd, kSEK	834	1 036	1 155	1 238	1 191
Fördlingssvärde per anställd, kSEK	336	408	480	503	488

* Definitioner se sid 21.

** Värden och nyckeltal har omräknats enligt ändrade redovisningsprinciper.

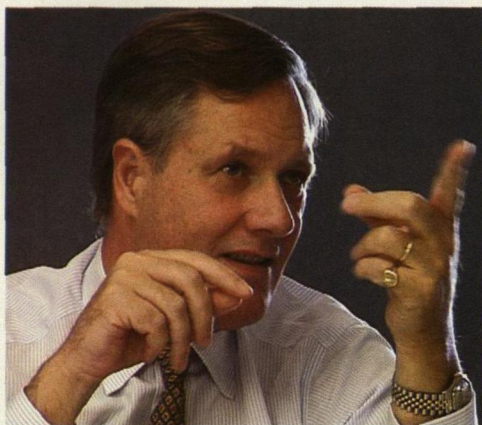
*** Enligt styrelsens förslag.

Atlas Copco-gruppens olika varumärken tillgodoser många kunders behov över hela världen. Desoutter t ex förser Electrolux med tryckluftsdrevena borrenheter.

Bättre resultat trots en svag Europa-marknad

Atlas Copcos verksamhet hade en gynnsam utveckling under 1996. Året präglades av stor osäkerhet på flera viktiga marknader, framför allt i Europa. Trots detta lyckades vi förbättra försäljning och resultat i jämförelse med 1995.

Vi uppnådde betydande försäljningsökningar i Nord- och Sydamerika, Sydostasien, Australien och Östeuropa, medan efterfrågan på våra produkter minskade i bl a Tyskland, Storbritannien och Frankrike.

Den stärkta kronan hade en negativ omräkningseffekt om 7 procent på vår försäljning. Resultat efter finansnetto för 1996 uppgick

till 3 070 MSEK, en ökning med 8 procent. Exklusive engångsposter på 117 MSEK netto förbättrades resultatet med 4 procent. Resultatökningen beror framför allt på effekter av investeringar och effektivitetsförbättringar inom alla affärsområden.

Under 1996 bidrog verksamheten med ett starkt kassaflöde, vilket användes för att minska koncernens lån och stärka likviditeten. Under 1996 minskade vi nettolåneskulden från 3 166 MSEK till 1 899 MSEK.

1996 uppnådde Atlas Copco återigen en vinstmarginal före skatt på över 10 procent, vilket är koncernens mål under en hel konjunkturcykel. En del av divisionerna uppvisade marginaler som var väsentligt högre, medan andra fortfarande behöver förbättra sin lönsamhet.

Varje division har ansvar för en fullständig resultat- och balansräkning. Enligt den decentraliserade strukturen inom koncernen betalar divisionerna marknadsräntor på lånat kapital och 15 procent utdelning på eget kapital. Med dessa finansiella mål och kapitalkostnadskrav strävar vi efter ett starkt kassaflöde och en hög avkastning på koncernens tillgångar för att därmed öka värdet för våra aktieägare.

Kompressorteknik förbättrar lönsamheten

Kompressorteknik är ett stabilt affärsområde som förbättrade sin redan höga lönsamhetsnivå genom att uppnå en rörelsemarginal på 16,3 procent. Orderingången för de stora kompressorerna, särskilt från kunderna inom processindustrin, var fortsatt hög. De mindre och medelstora industrikompressorerna liksom de mindre portabla kompressorerna hade det besvärligare på marknaden.

Under året genomförde divisionerna inom Kompressorteknik program för att förbättra effektiviteten, t ex inom produktutveckling, vilket ledde till lägre produktkostnader. För att förbättra effektiviteten utnämnde flera av kompressordivisionerna även sk flow managers med ansvar för hela materialflödet.

God försäljning till gruvmarknaden

För Anläggnings- och gruvteknik var framför allt försäljningen av bergborrtröstning och lastare god – speciellt beroende på den fortsatta starka efterfrågan från gruvmarknaden. Den låga efterfrågan inom bygg- och anläggningsmarknaden i Europa hade en negativ inverkan på verksamheten.

Anläggnings- och gruvteknik är fortfarande inte tillräckligt stabilt och lönsamt. Lönsamheten har visserligen förbättrats sedan lågkonjunkturen under första delen av 90-talet, men har fortfarande en bra bit kvar till genomsnittsnivån för koncernen. Ytterligare strukturgrepp togs under året – bl a inom divisionerna Rock Drilling Equipment och Uniroc.

Högre effektivitet

Industri-teknik är ännu inte tillräckligt lönsamt, även om rörelsemarginalen förbättrades i slutet av året till följd av ökad produktivitet. Milwaukee Electric Tool hade en fortsatt god försäljnings- och resultatnivå. Divisionen Atlas Copco Electric Tools genomförde ytter-

ligare rationaliseringsåtgärder, som började ge resultat under andra hälften av året. Samarbetet mellan Milwaukee och Atlas Copco Electric Tools utvecklas väl. Samordningsvinster uppnås enligt våra förväntningar framför allt inom områdena försäljning, distribution, inköp och produktutveckling. Dessutom beslutade divisionerna Chicago Pneumatic och Desoutter att flytta betydande delar av sina verksamheter till mer ändamålsenliga platser.

Innovativa produkter

Under året ökade vi kostnaderna för forskning och utveckling, som nu överstiger 3 procent av försäljningen. Vi lanserade nya innovativa produkter som oljeinsprutade industrikompressorer med inbyggda torkare, oljefria kompressorer för lågtrycksluft och nya transportabla kompressorer. Vidare presenterade vi nya ovan- och underjordsriggar, nya modeller av underjordslastare och ett nytt hydrauliskt spett. Inom verktygssortimentet presenterade vi många nya produkter, bl a en batteridrivna version av Milwaukee Sawzall-såg, nya vinkelslipmaskiner och batteriverktyg för industriell användning.

Ledarskap och professionell utveckling

Ledarskap och professionell utveckling är nyckelfrågor för Atlas Copco. Koncernledningen arrangerar regelbundet seminarier i ledarskap för ledningsgrupperna i de 16 divisionerna och koncernens bolagschefer. Dessutom startade vi ett projekt som kallas "Atlas Copco Circles". Avsikten är att alla anställda inom koncernen ska ges möjlighet att lära sig mera om Atlas Copco.

Vi uppmuntrar våra chefer att skaffa sig erfarenhet av olika funktioner och geografiska marknader. Sedan vår interna arbetsmarknad introducerades för ca fem år sedan har 80 procent av de 300 högsta cheferna bytt befattning och de flesta av dem har också bytt land. Atlas Copco är idag etablerat i över 70 länder, där våra högsta chefer representerar många nationaliteter och kommer från olika kulturer. Vi behöver dock rekrytera fler kvinnliga chefer för att förstärka vår mångfald.

Ökad satsning i Asien

Atlas Copcos vision är att vara det globala och ledande företaget inom sina marknadssegment. Vi vill att våra kunder först ska tänka på och välja Atlas Copco som leverantör. Detta kan vi uppnå genom våra högkvalitativa produkter,

goda service och vårt nära samarbete med kunden för att ständigt utveckla bättre lösningar.

För att förverkliga vår vision krävs en geografisk balans av verksamheten. Det innebär att vi framför allt behöver stärka vår närvaro i Asien. Vi ser därför över vår organisation och våra resurser i denna del av världen, speciellt i Indien, Kina, Indokina och Indonesien.

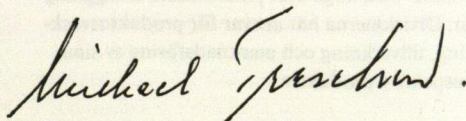
Under de senaste fem åren har vi byggt upp en stabil och lönsam verksamhet så att vi nu kan fokusera på tillväxt. Förutom att växa genom etablering på nya marknader och utveckling av nya produkter behöver vi fokusera på rekrytering och utveckling av medarbetare, en effektivare användning av informationsteknologin, ett ökat miljöengagemang och åtgärder för att stärka våra varumärken.

Goda utvecklingsmöjligheter

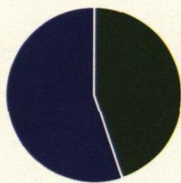
Hur ser då utsikterna ut för 1997? Min bedömning är att efterfrågan från den europeiska bygg- och anläggningsmarknaden kommer att vara fortsatt svag. Efterfrågan från den tillverkande industrin i Europa kan däremot bli något bättre. Den amerikanska marknaden verkar fortsätta på en relativt hög nivå och den sydamerikanska förväntas fortsätta sin positiva utveckling. Asien kommer säkerligen att ha en god marknadsutveckling även framöver, dock inte med sådana tillväxttal som vi vant oss vid under de senaste åren.

Med våra fortlöpande åtgärder för att förbättra effektiviteten bör Atlas Copco ha goda möjligheter att utvecklas väl under 1997 och t o m prestera ett något bättre resultat än under föregående år.

När jag nu lämnar Atlas Copco efter 22 år av mycket stimulerande arbete skulle jag vilja tacka våra anställda för allt stöd och alla goda insatser. Jag skulle också vilja önska min efterträdare Giulio Mazzalupi all lycka till fortsatta framgångar.

Michael Treschow

Kompressorteknik

■ Andel av Gruppens totala fakturering 44%

Henri Ysewijn
Hans W Brodbeck
Luc Hendrickx
Arthur Droege
James Tapkas

Högre effektivitet ökade resultatet ytterligare

Efterfrågan på kompressorer var i stort sett oförändrad under året. Genom introduktion av nya produkter och ett effektivare produktionsflöde kunde dock affärsområdet fortsätta att öka resultatet från en redan hög nivå. Resultatet ökade med 6 procent till 1 807 MSEK (1 700).

	1996	1995
Fakturerad försäljning, MSEK	11 072	11 177
Resultat efter avskrivningar, MSEK	1 807	1 700
Avkastning på sysselsatt kapital, %	33	31
Investeringar, MSEK	285	270
Antal anställda	7 698	7 661

Affärsområdet Kompressorteknik utvecklar, tillverkar och marknadsför industriella, oljefria samt transportabla kompressorer, generatorer, lufttorkar, efterkylare, system för energiåtervinning, reglersystem, filter, samt specialbyggda gas- och processkompressorer, expansionsturbiner och kryogeniska pumpar.

Affärsområdet har sitt säte i Antwerpen, Belgien och fabriker i bl a Antwerpen samt Köln i Tyskland, Méru och Belfort i Frankrike samt Los Angeles och Albany i USA. Montering sker även vid fabriker i ytterligare sex länder.

I affärsområdet Kompressorteknik ingår följande divisioner:

- Airtec, chef *Henri Ysewijn*
- Portable Air, chef *Hans W Brodbeck*
- Industrial Air, chef *Luc Hendrickx*
- Oil-free Air, chef *Arthur Droege*
- Atlas Copco Applied Compressor and Expander Technique (ACT), chef *James Tapkas*

Strategi

Affärsområdet ska utveckla Atlas Copcos världsledande ställning för kompressorer och expansionsturbiner. Som ett led i denna strategi marknadsförs kvalitetsprodukter till industri-kunder med höga krav på driftsäkra anläggningar. Divisionerna har ansvar för produktutveckling, tillverkning och marknadsföring av sina respektive produkter.

Strukturella förändringar

Atlas Copco förvärvade per den 1 januari 1996

det tyska företaget IRMER+ELZEs verksamhet för transportabla kompressorer och tryckluft-drivna spett. Företaget, som ingår i divisionen Portable Air, har 81 anställda samt en försäljning på cirka 100 MSEK per år.

Försäljning

Den fakturerade försäljningen uppgick till 11 072 MSEK (11 177) och orderingen till 11 012 MSEK (11 687). Den stärkta svenska kronan hade en negativ omräkningseffekt om cirka 8 procent på såväl försäljning som ordergång.

Resultat

Rörelseresultatet efter avskrivningar ökade med 6 procent till 1 807 MSEK (1 700). Resultatet motsvarar 16 procent (15) av fakturerad försäljning.

Den positiva resultatförbättringen är en följd av förbättrad effektivitet. Valutakursförändringar hade en positiv inverkan på marginalen.

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 33 procent (31).

Investeringar

Affärsområdets totala investeringar i anläggningar uppgick till 285 MSEK (270). Investeringarna avsåg framför allt ny produktionsutrustning i fabrikena.

Affärsutveckling

Affärsområdet har totalt sett haft en oförändrad efterfrågan jämfört med föregående år.

Division Airtec, som tillverkar kompressor-elementen, fortsatte sina investeringar i ny produktions-teknik. Denna innebär kortare genomloppstider och väsentligt förbättrad precision.

Divisionen Portable Air hade en oförändrad ordergång. En ökad försäljning noterades i framför allt södra Europa och Sydamerika. Uthyrningsverksamheten hade en fortsatt god utveckling.

Kunder inom t ex processindustrin har behov av att tillfälligt hyra oljefria kompressorer. Denna tjänst efterfrågas alltmer, eftersom kunderna vill ha en beredskap om något oväntat inträffar.

Divisionen Industrial Air ökade sin försäljning av mindre och medelstora kompressorer i Europa under andra halvåret, medan en viss nedgång noterades under första hälften av året. På de nord- och sydamerikanska marknaderna var orderingen god.

Divisionen Oil-free Air noterade en god tillväxt i Nord- och Sydamerika samt i Östeuropa. Orderingen på huvudmarknaderna i Europa var dämpad under första delen av året men ökade under sista kvartalet. Volymtillväxten på de asiatiska marknaderna var blandad.

ACT-divisionen ökade exporten av stora kundanpassade kompressorer till framför allt länder i Sydostasien samt Nord- och Sydamerika.

Konkurrenssituationen

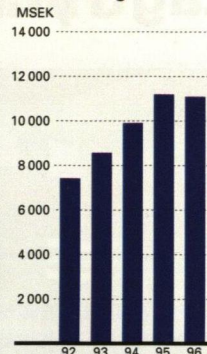
Konkurrenssituationen försvårades till följd av en mycket låg efterfrågan på några av de större marknaderna i Europa. Valutakursförändringar har dessutom förändrat konkurrensbilden. Den övergripande konkurrenssituationen karaktäri-

seras av några få internationella företag samt många regionala och nationella tillverkare framförallt i USA, Europa och Japan. Kompressorbranschen håller dock på att omstruktureras genom att större företag köper upp mindre konkurrenter.

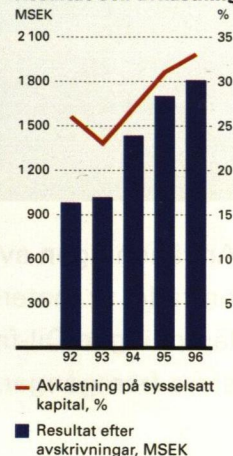
Utsikter för 1997

Efterfrågan på industrikompressorer och transportabla kompressorer väntas totalt sett ligga på samma nivå som under 1996, även om en viss förbättring kan noteras för marknadsutvecklingen i framför allt Europa.

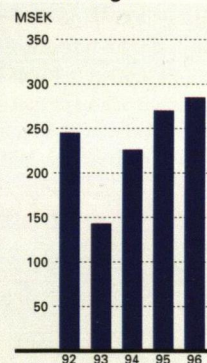
Fakturering

Resultat och avkastning

Investeringar

Lågtrycksluft en växande marknad

Användningen av lågtrycksluft som en aktiv del i olika processer ökar. Det vanligaste området är materialtransporter, men i takt med att tekniken utvecklas ökar antalet tillämpningar. Oil-free Air har introducerat en ny serie lågtryckskompressorer som rönt stora framgångar, speciellt i Italien.

Vid utvecklingen av lågtryckskompressorn har divisionen dragit nytta av de tekniska landvinningar som den senaste serien av oljefria kompressorer bygger på. Bland annat har antalet komponenter minskat vilket skapat en mer integrerad och kompaktare kompressor än tidigare. Lågtryckskompressorn finns i ett 30-tal modeller med olika tryck och kapacitet samt utrustad med övervakningssystemet Elektronikon.

Användningen av lågtrycksluft ökar. Inom flera användningsområden är inte lufttrycket det viktigaste utan att luften är torr och oljefri. Genom att ha ett lägre lufttryck kan

också företagets energikostnader minskar.

I Italien används oftast lågtrycksluft för att transportera cement, kalk, gödningsmedel eller olika slags livsmedel, t ex socker och choklad. Tryckluften används också för att mala sönder materialet innan det ska transporteras. Malningen sker, genom att blåsa in partiklar med hjälp av tryckluft och få dessa att kollidera med varandra.

Andra användningsområden är inom läkemedelsindustrin och textilindustrin. Oljefri lågtrycksluft används för att aktivera biologiska processer vid t ex framställning av antibiotika och proteiner. Tryckluften spelar också en viktig roll vid framställningen av sk fiberväv av poly-

ester, polypropolen och nylon. Överdrag till bilsäten, skyddsmasker och plastkassar är exempel på produkter som tillverkas av detta material. Plasten smälts ned och tryckluft transporterar materialet till en maskin som spinner tunna trådar. Trådarna sugas sedan in i munstycket och sträcks ut till önskad tjocklek. Genom att variera lufttrycket kan man påverka materialets egenskaper. Därefter pressas trådarna ihop till ett tyg och skärs i lämpliga längder.

Renare miljö med hjälp av tryckluft

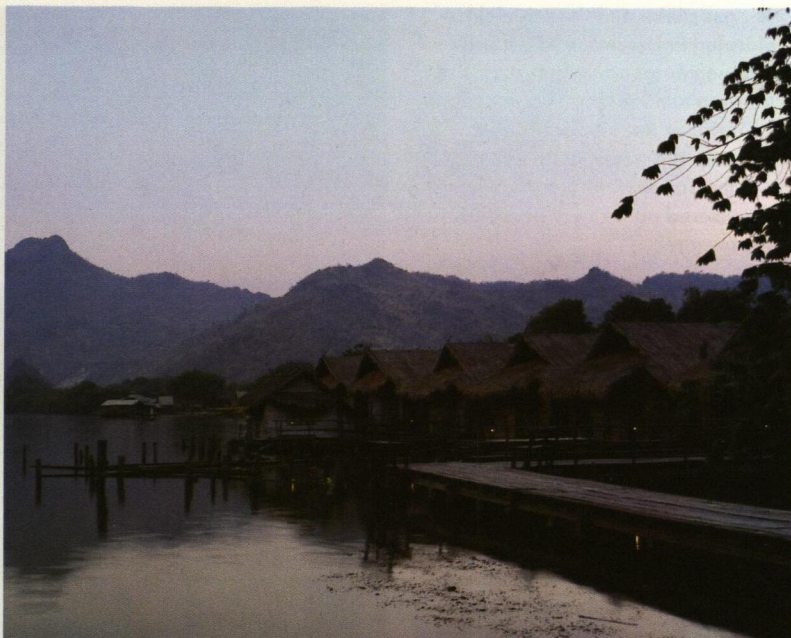
Försurade sjöar och brist på dricksvatten är några av dagens globala miljöproblem. För att bättre ta vara på naturens resurser ökar kraven på att använda miljöanpassad teknik. Med hjälp av tryckluft kan vatten renas och svavel separeras från rökgaser. Efterfrågan är speciellt stor i Fjärran Östern.

Anläggningar för vattenrening och separering av svavel från rökgaser kräver oftast ett stort flöde av oljefri tryckluft med ett lågt tryck, omkring 2,5 bar. Det är främst ACT-divisionens centrifugal-kompressorer som används inom dessa miljönischer. För mindre anläggningar kan dock skruvkompressorer användas.

Vid vattenrening tillför tryckluften syre till mikroorganismerna och påskyndar därmed den kemiska och biologiska nedbrytningen.

Kraftverk som bränner högsavligt kol måste avlägsna svavlet i de rökgaser som bildas vid förbränningen. Separering av svavlet minskar risken för t ex försurade sjöar. Svavlet tas sedan tillvara. Genom att först blanda det med kalk och sedan tillföra syre bildas gips.

Andra exempel där tryckluft har en viktig miljöfunktion är vid restaurering av sjöar och oljeutsläpp. Förorenade sjöar får luft och därigenom en ökad tillförsel av syre,

genom perforerade ledningar som placeras på botten. Tryckluft kan också bilda bubbelspärar mot olja och andra utsläpp i hamnar eller andra känsliga områden.

Den stora tillväxten finns i utvecklingsländer där miljömedvetenheten nu successivt ökar. I Fjärran Östern, t ex Korea, finns ett stort behov av helt nya reningsanläggningar.

I västra Europa, Japan och Nordamerika har tillväxten stagnerat eftersom det finns ett stort antal anläggningar installerade.

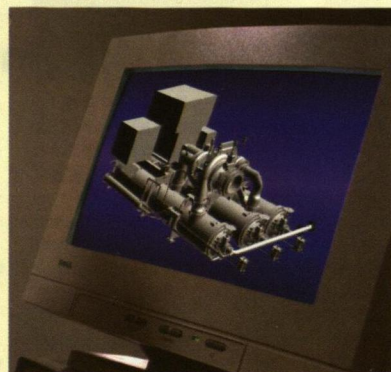

Kortare ledtider och förbättrad kundservice med IT

Genom att använda ett tredimensionellt designprogram har Atlas Copco Comptec minskat kostnaderna och kortat ledtiderna i produktionen. Utifrån komponentens design skapar konstruktören ett tillverkningsprogram i datorn. Via datalänk överförs sedan programmet direkt till CNC-maskinen som ska tillverka detaljen. Tidigare gjorde konstruktören separata skisser på komponenterna. Utifrån dessa skisser programmerades sedan maskin-

verktuget, vilket kunde ta dagar för varje detalj.

Företaget har också satsat på att effektivisera kommunikationen med kunder med hjälp av modern informationsteknologi. Eftersom Atlas Copco Comptec tillverkar gas- och processkompressorer utifrån varje kunds specifika behov är det viktigt att ha löpande kontakt med kunderna.

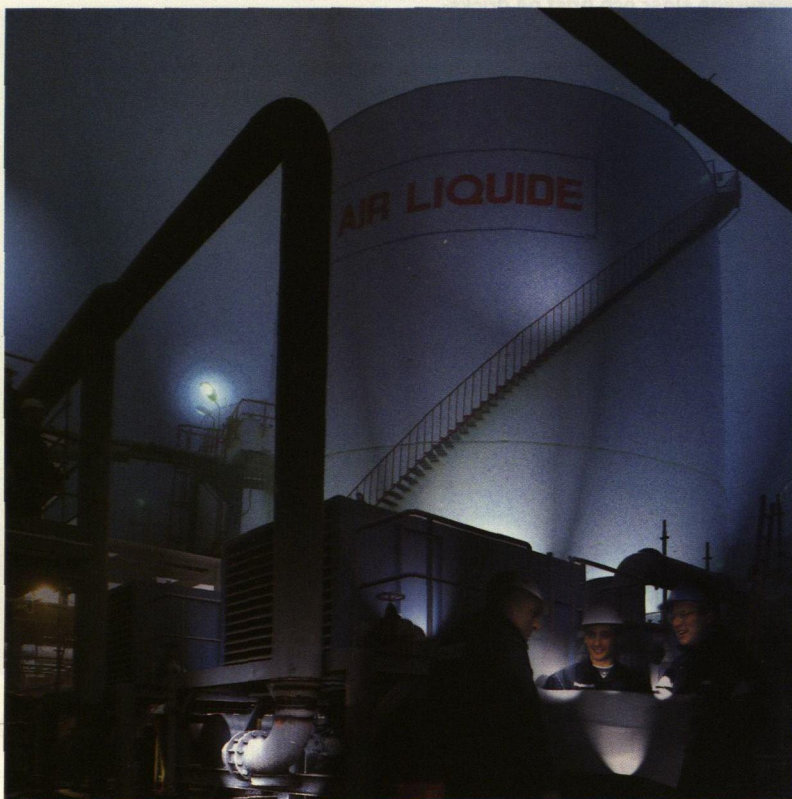
Försäkring mot oväntade händelser

Olje-, gas-, läkemedels- och elektronikföretag är beroende av att produktionen är igång dygnet runt. Ett driftstopp kan innebära höga kostnader. Därför är det viktigt att ha en beredskap om något oväntat inträffar. Atlas Copco Rental Europe är specialiserad på att hyra ut oljefria kompressorer.

Sommaren 1996 fick Air Liquide problem med anläggningen i Le Havre, Frankrike. Ett allvarligt fel hade uppstått i den turbo-kompressor som används för att separera kvävgas.

Kompressorn producerar 90 000 kubikmeter per timme och eftersom Air Liquide försörjer många företag med industrigaser var det viktigt att åtgärda problemet snabbt. Fem dagar senare hade Atlas Copco hyrt ut 45 kompressorer. Servicetekniker fanns hela tiden på plats under den månad kompressorerna var i drift.

Air Liquide är ett av de många företag inom processindustrin och bilindustrin som har behov av att korttidshyra kompressorer. För dessa företag är det viktigt att ha en beredskap om något oväntat inträffar eller när stationära kompressorer ska få service. Andra situationer kan vara då efterfrågan når tillfälliga toppar. Istället för att investera i en

ny kompressor kan det vara mer ekonomiskt att hyra. I USA har denna nischmarknad funnits i många år, men nu börjar även europeiska företag att efterfråga denna tjänst alltmer.

Atlas Copco Rental Europe, inom divisionen Portable Air, erbjuder kunderna ett komplett transportabelt tryckluftssystem anpassat till kundernas olika krav

på kvalitetsluft. Förutom kompressorn ingår lufttorkare, efterkylare, extra bränsletankar och service. På sikt kommer det att finnas lokala depåer för att erbjuda service inom två timmar till viktiga industricentra i Europa.

Integrerad lösning ger unik konkurrensfördel

Industrins efterfrågan på tryckluft som kan anpassas till olika kvalitetsnivåer ökar. För att motsvara de krav som ställs på produktions säkerhet och produktkvalitet är det viktigt med ren och torr tryckluft. Under 1996 har den sista modellen i GASerien av oljeinsprutade kompressorer med inbyggd torkutrustning lanserats. Konceptet är unikt på marknaden.

Kondens kan ställa till problem för pneumatiska system och innebära höga under-

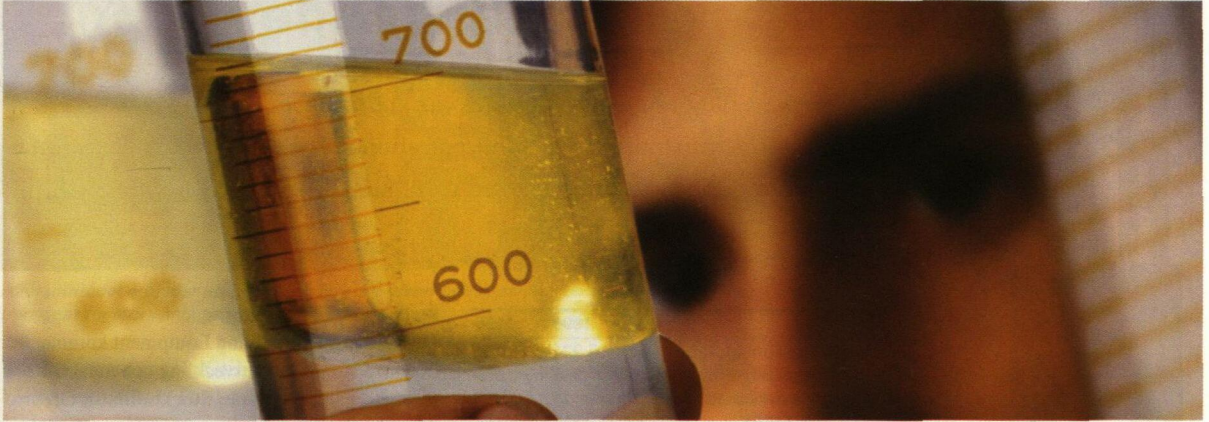
hållskostnader. Fuktig luft orsakar korrosion i rörsystem vilket ökar slitaget på luftventiler och rörsystem. Den olja som används för att smörja tryckluftsdrevna verktyg kan försämrats eller i värsta fall sköljas bort om luften innehåller fukt. Det innebär att verktygen slits ut i förtid. I många tillverkningsprocesser kan även förekomsten av fukt orsaka driftstörningar.

Genom att integrera en kyltork i kompressorn har Industrial Air utvecklat en kompakt enhet som försörjer kunden med

torr och ren luft. Det speciella utförandet innebär också att kompressorn tar mindre plats och är tystare. Dessutom blir installationskostnaden lägre eftersom det endast behövs en anslutning för luft och el.

Kompressorn är också utrustad med ett elektroniskt övervakningssystem. Med hjälp av detta övervakningssystem kan driften optimeras baserat på de behov som finns. Därigenom kan kunderna göra betydande energibesparingar och minska slitaget på kompressorn.

Satsning på miljöteknik

Miljöteknik är en viktig del i utvecklingen av kompressorer. Under 1996 har Atlas Copco introducerat stationära kompressorer med styrsystem, som minskar energiförbrukningen, och miljöanpassad torkutrustning. Dessutom har den nya serien av transportabla kompressorer utrustats med dieselmotorer som avger små mängder avgaser.

Ur miljösynpunkt är det viktigt att kompressorn producerar exakt den mängd tryckluft som behövs vid ett specifikt tillfälle för att därmed minska energiförbrukningen. De nya oljefria och oljeinsprutade kompressorerna har därför övervakningssystemet Elektronikon som standard. Sedan några år tillbaka har också Atlas Copco en speciell teknik, VSD (Variable Speed Drive), som reglerar kompressornas varvtal. Genom VSD-tekniken anpassas kapaciteten exakt till det behov som finns för det aktuella arbetsmomentet.

Även torkutrustningen måste väljas med hänsyn till miljön. Torkare används för att undvika problem som orsakas av kondensvatten i tryckluftsnätet. De nya kyltorkarna innehåller torkmedel som inte skadar ozonskiktet. Dessa torkare integreras i kompressorn upp till 75 kW.

Adsorptionstorkarna, som främst används till oljefria kompressorer, innehåller torkmedel vilket kan deponeras som vanligt avfall.

För oljeinsprutade kompressorer finns en speciell olje-/vattenseparator som renar kondensatet. Vid användning av oljeinsprutade kompressorer blandas alltid en

liten del av smörjmedlet med luften. Atlas Copcos olje- och vattenavskiljare separerar olja ur kondensatet genom att små oljedroppar i ett filter förenas till större droppar. Dessa oljedroppar flyter sedan upp till ytan och bildar ett ytskikt. Genom ett bräddavlopp töms sedan oljan till ett uppsamlingskärl. Olje- och vattenavskiljarna

renar kondensatet till en kvalitet långt under de flesta länders gällande gränsvärden.

För transportabla kompressorer är speciellt drivmotorn viktig ur miljösynpunkt. Den nya serien av transportabla kompressorer är utrustad med en ny tyst miljöanpassad dieselmotor som släpper ut små mängder avgaser.

Airtec fortsätter att automatisera produktionen

För att behålla positionen som marknadsledare investerar Atlas Copco kontinuerligt i produktutveckling och ny produktionsteknik. Under 1996 har Airtec-divisionen investerat i avancerad mätutrustning och svetsrobotar.

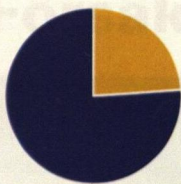
Airtec, som utvecklar och tillverkar rotor till kompressorer, har de senaste åren investerat totalt 600 MSEK för att modernisera produktionen. Investeringarna har haft en stor betydelse för kvaliteten och ledtiderna för tillverkningen av den nya generationen av kompressorelement.

Investeringarna har även inneburit ökade möjligheter för personalen att ta ansvar för produktionsprocessen. Det senaste exemplet är ett tredimensionellt instrument för mätning av skruvrotornas form. Istället för

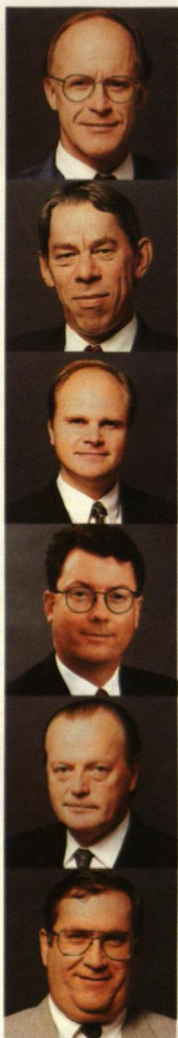
att ha en separat kvalitetsfunktion kan operatören utföra denna uppgift själv och få en snabb återkoppling till att rotornas form motsvarar de högt ställda precisionskraven.

Airtec har även investerat i robotar för svetsning av rördetaljer till den senaste generationen av kylsystem som finns i de nya oljefria kompressorerna. Roboten känner av vilken form röret ska ha och väljer ut ett lämpligt program för svetsningen. De rostfria stålören fixeras sedan för att uppnå en hög precision på svetsfogen.

Anläggnings- och gruvteknik

■ Andel av Gruppens totala fakturering 24%

Kjell Carlsson
Lars de Verdier
Claes Ahrengart
Lars Renström
Lars Larson
James Henderson

Stark efterfrågan från gruvmarknaden

Försäljningen av borrhjuggar och lastare var god främst beroende på en stark efterfrågan från gruvmarknaden. Koncentration av verksamheterna och valutakursförändringar belastade emellertid resultatet 1996. Resultatet uppgick till 396 MSEK (394).

	1996	1995
Fakturerad försäljning, MSEK	5 921	6 194
Resultat efter avskrivningar, MSEK	396	394
Avkastning på sysselsatt kapital, %	14	14
Investeringar, MSEK	211	162
Antal anställda	5 143	5 349

Affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik utvecklar, tillverkar och marknadsför bergborrverktyg, tunnel- och gruvutrustning, borrhjuggar, entreprenad- och lastutrustning samt geoteknisk borrhjuggutrustning.

Produkterna marknadsförs till bygg- och anläggningsföretag, stenbrott och gruvor över hela världen. Affärsområdet har fabriker i bl a Sverige, USA, Kina och Sydafrika.

I affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik ingår följande divisioner:

- Atlas Copco Rock Drilling Equipment, chef *Kjell Carlsson*
- Atlas Copco Robbins, chef *Lars de Verdier*
- Atlas Copco Craelius, chef *Claes Ahrengart*
- Uniroc, chef *Lars Renström* (fr o m den 1 maj 1997)
- Atlas Copco Construction Tools, chef *Lars Larson*
- Atlas Copco Wagner, chef *James Henderson*

Strategi

Affärsområdet skall vara ledande inom sina produktområden och erbjuda ett program av produkter samt eftermarknadstjänster som tillförsäkrar kunderna hög produktivitet.

Marknadsbearbetning sker genom egna säljorganisationer samt externa distributörer.

Tillväxt ska skapas genom fortsatt satsning på forskning och utveckling samt genom bättre bearbetning av nuvarande och nya marknader.

Strukturella förändringar

Divisionen Rock Drilling Equipment kommer att överföra sin produktutveckling och marknadsföringsorganisation från Stockholm till Örebro, där tillverkningsenheterna för ovan- och underjordsriggar är lokaliserad. 170 personer är berörda. Investeringar i nya lokaler och verkstäder beräknas till 120 MSEK. Genom att koncentrera all verksamhet till Örebro kommer betydande synergieffekter att uppnås. Överföringen väntas vara avslutad vid årsskiftet 1997/98.

Tillverkningen av bergborrverktyg vid Unirocs fabrik i São Paulo, Brasilien, överfördes per den 31 december 1996 till nuvarande tillverkningsenheter i Sverige och Sydafrika. Cirka 80 personer är berörda.

Försäljning

Den fakturerade försäljningen minskade med 4 procent till 5 921 MSEK (6 194). Ordergångens minskade med 4 procent till 5 867 MSEK (6 144). Valutakursförändringar, främst den stärkta svenska kronan, påverkade såväl ordergång som fakturering negativt med 6 procent.

Resultat

Rörelseresultatet efter avskrivningar uppgick till 396 MSEK (394). Resultatet har belastats med engångskostnader för överföring av divisionen Rock Drilling Equipments verksamhet i Stockholm till Örebro samt för nedläggning av Unirocs tillverkning av bergborrverktyg i Brasilien. Valutakursförändringar hade en mycket negativ inverkan på marginalen, främst beroende på den stärkta kronan.

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 14 procent (14).

Investeringar

Affärsrådets totala investeringar i anläggningar uppgick till 211 MSEK (162) och avsåg främst pro-

Affärsområdet erbjuder ett brett utbud av produkter och tjänster, från luftdrivna spett till borrar för stora anläggnings- och gruvprojekt.

duktionsutrustning för Örebro- och Kalmar-fabriken i Sverige samt Portland-fabriken i USA.

Affärsutveckling

Affärsområdet hade under första hälften av året en positiv utveckling med god försäljning av borrar och lastutrustning, särskilt inom gruvsektorn.

Divisionen Rock Drilling Equipment ökade sin försäljning av borrar på framför allt nya marknader som Indokina och Makedonien. Order på borrarutrustning för ett flertal större anläggningsprojekt erhöles framför allt i Europa och Latinamerika. En ny generation ovanjordsriggar, som i första hand är avsedda för stenbrott och ovanjordsgruvor, introducerades under året med stor framgång.

Robbins-divisionens försäljning av huvudprodukten tunnelborrningsmaskiner (TBM) var framför allt koncentrerad till Nordamerika och Ostasien. Stigortsbormaskiner levererades till bl a gruvor i södra Afrika, Sydostasien, Nordamerika samt Chile.

Craelius-divisionen hade under året en framgångsrik försäljning av riggar för brunnsborrninng i Ostasien. Försäljningen av borrar för kärnborrninng var till stor del koncentrerad till de viktigaste gruvmarknaderna där de används för lokalisering av nya malmkroppar.

Uniroc-divisionen koncentrerade under året sin tillverkning av bergborrverktyg till ett färre antal fabriker i syfte att förbättra kapacitetsutnyttjandet och leveranssäkerheten. Genom effektiv marknadsbearbetning uppnåddes framgångsrik försäljning av bl a sänkborkronor till gruvor i framför allt Canada och Australien. Divisionen Construction Tools ökade sin försäljning av framför allt tryckluftdrivna spett på den nordamerikanska marknaden, medan orderingången i Europa var fortsatt svag.

Betydande investeringar har under året gjorts i Kalmarfabriken för att förkorta ledtiderna och öka leveranssäkerheten.

Wagner-divisionens försäljning av lastare och gruvtruckar ökade under året. En bidragande orsak var framgångsrik introduktion av nya produkter på de nordamerikanska och australienska marknaderna. För att uppnå bättre leveransservice har investeringar gjorts i högteknologisk produktionsutrustning samt i ett nytt centrallager i Chicago för världsmarknaden.

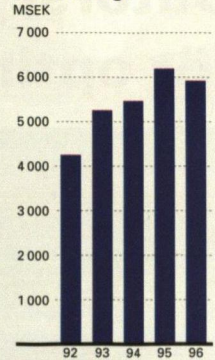
Konkurrenssituation

Affärsområdet, som är en av marknadsledarna inom sina produktområden, möter en hård konkurrens på världsmarknaden. Speciellt svensk-tillverkade produkter påverkades av valutakursförändringar, men genom effektiviseringsåtgärder har affärsområdet bibehållit både sin vinstmarginal och marknadsandelar. Genom marknadsinvesteringar i Nordamerika och Asien får affärsområdet möjlighet att stärka marknadsandelarna på världsmarknaden de kommande åren.

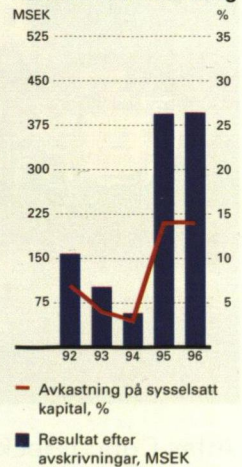
Utsikter för 1997

Efterfrågan på borrar- och lastutrustning inom såväl anläggnings- som gruvsektorn väntas under 1997 fortsätta på ungefär samma nivå som under 1996. En fortsatt förbättring av resultatet bör kunna uppnås som en följd av viktiga struktursteg inom produktionsenheterna.

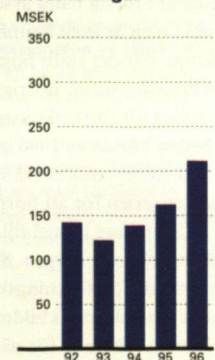
Fakturering

Resultat och avkastning

Investeringar

Datorstyrda borrhigar för optimal tunnelborrning

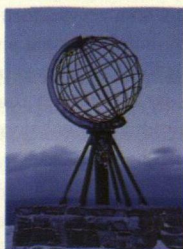

Atlas Copco Rock Drilling Equipment introducerade under året en ny serie borrhigar för att möta anläggningsindustrins stigande krav på prestanda, totalekonomi och miljöanpassning. Den nya serien är utrustad med ett kraftfullt datorsystem och konstruerad för såväl hel- som halvautomatisk drift.

Serien är i första hand avsedd för tunnelprojekt men är även lämplig för gruvproduktion, där det ställs höga kapacitets- och precisionskrav. Borrhiggarna kan även användas för förstärkningsborrning.

Sedan början av 1996 använder två norska entreprenörer två riggur Boomer-serien för att borra och spränga en 24,5 km lång tunnel till motorvägen mellan Oslo och Bergen. Samtidigt utförs omfattande förstärkningsborrning för att hindra ras och sprickbildning.

I norra Norge är för närvarande fyra

Boomer-riggur i drift för ett tunnelprojekt som ska förbinda Nordkap med ön Mageröya. Tunnelarna är på sammanlagt 11 km och större delen kommer att vara

under havet. Trots mycket svåra bergförhållanden är produktiviteten hög, 65–70 meter färdigställs varje vecka.

Under hösten 1996 beställde ett italienskt konsortium tre Boomer-riggur för halvautomatisk drift. Konsortiet ska borra och spränga 54 km tunnlar för en höghastighetståglinje mellan Bologna och Florens. Den första riggen levererades i februari 1997. Förutom själva riggarna omfattar ordern även bergborrtröstning, kompressorer, entreprenadutrustning samt servicekontrakt.

Ekonomisk kärnbörning för geologiska undersökningar

Atlas Copco Craelius introducerade hösten 1996 en ny hydraulisk borrar för kärnbörning. Det främsta användningsområdet är gruvor där börning utförs för att lokalisera nya malmkroppar. Den nya borrarigen har levererats till gruvor i Nord- och Sydamerika, Europa samt Australien.

Den nya borrarigen används främst för att lokalisera nya malmkroppar i gruvor. En kärna tas ut för att undersöka malminnehållet och bedöma om en framtida bryt-

ning kan bli lönsam. Denna typ av undersökning görs även innan tunnlar borraras i syfte att fastställa geologiska förhållanden. Därigenom kan man bestämma var och hur tunneln ska borraras.

Borrarigen underlättar arbetet för borraroperatören och ökar entreprenörens ekonomiska utbyte av utrustningen. Den är utrustad med en datoriserad kontrollpanel, som övervakar och anpassar borrarparametrarna till rådande bergförhållanden.

Genom att övervakning och anpassning av matningskraft, varvtal och vattenflöde sker automatiskt, går det snabbare att borra och med en större precision. Dessutom ökar antalet bormeter per borkrona samtidigt som slitaget på utrustningen minskar. Fördelarna med den nya tekniken väntas medföra en stigande försäljning inom detta produktområde.

Flödesstyrd tillverkning förbättrar leveranssäkerheten

Atlas Copco Construction Tools genomför en omfattande omstrukturering vid fabriken i Kalmar. Divisionen har investerat 25 MSEK i ny utrustning för att korta ledtiderna i produktionen och förbättra leveranssäkerheten.

Omstruktureringen innebär att tre separata produktionslinjer skapas för produktgrupperna pneumatiska och hydrauliska spett samt bensindrivna motorbormaskiner.

Enhetliga produktionslinjer för såväl bensindrivna motorbormaskiner som tryckluftdrivna spett togs i drift i slutet av 1996. En viktig designnyhet innebär att flera funktioner integrerats i en enda produkt-detalj. Denna detalj tillverkas nu mycket rationellt i en fleroperationsmaskin. Förändringarna har inneburit att genomloppstiden för pneumatiska produkter minskat från 70 dagar till 5 dagar. En annan åtgärd är att vitala produktdetaljer

värmebehandlas i en nyinstallerad vakuumugn för att uppnå hög kvalitet och lågt slitage.

Vidare pågår uppbyggnad av produktionslinjen för hydrauliska maskiner med detaljbearbetning, värmebehandling, montering samt slutlig test och produktkontroll. Projektet kommer att bli klart under första halvåret 1997.

Investeringarna i ny utrustning samt ändrade flöden i fabriken kommer att öka leveranssäkerheten för distributionscentret i Rotterdam, Nederländerna. Åtgärderna innebär även avsevärt förbättrad kostnadseffektivitet genom att mellanlager kan avvecklas och att lagervärdet totalt sett minskar med 40–50 procent. Dessutom kan 25–30 procent av fabriksytan frigöras för andra ändamål.

Uniroc satsar på tillväxt i Asien

Uniroc har inlett en målmedveten satsning på tillväxtmarknaderna i Asien. Sortimentet av bergbörverktyg har breddats och produktionen koncentrerats till strategiskt lokaliserade fabriker. Divisionen har nu också påbörjat en intensiv marknadsbearbetning i Ostasien.

Vidareutvecklingen av det avancerade borrar-systemet Coprod utgör en viktig faktor i divisionens strävan att öka sina marknadsandelar. Systemet kombinerar topphammarteknikens stora kapacitet med

sänkborttekniens höga kvalitet. Det innebär att kunderna kan borra rakare hål snabbare och till väsentligt lägre kostnad även under svåra geologiska förhållanden.

För att kunderna ska ta tillvara borrar-systemets alla fördelar utbildas såväl egna säljare som lokala återförsäljare och entreprenörer. Uniroc genomför utbildningen i Malaysia, Thailand, Laos, Kambodja, Vietnam, MyanMar (Burma), Singapore och Kina.

Vid världens största kraftverksprojekt, Three Gorges i Kina, används ett 50-tal borrar från Atlas Copco. Många av riggarna är utrustade med Coprod-systemet.

I Sydkorea används en av de mest avancerade versionerna av sänkborrhämmare för att borra efter termiskt vatten till ett djup av för närvarande cirka 1000 meter.

Under 1996 har Uniroc stärkt sin sälj- och serviceorganisation i Asien. Sedan flera år sker även lokal tillverkning av bergbörverktyg i Indien, som är en viktig marknad för brunnsbörning med sänkbortteknik.

Massiv satsning på produktutveckling

Atlas Copco Wagner har börjat en långsiktig satsning på produktutveckling för att stärka sin ledande ställning. Nya gruvlastare och en helt ny gruvtruck har introducerats under året. Under en 5-årsperiod kommer sortimentet att ses över och kompletteras.

I samband med utvecklingen av den nya serien lastare har divisionen utvecklat nya fjärrkontroll- och övervakningssystem, baserade på den senaste elektroniska tekniken. Med denna nya teknik kan lastarna arbeta obemannade vilket innebär säkrare och effektivare transporter av malm i gruvorter, där risken för ras är överhängande.

Vidareutveckling av fjärrkontrollsystemet fortsätter. Med hjälp av fjärrkontroll och TV-skärmar kan operatören, som befinner sig ovan jord, övervaka och styra ett flertal lastare. Flera gruvor i Canada och Australien har redan börjat tillämpa denna teknik för helt automatiserad lastning och transport.

Divisionen introducerade samtliga nya produkter på den stora internationella mässan MINExpo i Las Vegas, USA, i september 1996. Betydande order tecknades under mässan.

Under 1996 vidareutvecklade divisionen serien av ovanjordstruckar. Dessa

truckar är lämpade för arbeten både ovan och under jord, t ex i stenbrott och anläggningsarbeten, där stora massor behöver transporteras bort. Under 1996 fick Atlas Copco Wagner en stor order på truckar med stor lastkapacitet för hantering av avfall i New York.

Denna truck är ett utmärkt produktkomplement som minskar divisionens beroende av gruvkonjunkturens snabba växlingar och bidrar till en jämnare beläggning i fabriken.

Många tunnelborrningsmaskiner i stora projekt

Under 1996 har en intensiv projektverksamhet pågått i ett flertal länder med tunnelborrningsmaskiner (TBM) från Atlas Copco Robbins. TBM har använts i många viktiga anläggningsprojekt i t ex USA, Schweiz och Japan. Maskinerna borrar med stor effektivitet hela tunnelarean i hårt berg utan sprängning.

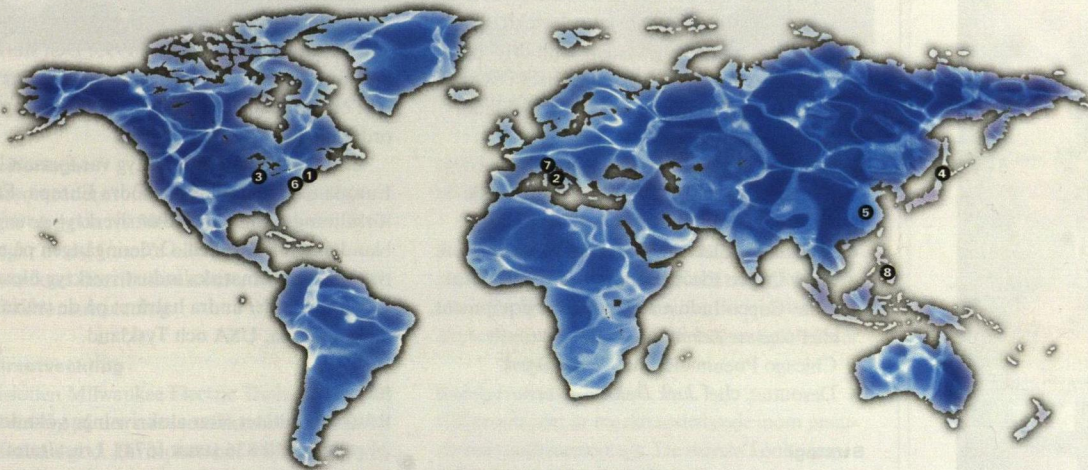
❶ För att lösa föroreningsproblemen i Bostons hamn har två avloppstunnlar på sammanlagt 23 km, varav 13 km under havsbotten, borrats under året. Ett annat projekt ska förse Boston med 1,9 miljoner m³ färskvatten per dag. Två TBM beställdes under hösten 1996 för att borra en 19 km lång tunnel med en diameter på 5 meter. Leverans är planerad under våren 1997.

❷ Ett norskt konsortium har beställt en TBM för att borra en 7 km lång tunnel för ett vattenkraftprojekt i nordvästra Italien. Borrningen startade vid årsskiftet 1996/97.

❸ Under hösten levererades även en TBM till en japansk entreprenör som nu borrar en 5,8 km lång avloppstunnel i Chicago. Syftet är att avleda regnvatten och förhindra översvämningar.

❹ I februari 1996 levererades en TBM med en diameter på 8,3 meter till en japansk entreprenör. Den används för att borra tunnlar i ett vattenkraftprojekt på ön Hokaido.

❺ Med hjälp av en TBM slutfördes i januari 1996 borrningen av den första tunneln på 12,2 km för ett stort vattenkraftprojekt i Gula floden, Kina. Den andra tunneln på 2,7 km blev klar i september och för den tredje på 6,3 km är genombrott planerat i maj 1997.

❻ I New York pågår ett stort vattentunnelprojekt för att försörja stadsdelen Queens med 5,7 miljoner m³ färskvatten per dag. Under hösten började arbetet med att i hårt berg borra en 8 km lång tunnel med en diameter på 7,1 meter.

❼ I de schweiziska Alperna slutfördes under hösten 1996 borrning av tunnlar för två skilda vattenkraftprojekt. Tunnlarna har en diameter på cirka 5 meter och är 15,8 km resp 7,2 km långa.

❽ I januari 1997 levererades den första tunnelborrningsmaskinen till Filippinerna från Atlas Copco Robbins fabrik i Seattle. Den ska användas för att borra en 12,1 km lång tunnel med 5 meters diameter som ska förse Manila med färskvatten.

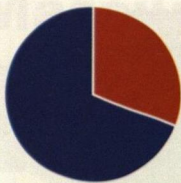
Sinnrik konstruktion i nya borrhjappar

Atlas Copco Rock Drilling Equipments nya hydrauliska bergborrmaskin har bidragit starkt till att öka borkkapaciteten. Samtidigt har livslängden på borrhjapparna och bormaskinens komponenter förbättrats. Detta har medfört ökad driftsäkerhet och högre produktivitet för kunderna.

Den nya hydrauliska bergborrmaskinen används på många borrhjappar för både

grubrytning och anläggningsprojekt. Den ingår som standard i bl a en ny generation ovanjordsriggar, som introducerades under året. Denna serie riggar, som är avsedd för stenbrott och anläggningsprojekt, har en stor marknadspotential och kommer att stärka Atlas Copcos ledande ställning på världsmarknaden.

Industrietechnik

■ Andel av Gruppens totala fakturering 32%

Richard Grove
Paolo Duca
Gunnar Palme
Necip Soyak
Jack DeMao

Strukturgrepp ska öka lönsamheten

Försäljningen av industriverktyg ökade på huvudmarknaderna USA och Tyskland. Verksamheter omlokaliseras och rationaliseras för att ytterligare öka lönsamheten. Vidare började Milwaukee och Atlas Copco Electric Tools samordningsprojekt att ge effekt. Resultatet uppgick till 836 MSEK (674).

	1996	1995
Fakturerad försäljning, MSEK	8 128	7 083
Resultat efter avskrivningar, MSEK	836	674
Avkastning på sysselsatt kapital, %	12	15
Investeringar	309	238
Antal anställda	8 119	6 631

Affärsområdet Industrietechnik utvecklar, tillverkar och marknadsför pneumatiska och elektriska kraftverktyg, monteringsystem samt driv- och styrsystem. Affärsområdet har fabriker i Sverige, Frankrike, Storbritannien, Schweiz, Tyskland, USA, Kina och Indien.

I affärsområdet Industrietechnik ingår följande divisioner:

- Milwaukee Electric Tool, chef *Richard Grove*
- Atlas Copco Electric Tools, chef *Paolo Duca*
- Atlas Copco Industrial Tools and Equipment, chef *Gunnar Palme*
- Chicago Pneumatic, chef *Necip Soyak*
- Desoutter, chef *Jack DeMao*

Strategi

Affärsområdet strävar efter att vara en betydande leverantör av verktyg och utrustningar för produktion till tillverkande industri och byggindustri över hela världen.

Verksamheten skall inriktas på stadig tillväxt och god lönsamhet.

Strukturella förändringar

Atlas Copco förvärvade den 17 december 1996 det schweiziska företaget Elesta Automation AG, som har en årlig försäljning på cirka 20 MSEK. Elesta Automation är specialiserat på PC-baserade styr- och övervakningssystem och ingår i divisionen Atlas Copco Industrial Tools and Equipment.

Chicago Pneumatic-divisionen flyttar under första halvåret 1997 huvudkontor och verksam-

het från Utica, New York, till Rock Hill, South Carolina. 430 personer berörs av omlokaliseringen.

Försäljning

Den fakturerade försäljningen ökade med 15 procent till 8 128 MSEK (7 083). Orderingsgången steg med 18 procent till 8 280 MSEK (7 012). Ökningen beror på förvärvet av Milwaukee Electric Tool. För jämförbara enheter var volymerna något lägre än under 1995. Den stärkta svenska kronan hade en negativ omräkningseffekt om cirka 6 procent på såväl försäljning som orderingsgång.

Efterfrågan på kraftverktyg var fortsatt låg i Europa med undantag för södra Europa. En försäljningsökning av industriverktyg noterades bland annat i Brasilien. Orderingsgången på elektriska och pneumatiska industriverktyg ökade successivt under andra halvåret på de två största marknaderna, USA och Tyskland.

Resultat

Rörelseresultatet efter avskrivningar ökade med 24 procent till 836 MSEK (674). I resultatet ingår en vinst på 342 MSEK från försäljningen av VOAC Hydraulics samt kostnader för omstruktureringar på 225 MSEK. De senare avser flyttning av Chicago Pneumatics verksamhet i USA, personalminskningar inom divisionen Atlas Copco Electric Tools i Tyskland samt omlokalisering av divisionen Desoutter till mer ändamålsenliga lokaler i närheten av de nuvarande i norra London. Exklusive engångsposter minskade rörelsemarginalen till 8,8 procent (9,5) som en följd av lägre volymer. Valutakursförändringar påverkade marginalen negativt.

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 12 procent (15).

En trend inom bilindustrin är att centralisera inköp av komponenter och verktyg. Atlas Copco har därför utvecklat ett koncept av produkter och service för globala tillverkare.

Investeringar

Affärsområdets totala investeringar i anläggningar uppgick till 309 MSEK (238). Årets investeringar avsåg framför allt utbyggnad av Milwaukee's distributionscenter i USA samt ny produktionsutrustning.

Affärsutveckling

Divisionen Milwaukee Electric Tools försäljning av elverktyg på den nordamerikanska marknaden var fortsatt god. Divisionen har under året byggt ut sitt distributionscenter i USA för att ytterligare förbättra leveranssäkerheten mot marknaden. Milwaukee har också börjat att ta över distributionen av Chicago Pneumatics produkter i USA.

Divisionen Atlas Copco Electric Tools förbättrade successivt under året försäljningen av elektriska industriverktyg, bland annat i Tyskland.

Divisionen Atlas Copco Industrial Tools and Equipment hade en positiv försäljningsutveckling för industriverktyg, framför allt i Nord- och Sydamerika samt södra Europa. I Europa noterades avtagande orderingång på monteringsystem. För att stärka sin marknadsposition inom produktområdet driv- och styrsystem förvärvades det schweiziska företaget Elesta Automation.

Georges Renault-divisionen har under året införlivats i Chicago Pneumatic-divisionen,

medan Chicago Pneumatics elverktyg överförts till Milwaukee Electric Tool.

Desoutter-divisionen noterade en sjunkande försäljning i Tyskland, beroende på ett förändrat produktutbud. För att förbättra effektiviteten i den brittiska rörelsen har divisionen flyttat sin verksamhet till mer ändamålsenliga lokaler.

Konkurrenssituation

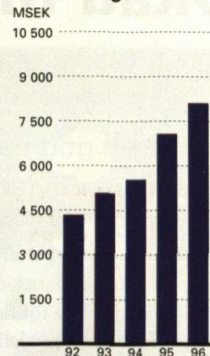
Affärsområdet är marknadsledande inom pneumatiska industriverktyg. De största konkurrenterna finns i USA, Japan och Tyskland. Genom förvärv har Atlas Copco – med sina varumärken Milwaukee, Atlas Copco och AEG – blivit ett ledande företag inom elverktyg för industriella och professionella användare. De största konkurrenterna finns i Tyskland, USA och Japan.

Utsikter för 1997

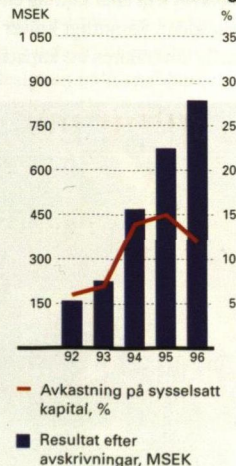
Efterfrågan på kraftverktyg väntas ligga på oförändrad nivå.

En fortsatt positiv utveckling av rörelseresultatet förutses för 1997.

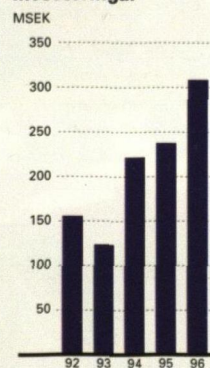
Fakturering

Resultat och avkastning

Investeringar

Ökad tillväxt med batteridriven sabelsåg

Milwaukee har fortsatt sin målmedvetna satsning på produktutveckling. En av många produkter som företaget introducerade under 1996 var en ny batteridriven sabelsåg. Den har fått ett gott betyg i USA och är världens första batteridrivna version för professionella användare. Sågen kommer att lanseras i Europa i början av 1997.

Effektivare motorer, batterier med högre prestanda och snabbare laddningstider innebär ökat intresse för batteridrivna verktyg bland professionella användare. En stor del av Milwaukee's produktutveckling är inriktad på detta tillväxtområde.

Batteridrivna verktyg underlättar arbetet genom att användaren enkelt kan förflytta sig på en byggarbetsplats utan att behöva leta efter eluttag eller flytta med sig elsladdar. Samtidigt kräver den professionella användaren att kapaciteten måste vara

likvärdig med eldrivna verktyg. Sabelsågen – Sawzall – har därför konstruerats med ett helt nytt 18 volts batteri och motorsystem med lång drifttid.

Batteriet är dimensionerat så att det inte behöver laddas upp under ett normalt arbetsuppdrag, till exempel att såga hål vid installation av ventilations- eller elsystem i en fastighet. Användarna är främst elektriker, rörmokare, ventilationsmontörer, husbyggare och renoveringsentreprenörer.

Milwaukee strävar hela tiden efter att korta ledtiderna för produktutveckling. Genom att utgå från den befintliga eldrivna sabelsågen tog det endast fyra månader att utveckla den batteridrivna modellen. För att få en balanserad och bekväm utformning, liknande den eldrivna sågens form, användes en speciell konstruktion för att montera batteriet. Atlas Copco Electric Tools använder en liknande lösning där batteriet enkelt skjuts in i ett fäste under såghandtaget.

En annan nyhet är att sabelsågen har utrustats med ett snabbblås för att bytet av sågblad ska vara så enkelt som möjligt. Vidare finns bl a ett reglage för att variera hastigheten från 0–2 000 slag per minut.

Som extra tillbehör finns en effektiv uppladdare som laddar batteriet på endast 40 minuter.

Verktyget tillverkas vid Milwaukee's anläggning i Jackson, Mississippi, och batteriladdaren vid elektronikenheten i Pewaukee, Wisconsin.

Bilindustrin prövar nya vägar

En trend inom bilindustrin är att centralisera inköp av komponenter och verktyg. För att uppnå storskalighet väljs ett fåtal underleverantörer ut. Ford ligger långt framme inom detta område och kommer att minska antalet leverantörer avsevärt. Atlas Copco är ett av de få företag som valts ut för att leverera industriverktyg och monteringsystem.

Ford och andra globala tillverkare ställer krav på samordnade inköp, kompletta produktsortiment och bred geografisk täckning.

Atlas Copco Industrial Tools and Equipment har utvecklat ett koncept av produkter och service som är speciellt anpassat för Fords fabriker. Med enhetliga priser, betalning i ett fåtal valutor, gemensamma betalnings- och leveransrutiner samt ett globalt servicenät ska Atlas Copco underlätta för kunden.

Den hårda konkurrensen inom bilin-

dustrin innebär att fordonen hela tiden måste göras bättre och bränslesnålare. Vidare ändras designen i allt snabbare takt. Detta leder till ett ökat kostnadsmedvetande. Ett sätt att sänka kostnaderna är att utveckla en grundkonstruktion, t ex underredet eller hjulupphängningen, som kan användas till olika bilm modeller världen över. Allt fler bitillverkare koncentrerar sig på dessa "plattformar" och lägger ut tillverkningen av standardkomponenter på underleverantörer.

Ford, som ligger långt framme inom dessa områden, strävar även efter att centralisera inköpen. Parallellt pågår en satsning på nya marknader. De stora tillverkarna etablerar lokala fabriker i snabbväxande ekonomier som Kina, Indien, Sydamerika och länderna kring Stilla Havet.

Atlas Copco har de rätta förutsättningarna för att möta dessa behov. Den heltäckande försäljnings- och serviceorganisationen innebär att Ford kan få en global service oavsett var fabriken finns i världen. Distributionscentrat i Belgien levererar dagligen direkt till kunder. Dessutom finns ett nytt service-center, som hjälper till att underlätta de administrativa rutinerna.

Synergiprojekt ger snabbt resultat

Samarbetet mellan Atlas Copco Electric Tools och Milwaukee Electric Tool har redan gett resultat. Ökad försäljning, större resurser inom produktutveckling och lägre kostnader för inköp av standardkomponenter är några fördelar. Dessutom har Atlas Copco fått tillgång till Milwaukee's breda tillbehörsortiment. Det är några av de synergieffekter som uppnåtts redan efter ett år.

Under 1996 har bolagen genomfört åtta olika samarbetsprojekt. Arbetet har varit inriktat på att ta vara på de samordningsfördelar som finns inom bl a marknadsföring och försäljning, inköp, produktutveckling och tillverkning.

För att öka försäljningen av ett speciellt urval av Atlas Copco Electric Tools

verktyg på den nordamerikanska marknaden har Milwaukee övertagit marknadsföringsansvaret för ett antal elverktyg. Atlas Copco har i sin tur stärkt marknadspositionen i Europa och övriga delar av världen genom att komplettera med några av Milwaukee's verktyg och tillbehör.

Inom produktutveckling har divisionerna definierat vilken kärnkompetens som behövs och bestämt ansvarsområden för att undvika framtida dubbleringar av resurser.

Atlas Copco Electric Tools har nu tillgång till Milwaukee's breda sortiment med över 3 500 tillbehör. Dessutom har de båda divisionerna samordnat inköpen av standardkomponenter, vilket innebär betydligt lägre inköpskostnader.

Ergonomi en lönsam investering

Förlitningsskador och koncentrationssvårigheter är fortfarande några av de vanligaste arbetsskadorna inom industrin. Förutom obehaget som användaren upplever innebär dessa problem också ökade kostnader för företaget. Många företag har insett betydelsen av ergonomi som en av flera åtgärder för att hålla en hög kvalitet i produktionsprocessen och minska olycksriskerna. Handverktyg är speciellt viktiga eftersom de utgör den direkta länken mellan operatören och produktionsflödet.

Atlas Copco Tools, som tillverkar pneumatiska verktyg, är föregångare inom ergonomiområdet. Turboslipmaskinen är en av de senaste produkterna som väckt stor uppmärksamhet med en speciell vibrationsdämpning. Istället för att isolera handtaget från maskinhuset balanseras slipskivan, som är den viktigaste orsaken till vibrationsproblem. Under 1996 har Atlas Copco Tools tagit fram en ergonomibok om handverktyg. Boken beskriver en metod att värdera det ergonomiska innehållet hos ett verktyg med utgångspunkt från ett antal olika faktorer.

Chicago Pneumatic har utvecklat en ny serie mutterdragare med ett handtag som går att vrida 360 grader. Lösningen innebär att användaren kan ha en rak handställning, oavsett om det är en besvärlig arbetsvinkel. Vidare har vibrations- och ljudnivåerna minskat avsevärt.

Desoutter har utvecklat kompletta arbetsplatslösningar för bl a vitvaru-

dustrin där operatörerna gör ett stort antal åtdragningar av skruvar. Desoutter har även ergonomiskt utformade skruvdragare, automatiska skruvmatare och balansblock som avlastar användaren. Dessutom genomförs olika kundseminarier för att öka medvetenheten om ergonomi.

Ergonomikunskanden inom det pneumatiska området har även framgångsrikt

tillämpats för att utveckla elverktygen. Sedan några år tillbaka använder Atlas Copco Electric Tools ett pistolhandtag som ursprungligen utformades för ett pneumatiskt verktyg. En annan viktig ergonomilösning är ett speciellt anti-vibrationssystem för t ex slagbormmaskiner, som minskar vibrationerna med upp till 50 procent. Ytterligare en ergonomisk komponent är ett "nyckellöst" system, Fixtec, vilket underlättar när hantverkaren t ex ska byta borrar, slipskiva eller sågblad.

Milwaukee utvecklar också kontinuerligt ergonomiskt utformade produkter, som är balanserade och vibrationsdämpande. Den nya sabelsågen – Sawzall – har etablerat en ny standard för vibrationsdämpning inom denna produktkategori.

Försäljningsframgång med spärrnycklar

En ny serie luftdrivna spärrnycklar från Chicago Pneumatic har blivit en försäljningsframgång i USA. Företaget är först på marknaden med att marknadsföra verktyget i olika färger. Spärrnyckeln fungerar som bilmekanikens förlängda arm och är speciellt lämpad för arbeten i trånga utrymmen. Förutom snabbhet och lång livslängd har speciell omsorg ägnats åt att utveckla en produkt med hög komfort. Ett speciellt handtag av polyuretanylger användaren ett fast grepp.

Strategisk placering i USAs distributionscentra

Genom att utnyttja Milwaukeees distributionscentra i sydöstra USA, kan Chicago Pneumatic erbjuda sina kunder förstklassig service och samtidigt sänka sina kostnader. Kortare leveranstider och samordnade inrikes och utrikes transporter är några fördelar. Samarbetet är ett led i Chicago Pneumatics omlokalisering från norra till södra USA.

Milwaukeees distributionscentra i Olive Branch, Mississippi, ligger endast en dagsetapp från Rock Hill, South Carolina, som är Chicago Pneumatics nya hemvist.

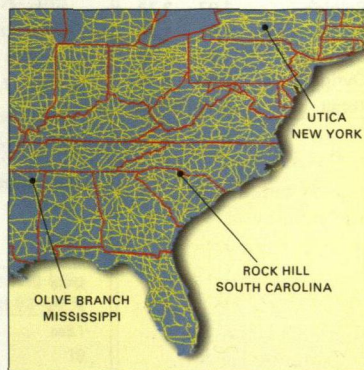
Distributionscentrat är beläget i Memphisområdet som oftast brukar kallas USAs distributionscentra. Här finns bra kommunikationer med alla städer i USA, täta internationella flygförbindelser och ett stort utbud av olika företag inom transportbranschen.

Hittills har Milwaukee haft omkring 27 000 artiklar i lager. Med Chicago Pneumatics produkter tillkommer ytterligare 10 000 artiklar. För att hantera Chicago Pneumatics produkter och möta ett ökat kapacitetsbehov har anläggningen byggts ut.

På distributionscentrat arbetar personalen treskift med dagliga leveranser till distributörer både i och utanför USA.

För att ytterligare höja kundservicen organiseras arbetet i självstyrande grupper där varje grupp får ansvaret för vissa funktioner eller kunder.

Bättre flöde i ny fabrik

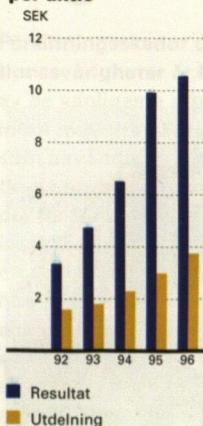
Dessouter har flyttat till en ny modern fabrik utanför London. Produktionen har organiserats i självstyrande grupper, vilket effektiviserar produktionsflödet avsevärt. Dessutom har divisionen investerat i fleroperationsmaskiner för att öka flexibiliteten.

Dessouter har under de senaste åren kontinuerligt effektiviserat produktionen och minskat ledtiderna. Fabriken i London var dock gammal, hade höga underhållskostnader och gav inte utrymme för ytterligare förbättringar. Därför flyttades verksamheten till en modernare anläggning i Hemel Hempstead strax utanför London under 1996.

Produktsortimentet är uppbyggt kring ett modulsystem av komponenter som kan kombineras utifrån kundernas önskemål. För att uppnå en flexiblare och effektivare produktionsstruktur har företaget introducerat fem självstyrande komponentgrupper och en monteringsgrupp.

Den nya produktionsprocessen innebär att tillverkningen snabbt kan anpassas till förändringar i efterfrågan. Dessutom ökar möjligheterna att minska ledtiderna ytterligare vilket kommer att förbättra kundleveranserna än mer.

Resultat och utdelning per aktie

De största utländska ägarländerna

	% av röster	% av antal
Storbritannien	14,01	13,77
USA	10,59	12,83
Belgien	2,97	3,73
Frankrike	2,02	1,48
Schweiz	1,06	1,15
Övriga	3,50	4,16
Totalt	34,15	37,12

Atlas Copco-aktien

Aktiekapital

Atlas Copcos aktiekapital uppgick vid årsskiftet 1996/97 till 917 579 600 SEK fördelat på 183 515 920 aktier, var och en på nominellt 5 SEK. A-aktien har en röst medan B-aktien har en tiondels röst. Börsposten uppgår till 200 aktier. Antal aktieägare uppgår till 31 398. Andelen aktier som ägs av institutioner beräknas till 87 procent. De 10 största ägarna svarar för 46 procent av rösterna och 40 procent av antalet aktier. Antal utlandsägda aktier uppgår till 37 procent (35), vilket svarar mot 34 procent (34) av rösterna. Andel aktier i respektive land framgår av tabell på sid 60.

Fördelning av aktier och röstetal

Aktieslag	Antal aktier	% av aktier	% av röster
Serie A	122 497 590	66,8	95,3
Serie B	61 018 330	33,2	4,7
Totalt	183 515 920	100,0	100,0

Aktieägarstruktur 1996

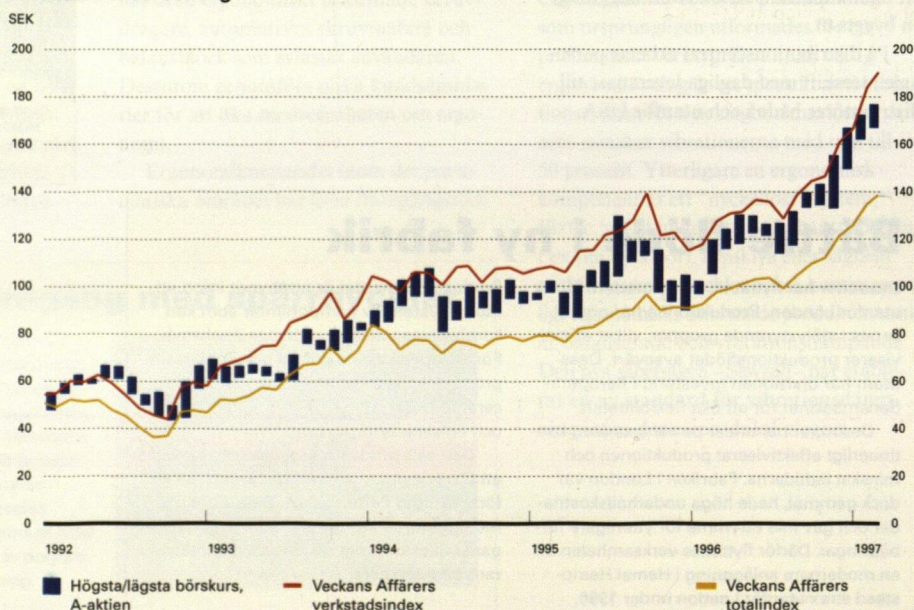
Antal aktier	% av aktieägare	% av aktier
1– 500	72,4	2,1
501– 2 000	21,7	3,6
2 001– 10 000	4,8	3,3
10 001– 50 000	0,7	2,8
50 001– 100 000	0,1	1,4
> 100 000	0,3	86,8
Totalt	100,0	100,0

Största aktieinnehav efter röstetal enligt VPC

	Antal aktier	i % av röster	i % av antal
Investorkoncernen	25 938 000	20,2	14,1
Sparbankernas Aktie- och Allemansfonder	22 745 100	11,5	12,4
Allm Pensionsfonden, Fjärde Fondstyrelsen	4 268 950	3,3	2,3
SPP Gruppen	4 792 520	2,1	2,6
Trygg Hansa Gruppen	3 275 813	2,1	1,8
Folksam Gruppen	4 847 410	1,9	2,6
Skandiagruppen	2 805 578	1,6	1,5
Allm Pensionsfonden, Femte Fondstyrelsen	1 605 700	1,2	0,9
SE-Bankens fonder	2 448 100	0,9	1,3
Föreningsbankens fonder	1 052 800	0,8	0,6
Övriga	73 779 971	45,6	40,1
Totalt	183 515 920	100,0	100,0

Tabellen visar de största aktieägarna som är direktregistrerade hos VPC, februari 1997.

Börskursens utveckling

Utdelningspolitik

Styrelsens uppfattning är att utdelningen till aktieägarna skall uppgå till 30–40 procent av vinsten per aktie. Styrelsen anser att Atlas Copco, i likhet med många utomeuropeiska bolag, kan låta utdelningen följa bolagets resultatvängningar i större utsträckning än vad som är vanligt bland svenska börsbolag.

Företagets strävan är att täcka större delen av den lämnade utdelningen med utdelningsintäkter från de utländska dotterbolagen.

Om styrelsens förslag till utdelning av 3:75 SEK fastställs kommer utdelningstillväxten för 5-årsperioden 1992–1996 att uppgå till 19 procent. Under samma period har utdelningen i genomsnitt uppgått till 35,5 procent av vinsten per aktie. Föreslagen utdelning i procent av eget kapital är 5,8 procent (5,2).

Omsättning

Atlas Copco-aktien var den 18:e (16) värdemäsigst mest omsatta på Stockholms Fondbörs under 1996. Totalt inklusive efteranmälda affärer omsattes 106 264 443 aktier, varav 62 928 927 A och 43 335 516 B, vilket motsvarar ett värde på 13 509 MSEK (10 764). I genomsnitt omsattes 423 364 aktier (421 419) per börsdag. Omsättningshastigheten, d v s graden av likviditet, låg under 1996 på 52 procent (58) att jämföra med hela börssnittet på 65 procent (55). En fortsatt stor andel av Atlas Copco-aktiens omsättning skedde utomlands. Handeln med Atlas Copco-aktien visade under 1996 en nettoexport på 664 MSEK (nettoimport 92 MSEK).

Data per aktie

SEK	1992	1993	1994	1995	1996	Genomsnittlig årlig tillväxt 92–96,%
Resultat ¹⁾	3:35	4:74	6:51	9:93	10:56	31
Utdelning	1:60	1:80	2:30	3:00	3:75 ²⁾	19
Utdelning, % ³⁾	47,8	38,0	35,4	30,2	35,5	
Börskurs, 31 dec A	67	83	95	102	165	28
Börskurs, 31 dec B	66	82	95	100	166	
Högsta börskurs A	67	86	108	125	167	
Lägsta börskurs A	44	60	81	87	97	
Genomsnittlig börskurs A	57	70	94	103	127	
Eget kapital ⁴⁾	42	46	51	58	65	13
Direktavkastning, % ⁵⁾	2,8	2,6	2,4	2,9	3,0	
P/E-tal under året ⁶⁾	16,9	14,9	14,5	10,4	12,0	
P/S-tal under året ⁷⁾	0,64	0,68	0,83	0,77	0,93	

¹⁾ Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för full skatt och minoritetsandelar, dividerat med genomsnittligt antal aktier.

²⁾ Enligt styrelsens förslag.

³⁾ Utdelning i procent av resultatet per aktie.

⁴⁾ Eget kapital och minoritetsintressen dividerat med antal aktier.

⁵⁾ Utdelning i procent av verksamhetsårets genomsnittliga börskurs.

⁶⁾ Price/Earnings. Verksamhetsårets genomsnittliga börskurs i relation till resultatet per aktie enligt not 1.

⁷⁾ Price/Sales. Verksamhetsårets genomsnittliga börskurs i relation till försäljningen per aktie.

Kursutveckling

Atlas Copco-aktiens börskurs var den 31 december 1996 165 SEK. Totalt för året ökade A-aktien med 62 procent. Börsindex ökade med 38 procent och verkstadsindex ökade med 45 procent.

Den årliga genomsnittliga totalavkastningen, d v s summan av kurstillväxt och utdelning, under de senaste fem åren var 31 procent och för de senaste 10 åren 24 procent. Motsvarande avkastning för Stockholms Fondbörs i sin helhet var 24 procent respektive 15 procent.

Börsvärde

Börsvärdet den 31 december var 30 341 MSEK (18 597), vilket motsvarar 1,9 procent (1,6) av det totala börsvärdet på Stockholms Fondbörs.

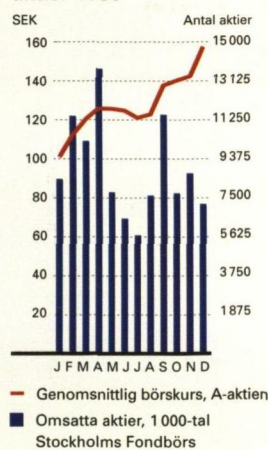
Utländska börser

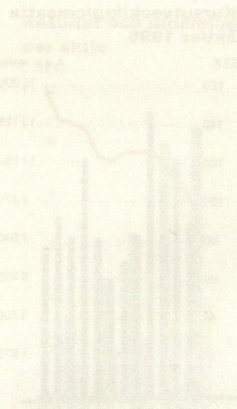
Atlas Copco-aktien finns sedan ett antal år tillbaka noterad på fondbörserna i London, Frankfurt, Düsseldorf och Hamburg.

ADR-program i USA

För att öka Atlas Copco-aktiens tillgänglighet för amerikanska investerare finns sedan 1990 ett ADR-program (American Depositary Receipt) etablerat i USA. Detta innebär att såväl A- som B-aktier finns tillgängliga som depåbevis i USA utan formell börsregistrering. En ADR motsvarar en aktie. Depåbank är Citibank N. A. Vid årsskiftet 1996/97 var 1 412 313 depåbevis utestående, varav 709 497 serie A och 702 816 serie B.

Kursutveckling/omsatta aktier 1996

Statistiska riskmått

Atlas Copco-aktiens betavärde ger en uppfattning om dess risk. Betavärdet är ett relativt mått på aktiens risk, mätt som dess följsamhet mot borsindex under de senaste 48 månaderna. Atlas Copco-aktiens betavärde var 0,88 (0,84). Detta innebär att aktien rört sig 12 procent mindre än index. Ett annat statistiskt riskmått är det s k förklaringsvärdet som anger hur stor del av aktiens procentuella avkastning som kan förklaras av borsens genomsnittliga avkastning. I Atlas Copcos fall är förklaringsvärdet 0,38 (0,46), vilket innebär att 62 procent (54) av aktiens utveckling är företagsspecifik.

Atlas Copco Optionen

De hos OM (Stockholms Optionsmarknad) noterade Atlas Copco köp- och säljoptionerna omfattar vardera 100 aktier.

Under 1996 omfattades ca 4,4 miljoner aktier (7,3) av optionskontrakt, vilket utgör ca 2 procent (4) av det totala antalet Atlas Copco-aktier. I genomsnitt berördes dagligen 17 512 Atlas Copco-aktier av handeln med optioner. Eftersom optionerna enbart ger innehavaren rätt att köpa och sälja redan befintliga aktier förorsakar optionerna ingen s k utspädningseffekt.

Atlas Copcos Allemansfond

Sedan april 1984 har de anställda inom Atlas Copco-gruppens svenska bolag erbjudits att spara i den företagsanknutna Allemansfonden. Fondens aktieinnehav uppgick i december 1996 till 98 895 aktier, motsvarande ett börsvärde av 16 MSEK. Fonden förvaltas av Atlas Copco Fondaktiebolag.

Emissioner 1973-1996

			Ökning av aktiekapital, MSEK	Inbetalt belopp, MSEK
1973	Fondemission	1:2	69,2	
1974	Nyemission	1:4 25 SEK	51,7	51,7
1976	Nyemission	1:5 50 SEK	51,7	103,5
1979	Fondemission	1:6	51,7	
	Nyemission	1:6 60 SEK	51,7	124,1
1982	Fondemission	1:4	103,5	
	Nyemission (riktad)	2 765 000 aktier à 135 SEK	69,1	373,3
1989	Fondemission	1 B-aktie: 3 A-aktier	195,5	
1990	Nyemission (riktad)	4 000 000 B-aktier à 320:13 SEK	100,0	1 280,5
	Konvertering*	7 930 aktier	0,2	1,2
	Konvertering*	42 281 aktier	1,1	6,3
1991	Konvertering*	74 311 aktier	1,9	11,1
1993	Apportemission**	383 500 aktier à 317 SEK	9,5	121,6
	Konvertering*	914 496 aktier	22,9	137,2
1994	Split	5:1 nominellt belopp 5 SEK		

* Avseende 1987/93 års förlagslån

** Emissionen genomfördes i samband med förvärvet av The Robbins Company.

Helhetssyn på miljöfrågorna

Under de senaste åren har Atlas Copco-gruppen genomfört olika punktin-satser inom miljöområdet. 1996 tog Atlas Copco ett helhetsgrepp om miljö-frågorna och startade ett övergripande projekt som omfattar alla bolagen. Fyra enheter har valts ut som pilotprojekt. Målet är att flertalet enheter ska vara miljöcertifierade enligt ISO 14001 år 2000.

En ny version av miljöpolicy publicerades under hösten 1996 och baseras på de senaste kraven som finns på miljöledningssystem. Policy betonar vikten av ett ökat fokus på miljöfrågorna. Syftet med projektet är att divisionerna ska vara miljöledande inom sina verksamhetsområden och därigenom stärka konkurrenskraften.

Introducera lokala miljösystem

Atlas Copco har utvecklat en intern miljöstandard med riktlinjer för hur bolagen ska genomföra miljörevisioner. Den utgår från ISO 14001, som förväntas bli den ledande standarden för miljöledningssystem. Miljöarbetet påverkar även underleverantörerna som måste uppfylla särskilda miljökrav.

Inom varje division finns en miljöansvarig person som i samarbete med divisionsledningen leder arbetet med att introducera miljöledningssystem lokalt. Som stöd för divisionerna finns en central samordningsfunktion med en projektledare och representanter från varje affärsområde.

Fyra pilotprojekt

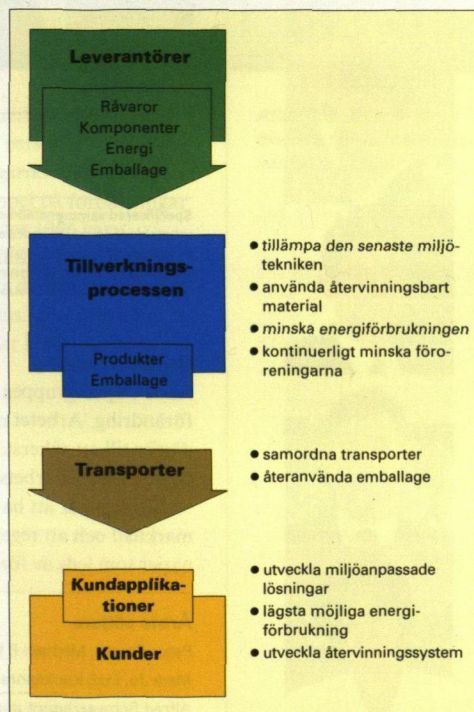
Fyra olika enheter har valts ut som pilotprojekt under 1996. I Sverige är det Atlas Copco Tools verktygsfabrik i Tierp och elektronikföretaget Atlas Copco Controls utanför Stockholm. I Belgien är det kompressortillverkningen i Antwerpen, och i England är det Desoutters verktygstillverkning utanför London.

Erfarenheterna av miljöarbetet från dessa pilotprojekt kommer att ligga till grund för andra enheter när de introducerar miljöledningssystem.

Kartlägger hela flödet

Den inledande miljörevisionen kartlägger varje del av produktionsprocessen och vilken miljöpåverkan verksamheten har. Inflödet av råvaror, komponenter, kemiska substanser, energikällor, etc studeras liksom utflödet av produkter, föroreningar, energiförbrukning, transporter, etc. Revisionen bildar sedan grunden för en konkret handlingsplan med prioriterade miljöåtgärder.

Miljöarbetet börjar redan vid produktutvecklingsstadiet. Ergonomi och låg energiförbrukning i kombination med hög effektivitet har i många år varit en av ledstjärnorna inom produktutvecklingen. Nästa steg blir att utveckla produkter som kan återvinnas på ett enkelt sätt.

Säkerställa en kontinuerlig utveckling

En av Atlas Copco-gruppens viktigaste strategier är personalens professionella utveckling. Den är drivkraften för en kontinuerlig utveckling av verksamheten. Olika projekt förstärker personalens kompetens. Lokal marknadskännedom är också viktig. Därför uppmantras chefer till att få en internationell erfarenhet.

Atlas Copco har egen sälj- och serviceorganisation i ett 70-tal länder. Få svenska företag har en sådan internationell spridning av personal över hela världen. De flesta anställda finns i Europa och Nordamerika. En allt viktigare marknad är Asien, där nu Atlas Copco ser över verksamheten för att öka den lokala marknadsnärvaron.

Geografisk fördelning av medelantal anställda samt fördelning på kvinnor och män:

	Totalt antal	Fördelning % kvinnor män	
Europa	10 560	18	82
varav Sverige	2 757	16	84
varav EU	10 055	18	82
Nordamerika	4 772	25	75
Sydamerika	964	14	86
Nordafrika/ Mellanöstern	193	28	72
Södra Afrika	692	17	83
Indien/Ostasien	3 316	14	86
Oceanien	588	20	80
	21 085	19	81

Specificerad sammanställning över medelantal anställda och utbetalda löner samt andra ersättningar enligt bestämmelserna i svensk aktiebolagslag, ingår i den till Patent och registreringsverket insända årsredovisningen. Sammanställningen kan kostnadsfritt erhållas från Group Center, Nacka.

Chefsförsörjning

Atlas Copco-gruppen är en organisation i ständig förändring. Arbetet med chefsförsörjning syftar därför till att säkerställa att det alltid finns rätt person för rätt arbetsuppdrag.

Strategin är att ha en öppen intern arbetsmarknad och att regelbundet ha ledarskapsseminarier som leds av företagsledningen.

Årets säljare

Peter Coxon, Michael P Fischer, Louis Van Hemelrijck, Mark Ju, Erkki Kankaanranta, Peter Müller, Mike Mustapha, Alfred Schwarzhaupt and Lidia Terezinha Z Valverde.

Målet är att 90 procent av alla vakanser ska tillämnas internt. Sedan 1991 har cirka 80 procent av de 300 högsta cheferna bytt befattning. De flesta har också bytt land. Atlas Copco har även ett internationellt utvecklingsprogram som syftar till att utbilda Gruppens framtida ledare och specialister.

Öka kunskapen om Gruppen

Delaktighet är ett nyckelbegrepp inom Atlas Copco-gruppen. Tillgång till information och möjlighet att diskutera olika frågor är viktigt för personalens motivation och förmåga att lösa problem och utveckla verksamheten.

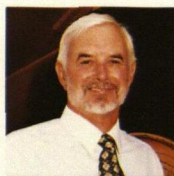
En del i denna process är projektet Atlas Copco Circles som introducerades 1996. Syftet med projektet är att all personal ska lära sig mer om företaget. All personal över hela världen får möjlighet att i små grupper diskutera företaget som helhet och vilken funktion som deras arbetsplatser har i en stor organisation som Atlas Copcos. Innan sommaren 1997 ska all personal ha deltagit i en cirkel.

Årets säljare

Atlas Copco-gruppen utser varje år årets säljare. Under 1996 har många betydande lokala insatser gjorts inom säljbolagen. Följande personer har utnämnts:

Peter Coxon, säljare av lastare och underjords-truckar i Australien, säkrade under året order på ett sammanlagt värde av över 40 MSEK. Han lyckades också få en ny stor kund på denna viktiga gruvmarknad.

Michael P Fischer, Chicago Pneumatic-säljare av anläggningsutrustning i USA, har jobbat mycket framgångsrikt med distributörer. Genom att differentiera dem utifrån dess olika nischer har han lyckats väl med sin försäljning under året.

Louis Van Hemelrijck, säljare av transportabla kompressorer i Benelux-länderna. Genom att vara lyhörd för kundernas behov och följa upp sina uppdrag har han de senaste åren haft en framgångsrik försäljning.

Mark Ju, säljare av industriverktyg i Kina. Han har på ett framgångsrikt sätt sålt verktyg av hög kvalitet på en marknad där de lokaltillverkade produkterna säljs till en bråkdel av priset för de importerade verktygen.

Erkii Kankaanranta, säljare av geoteknisk borrarutrustning i Finland. Under ett antal år har han framgångsrikt sålt borrarutrustning till kunder på den finska marknaden.

Peter Müller, ansvarig för försäljning och marknadsföring av kompressorer i Ungern har uppnått mycket goda försäljningsresultat. I hård konkurrens lyckades han t ex sälja Atlas Copcos första turbokompressor i Ungern.

Mike Mustapha, ansvarig för Applied Compressor and Expander Techniques säljteam i Storbritannien. På några år har han dubblat försäljningen i landet.

Alfred Schwarzhaupt, säljare av elverktyg i Tyskland, har genom en systematisk kundbearbetning haft en mycket bra försäljningsutveckling.

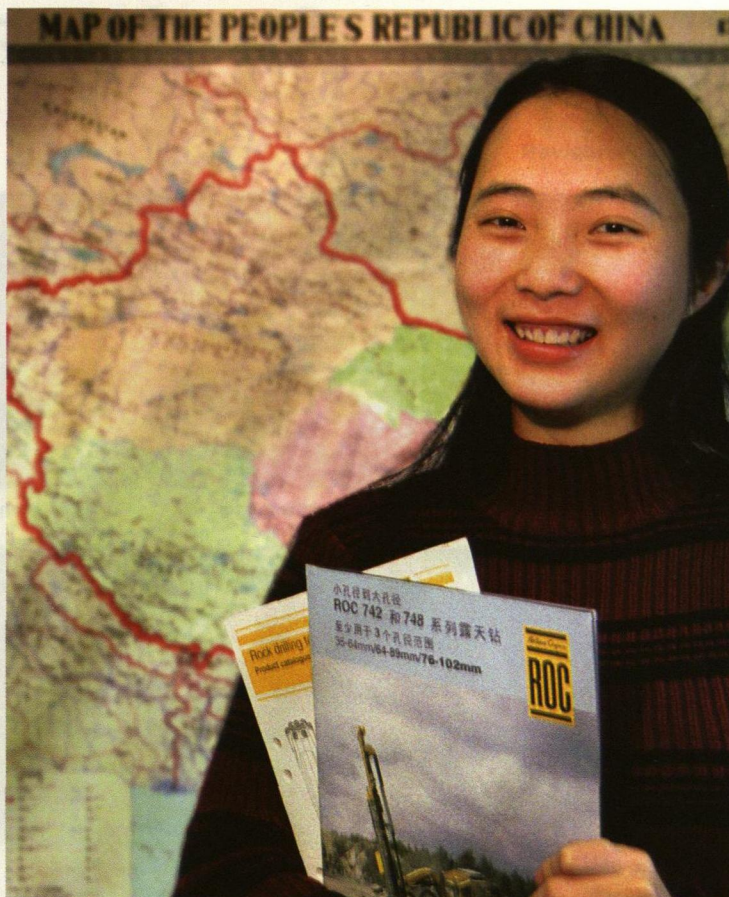
Lidia Terezinha Z Valverde, säljare av reservdelar och tillbehör för lätta anläggningsprodukter och spett i Brasilien. Hennes framgångsrika och föredömliga arbete inom detta område har fungerat som inspirationskälla för andra säljare.

Belönar innovationer och effektivare flöden

Atlas Copco delar varje år ut John Munck Award till ingenjörer inom produktutveckling. Denna utmärkelse instiftades 1988 till minne av uppfinnaren John Munck, som var bolagets tekniske direktör under många år. John Munck Award ska stimulera till nya tekniska landvinningar inom företaget. Kriterierna är bland annat att lösningen ska vara innovativ och kommersiellt framgångsrik. De senaste två åren har följande projekt belönats:

- en lösning för att öka kapaciteten och livslängden på bormaskinen COP 1838;
- en ny elektrisk motor för industriverktyg.

Atlas Copcos styrelse instiftade under 1996 ytterligare en utmärkelse – Peter Wallenberg Marketing and Sales Award. Syftet är att belöna extraordinära försäljningsinsatser och introduktion av nya marknadsförings- och säljmetoder. På bolagsstämman 1997 kommer priset att delas ut för första gången.

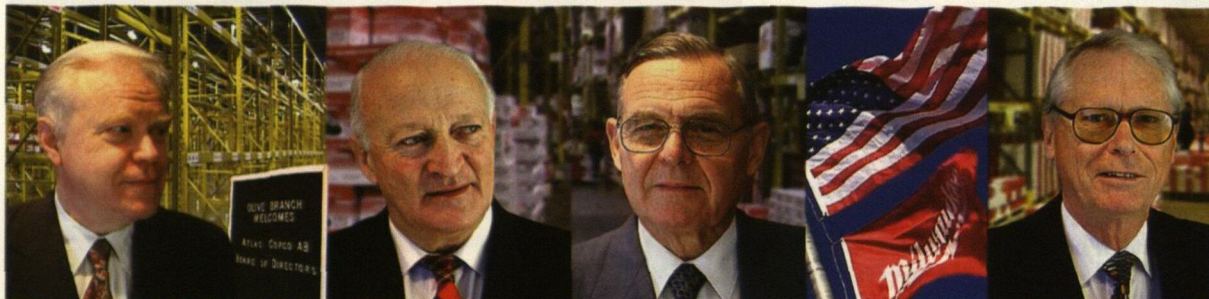
För att stimulera till kontinuerliga effektivitetsförbättringar, belönas också personal – Employee Recognition – som framgångsrikt bidragit till att förbättra arbetsflödet. Exempel på förbättringar som uppmärksammades under 1996 var:

- nya rutiner för orderhantering och samordnade transporter för olika divisioner;
- ny flödesorienterad organisation som minskar ledtider och lagernivåer i produktionen.

Atlas Copco kommer att öka den lokala marknadsnärvaron i Asien.

Styrelse och revisorer

Styrelse

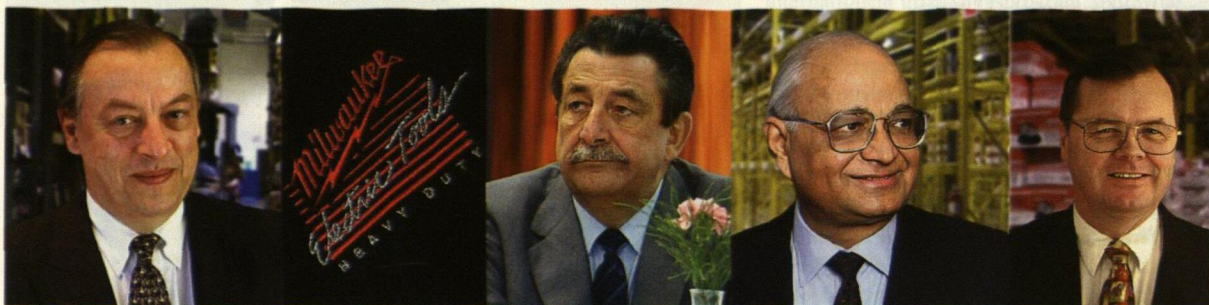

Anders Scharp

Tom Wachtmeister

Curt G Olsson

Gösta Bystedt

Erik Belfrage

Paul-Emmanuel
Janssen

Hari Shankar
Singhania

Göran K Lindahl

Hedersordförande

Peter Wallenberg
Ekon Dr h c. Anställd i olika befattningar inom Atlas Copco-gruppen 1953–1974. Ordförande 1974–1996.

Bilderna är tagna i samband med styrelsens möte hos Milwaukee Electric Tool i USA.

Valda av bolagsstämman

Anders Scharp Ordförande. Invald 1992. Född 1934. Ordf i Electrolux, SKF, Saab, Scania, Incentive och Svenska Arbetsgivareföreningen. Vice ordf i Investor. Styrelseledamot i Email (Australien) och Sveriges Industriförbund. Aktieinnehav: 0.

Tom Wachtmeister Vice ordförande. Invald 1975. Född 1931. Anställd i Atlas Copco 1959–1991. VD och koncernchef 1975–1991. Styrelseledamot i SAS Sverige, Investor, Norsk Hydro (Norge), Scania, STORA och Stiftelsen Svenska Dagbladet. Ordf i Skattebetalarnas Förening. Vice ordf i Sveriges Allmänna Exportförening. Aktieinnehav: 100 970 A.

Erik Belfrage Invald 1991. Född 1946. Direktör i Skandinaviska Enskilda Banken. 1970–1987 olika befattningar inom Utrikesdepartementet. Ordf i TV4, Institutet för Företagsledning (IFL), Centre for European Policy Studies och Sigtuna skolstiftelse. Styrelseledamot i Investor, Saab och SAS. Aktieinnehav: 0.

Gösta Bystedt Invald 1987. Född 1929. Ordf i Kalmar Industries. Vice ordf i Electrolux och Axel Johnson. Styrelseledamot i SKF och Sveriges Industriförbund. Aktieinnehav: 8 330 A, 1 665 B.

Paul-Emmanuel Janssen Invald 1994. Född 1931. Styrelseordf i Générale de Banque, Bryssel (Belgien). Styrelseledamot och medlem i Executive Committee of the Federation of the Belgian Industry. Styrelseledamot i Union Financière Boël, i Usines Gustave Boël, i Solvac (Solvaygruppen) och i Lhoist. Styrelseordf i Atlas Copco Airpower, Belgien. Aktieinnehav: 1 125 B.

Göran K Lindahl Invald 1994. Född 1945. Koncernchef i ABB Asea Brown Boveri, Zürich, Schweiz. Styrelseledamot i Saab. Aktieinnehav: 0.

Curt G Olsson Invald 1976. Född 1927. Ordf i Skandinaviska Enskilda Banken. Styrelseledamot i Hufvudstaden. Aktieinnehav: 4 000 A.

Hari Shankar Singhania Invald 1996. Född 1932. Verkst dir i J.K. Organization (India). Ordf i bl a Atlas Copco (India), J.K. Corp, J.K. Industries, Central Pulp Mills och J.K. Udaipur Udyog. F d President of the International Chamber of Commerce. Aktieinnehav: 0.

Koncernledning och staber

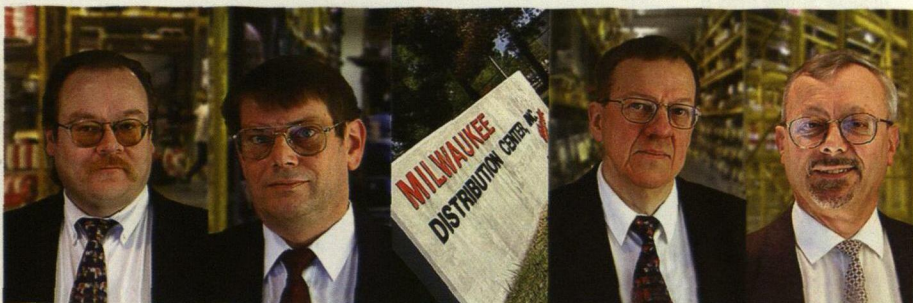

Michael Treschow

Giulio Mazzalupi

Lars-Erik Soting

Håkan Hagerius

Bengt Lindgren

Sune Kjsetselberg

Tore Hedberg

Per-Olov Olsson

Michael Treschow Invald 1991. Född 1943. Verkst dir i Atlas Copco och koncernchef. Anställd i företaget sedan 1975. Styrelseledamot i Saab Automobile, SKF och Parker Hannifin Corp. Ordförande i Exportrådet. Aktieinnehav: 27 810 A, 1 735 B.

Giulio Mazzalupi Suppleant. Invald 1990. Född 1940. Vice verkst dir i Atlas Copco. Anställd i företaget sedan 1971. Styrelseledamot i Electrolux-Zanussi. Aktieinnehav: 0.

Personalrepresentanter

Tore Hedberg Invald 1990. Född 1937. Ordf i Atlas Copco Tools SIF-klubb, Stockholm. Aktieinnehav: 0.

Lars-Erik Soting Invald 1993. Född 1965. Ordf i Atlas Copco Avos verkstadsklubb, Örebro. Aktieinnehav: 0.

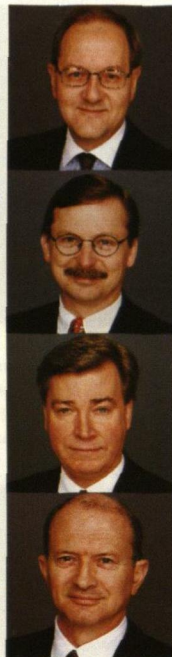
Bengt Lindgren Invald 1990. Född 1957. Ordf i Unirocs verkstadsklubb, Fagersta. Aktieinnehav: 0.

Per-Olov Olsson Suppleant. Invald 1993. Född 1937. Ordf i Civilingenjörförbundets lokalavd vid Atlas Copco, Nacka. Aktieinnehav: 1 000 B.

Håkan Hagerius Invald 1994. Född 1942. Suppleant. Ordf i SIF-klubben vid Avos, Örebro. Aktieinnehav: 0.

Sune Kjsetselberg Suppleant. Invald 1992. Född 1951. Ordf i *Metalls verkstadsklubb* vid Atlas Copco Tools, Tierp. Aktieinnehav: 0.

Revisorer

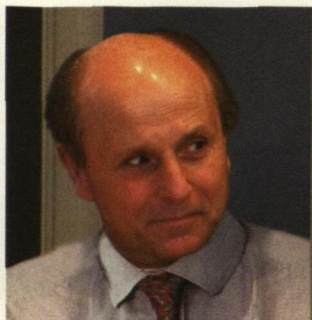
Stefan Holmström Invald 1987. Född 1949. Auktoriserad revisor, KPMG Bohlins AB.

Robert Barnden Invald 1995. Född 1946. Auktoriserad revisor, Öhrlings Coopers & Lybrand AB.

Thomas Thiel Invald 1993. Född 1947. Auktoriserad revisor, suppleant, KPMG Bohlins AB.

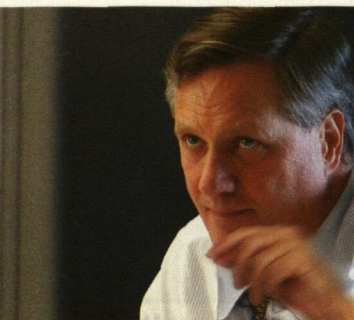
Sigvard Heurlin Invald 1995. Född 1940. Auktoriserad revisor, suppleant, Öhrlings Coopers & Lybrand AB.

Koncernledning och staber

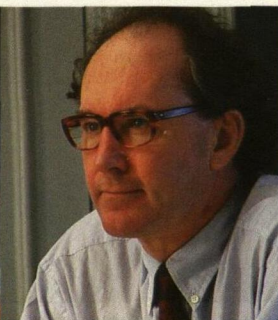
Giulio Mazzalupi

Vice VD och chef för affärsområde Kompressorteknik (fr o m 97-04-22 VD och Koncernchef). Anställningsår 1971. Född 1940. Aktieinnehav: 0.

Michael Treschow

VD och Koncernchef (avgår 97-04-22). Anställningsår 1975. Född 1943. Aktieinnehav: 27 810 A; 1 735 B.

Bengt Kvarnäck

Vice VD och chef för affärsområde Industri teknik. Anställningsår 1992. Född 1945. Aktieinnehav: 7 650 A; 50 B.

Freek Nijdam

Vice VD och chef för affärsområde Anläggnings- och gruvteknik. Anställningsår 1970. Född 1940. Aktieinnehav: 0.

Hans Ola Meyer

Finans. Anställningsår 1991. Född 1955. Aktieinnehav: 500 B.

Lennart Johansson

Ekonomisk kontroll, redovisning och revision. Anställningsår 1987. Född 1955. Aktieinnehav: 0.

Marianne Hamilton

Organisationsutveckling och chefsförsörjning. Anställningsår 1990. Född 1947. Aktieinnehav: 250 B.

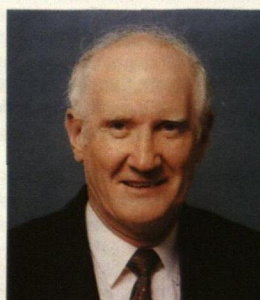
Hans Sandberg

Juridik. Anställningsår 1975. Född 1946. Aktieinnehav: 0.

Carl-Johan Wachtmeister

Information. Anställningsår 1995. Född 1955. Aktieinnehav: 400 B.

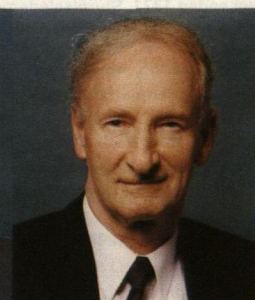
Jack Mackenzie

Region Fjärran Östern (gick i pension 97-04-01). Anställningsår 1958. Född 1933. Aktieinnehav: 5 825 A; 955 B.

Romano Girardi

Region Latinamerika. Anställningsår 1962. Född 1930. Aktieinnehav: 0.

André Richard

Region Mellanöstern och norra Afrika. Anställningsår 1967. Född 1931. Aktieinnehav: 0.

Adresser

Atlas Copco AB

105 23 Stockholm
Tel: +46-8-743 8000
Fax: +46-8-644 9045
Internet:
www.atlascopco.se
Org.nr: 55 60 14-2720
*Atlas Copco AB – ett
publikt bolag (publ)*

Kompressorteknik, divisioner

Airtec
P O Box 101
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111
Fax: +32-3-870 2443

Portable Air
P O Box 102
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-450 6011
Fax: +32-3-450 6211

Industrial Air
P O Box 103
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111
Fax: +32-3-870 2576

Oil-free Air
P O Box 104
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111
Fax: +32-3-870 2443

*Atlas Copco Applied
Compressor and
Expander Technique*
P O Box 100
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111
Fax: +32-3-870 2815

Anläggnings- och gruvteknik, divisioner

*Atlas Copco
Rock Drilling Equipment*
Box 1442, 701 14 Örebro,
Sweden
Tel: +46-19-670 70 00
Fax: +46-19-670 70 70

Atlas Copco Robbins
P O Box 97027, Kent,
Washington 98064-9727,
USA
Tel: +1-206-872 0500
Fax: +1-206-872 0199

Atlas Copco Craelius
195 82 Märsta
Tel: +46-8-591 785 00
Fax: +46-8-591 187 82

Uniroc
Box 521
737 25 Fagersta
Tel: +46-223-461 00
Fax: +46-223-461 01

*Atlas Copco
Construction Tools*
Box 767
131 24 Nacka
Tel: +46-8-743 9600
Fax: +46-8-743 9650

Atlas Copco Wagner
P O Box 20307
Portland, Oregon
97220-0307, USA
Tel: +1-503-255 2863
Fax: +1-503-255 7175

Industrietechnik, divisioner

Milwaukee Electric Tool
13135 West Lisbon Road
Brookfield,
WI 53005-2550, USA
Tel: +1-414-781 3600
Fax: +1-414-781 3611

*Atlas Copco
Electric Tools*
Postfach 320
D-71361 Winnenden,
Germany
Tel: +49-7195-120
Fax: +49-7195-12666

*Atlas Copco Industrial
Tools and Equipment*
S-105 23 Stockholm,
Sweden
Tel: +46-8-743 9500
Fax: +46-8-640 0546

Chicago Pneumatic
1800 Overview Drive
Rock Hill, South Carolina
29730, USA
Tel: +1-803-817 7000
Fax: +1-803-817 7237

Desoutter
Eaton Road
Hemel Hempstead
Hertfordshire HP2 7DR
Great Britain
Tel: +44-1442 344 300
Fax: +44-1442 344 612

STOCKHOLM
2004

*Atlas Copco stödjer
Stockholms ansökan om att
få arrangera OS 2004.*

Atlas Copco

Atlas Copco AB 105 23 Stockholm